

ผลของการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มี
ต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

THE EFFECT OF HEALTH EDUCATION LEARNING MANAGEMENT USING
PHENOMENON BASED LEARNING WITH R-C-A QUESTIONING TECHNIQUES ON
SEXUAL RISK BEHAVIORS OF GRADE 6 STUDENTS

ณัฐวดี พลอยดี

ผลของการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มี
ต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

THE EFFECT OF HEALTH EDUCATION LEARNING MANAGEMENT USING
PHENOMENON BASED LEARNING WITH R-C-A QUESTIONING TECHNIQUES ON
SEXUAL RISK BEHAVIORS OF GRADE 6 STUDENTS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF EDUCATION
(Health Education & Physical Education)
Faculty of Physical Education, Srinakharinwirot University

2022

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ผลของการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มี
ต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ของ

ณัฐวดี พลอยดี

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน
(อาจารย์ ดร.ธัญมา หลายพัฒน์) (รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรพล สำเนียง)

..... ที่ปรึกษาร่วม กรรมการ
(อาจารย์ ดร.อนงค์ หาญสกุล) (อาจารย์ ดร.สิงหา จันทน์ขาว)

ชื่อเรื่อง	ผลของการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ผู้วิจัย	ณัฐวดี พลอยดี
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2565
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. ธัญมา หลายพัฒน์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ ดร. อนงค์ หาญสกุล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและเปรียบเทียบผลของการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียน ของห้องเรียนออนไลน์และห้องเรียนออนไลน์ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลของการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังเรียนระหว่างนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้องเรียนออนไลน์กับห้องเรียนออนไลน์ กลุ่มประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา 2565 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 แผน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ก่อนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มโดยใช้วิธีทางสถิติ Pair - Sample t-test และ 2) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศหลังเรียนของกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มโดยใช้วิธีทางสถิติ Independent - Sample t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนห้องเรียนออนไลน์และห้องเรียนออนไลน์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A มีผลการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศหลังเรียน สูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนห้องเรียนออนไลน์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A มีผลการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังเรียน สูงกว่า นักเรียนห้องเรียนออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน, เทคนิคคำถาม R-C-A, พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

Title	THE EFFECT OF HEALTH EDUCATION LEARNING MANAGEMENT USING PHENOMENON BASED LEARNING WITH R-C-A QUESTIONING TECHNIQUES ON SEXUAL RISK BEHAVIORS OF GRADE 6 STUDENTS
Author	NATWADEE PLOYDEE
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2022
Thesis Advisor	Dr. Thanma Laipat
Co Advisor	Dr. Anong Hansakul

The objectives of the study are as follows: (1) to study health education learning management using Phenomenon-Based Learning with the R-C-A questioning techniques on sexual risk behaviors among Grade Six students in both onsite and online learning; (2) to compare the achievement of health education learning management using Phenomenon-Based Learning with R-C-A questioning techniques on sexual risk behaviors between on-site and online learning of Grade Six students. The sample of study were drawn from two classes of Grade Six at Prasarnmit Demonstration School (Elementary) during the 2022 academic year and using the purposive sampling method. The Experimental Group One were grade 6/4 students and Experimental Group Two were online learning Grade Six students. The research materials included the following: (1) learning management using Phenomenon-Based Learning with R-C-A questioning techniques lesson plan and sexual risk behaviors test. The statistics employed were a dependent t-test and an independent t-test in the Difference Score. The findings are as follows: (1) the Grade Six students in onsite and online learning got higher scores in terms of Phenomenon-Based Learning with R-C-A questioning techniques got higher scores for sexual risk behaviors than the score before learning that had a statistically significant difference at a level of .05; and (2) the Grade Six students in onsite and online learning got higher scores in terms of sexual risk behaviors after learning than online Grade Six students had a statistically significant difference at a level of .05.

Keyword : Phenomenon-Based Learning, R-C-A Questioning Techniques, Sexual Risk Behaviors

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถจาก อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์หลัก อาจารย์ ดร.ธัญมา หลายพัฒน์ และอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ร่วม อาจารย์ ดร.อนงค์ หาญสกุล ที่คอยช่วยเหลือแนะนำ ให้กำลังใจและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของผู้วิจัยด้วยความทุ่มเท เอาใจใส่เป็นอย่างดี มาตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสองท่านเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ทันตแพทย์ ดร.ภัชรพล สำเนียง ประธานสอบปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และ อาจารย์ ดร.สิงหา จันทน์ขาว อาจารย์ที่ปรึกษาของนิสิตปริญญาโท ปีการศึกษา 2561 เป็นอย่างสูง ที่ท่านได้กรุณาเป็นกรรมการในการสอบและเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการตรวจสอบแก้ไขผลงานวิจัยให้มีคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรณูรัชต์ ประสิทธิเกตุ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลินดา เยห์ อาจารย์ ดร.เพียว พงษ์ศักดิ์ชาติ และอาจารย์ ดร.อนันต์ มาลารัตน์ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้การวิจัย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์พงศวิญญ์ ศิริโกคานนท์ และ อาจารย์ธนกรณ์ การภักดี อาจารย์ประจำกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ที่ช่วยอำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำในการทำวิจัย และขอบคุณนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งห้องเรียนออนไลน์และออนไลน์ ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณนางสาวทิพภา อรุณเนตร เพื่อนร่วมชั้นเรียนปริญญาโท ที่คอยช่วยเหลือ เป็นธุระติดต่อประสานงานให้ในหลายๆ เรื่อง และ เพื่อน พี่ น้อง อาจารย์กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ที่ส่งเสริมให้กำลังใจ และอำนวยความสะดวกผู้วิจัยเป็นอย่างดี

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และสมาชิกในครอบครัว ที่ให้การอบรม สั่งสอน เลี้ยงดู คอยช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา และผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ทั้งที่เอ่ยนามและไม่ได้เอ่ยนาม ด้วยความจริงใจไว้ ณ โอกาสนี้

ณัฐวดี พลอยดี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญรูปภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ความเท่าเทียมของกลุ่มประชากร	6
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	7
เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย	7
ตัวแปรที่ศึกษา	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย	10
สมมติฐานการวิจัย.....	10
บทที่ 2 งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	11

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	12
สาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับชั้น	12
2. ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง	15
2.1 ความหมายของทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง	15
2.2 แนวคิด และหลักการของทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง	16
2.3 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการจัดการเรียนรู้.....	18
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง.....	20
3. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน.....	21
3.1 ความหมายของการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน.....	22
3.2 แนวคิดและลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน	23
3.3 แนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน.....	24
3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน	27
4. เทคนิคคำถาม R-C-A	29
4.1 ที่มาและลักษณะสำคัญของเทคนิคคำถาม R-C-A	29
4.2 การใช้เทคนิคคำถาม R-C-A	31
4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคคำถาม R-C-A.....	36
5. การสอนออนไลน์	37
5.1 แนวคิดการจัดการเรียนการสอนออนไลน์.....	37
5.2 องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์.....	37
6. ทักษะชีวิต	41
6.1 ความหมายของทักษะชีวิต	41
6.2 ทักษะชีวิตในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	41
6.3 พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ.....	49

6.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	54
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
แบบแผนของการวิจัย.....	56
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล	65
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	66
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	71
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	71
สมมติฐานการวิจัย.....	71
สรุปผลการวิจัย.....	72
อภิปรายผล	73
ข้อเสนอแนะ	80
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก.....	87
ภาคผนวก ก	88
ภาคผนวก ข	95
ภาคผนวก ค.....	172
ประวัติผู้เขียน.....	180

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 ตารางมาตรฐาน พ 2.1 สารที่ 2 ชีวิตและครอบครัว ระดับชั้นประถมศึกษา	12
ตาราง 2 ตารางตัวอย่างการตั้งคำถามแบบ R-C-A.....	32
ตาราง 3 ตารางพฤติกรรมที่คาดหวังของทักษะชีวิตในระดับชั้นประถมศึกษา	43
ตาราง 4 ตารางสังเคราะห์องค์ประกอบทักษะชีวิต.....	45
ตาราง 5 ตารางวิเคราะห์หัวข้อและสาระการเรียนรู้ เรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ.....	55
ตาราง 6 ตารางแบบแผนการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research)	56
ตาราง 7 ตารางวิเคราะห์แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ	58
ตาราง 8 ตารางวิเคราะห์แบบทดสอบเชิงสถานการณ์.....	59
ตาราง 9 ตารางวิเคราะห์แบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	61
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน ห้องเรียนออนไลน์และห้องเรียนออนไลน์.....	68
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดความรู้ เรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังเรียนของนักเรียน ห้องเรียนออนไลน์และห้องเรียนออนไลน์.....	69
ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติ เรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังเรียนของนักเรียน ห้องเรียนออนไลน์และห้องเรียนออนไลน์.....	69
ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดเจตคติในพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังเรียนของนักเรียน ห้องเรียนออนไลน์และห้องเรียนออนไลน์.....	70
ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศก่อนเรียน ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 9 ห้อง	173
ตาราง 15 แสดงผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค คำถาม R-C-A จำนวน 5 แผน โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน	174

ตาราง 16 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ส่วนที่ 1 แบบทดสอบ ความรู้และการปฏิบัติ.....	176
ตาราง 17 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	178
ตาราง 18 แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบพฤติกรรมเสี่ยง ทางเพศ ส่วนที่ 1 แบบทดสอบความรู้และการปฏิบัติ	179

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	10
ภาพประกอบ 2 แผนภูมิการจัดการเรียนรู้และ การใช้เทคนิคคำถาม R-C-A	35

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

วัยรุ่นเป็นวัยที่ก้าวผ่านจากวัยเด็กเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ โดยมีช่วงอายุระหว่าง 12-20 ปี ซึ่งส่วนใหญ่เด็กผู้หญิงมักจะเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเด็กผู้ชาย 1-2 ปี (มานิช หล่อตระกูล, 2555) และเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมเป็นอย่างมาก เป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากลอง โดยธรรมชาติของวัยนี้จะมีแรงขับทางเพศในตนเอง จึงทำให้วัยรุ่นเริ่มมีความต้องการทางเพศ มีความสนใจฝ่ายตรงข้าม และมีการแสดงออกถึงพฤติกรรมทางเพศ เช่น การจับมือถือแขน การอยู่ตามลำพังสองต่อสอง จึงทำให้เกิดความพอใจระหว่างกัน และอาจเป็นจุดเริ่มต้นอันนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ในขณะที่เดียวกันสังคมไทยเปิดรับค่านิยมจากวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาในการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การทักทายแบบโอบกอด หรือการแต่งกายล่อแหลม ส่งผลให้ค่านิยมการรักรักรวมตัวของไทยลดลง รวมถึงการเติบโตและพัฒนาอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยีในปัจจุบัน ทำให้ทั่วโลกสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้โดยง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น ซึ่งการทำกิจกรรมต่างๆ บนอินเทอร์เน็ตได้แทรกซึมเข้ามาอยู่ในชีวิตประจำวันของทุกเพศทุกวัย ดังนั้น สื่อ โดย สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอินเทอร์เน็ต (2565) ได้มีการสำรวจพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของประชากรประเทศไทย พบว่า โดยภาพรวมคนไทยใช้เวลาในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตเฉลี่ยอยู่ที่ 7 ชั่วโมง 4 นาที ต่อวัน ขณะที่ Gen Z (ช่วงอายุน้อยกว่า 22 ปี) เป็นเจนเนอเรชันที่มีการใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด คือ 8 ชั่วโมง 55 นาทีต่อวัน เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุต่างๆ พบว่า กลุ่มอายุ 6-14 ปี มีการใช้อินเทอร์เน็ตร้อยละ 61.4 กลุ่มอายุ 15-24 ปี มีสถิติการใช้อินเทอร์เน็ตร้อยละ 85.9 กลุ่มอายุ 25-34 ปี มีสถิติการใช้อินเทอร์เน็ตร้อยละ 73.6 กลุ่มอายุ 35-49 ปี มีการใช้อินเทอร์เน็ตร้อยละ 44.9 และกลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป มีการใช้อินเทอร์เน็ตร้อยละ 13.8 โดยมีอัตราการใช้อินเทอร์เน็ตของทุกช่วงวัยเพิ่มขึ้นจากปี 2563 เฉลี่ยร้อยละ 23.6 และกรุงเทพมหานครก็เป็นพื้นที่ที่มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีมากที่สุด ทั้งจากการใช้คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ หรืออุปกรณ์อื่นๆ ในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2565) จากสถิติดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการเข้าถึงสื่อและเทคโนโลยีของทุกกลุ่มอายุนั้นมีความสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น จึงส่งผลทำให้เกิดสังคมขึ้นใหม่ที่เรียกว่า สังคมออนไลน์ เช่น Facebook Line Instagram หรือ Tiktok ทำให้การสื่อสารง่ายและมีความสะดวกต่อการพูดคุยหรือการนัดพบ อันก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้

จากการทบทวนงานวิจัยพบว่า มีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นตอนต้น ได้แก่ 1) อิทธิพลจากสื่อ คือ การรับรู้ข่าวสาร การเข้าถึงสื่อสิ่งกระตุ้นทางเพศ 2) ทักษะคิดทางเพศ มีมุมมองการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องธรรมดาและยอมรับได้ 3) กลุ่มเพื่อน ก่อให้เกิดพฤติกรรมการเล่นแบบและกระทำตามๆ กัน 4) ครอบครัว การเปิดกว้างเรื่องเพศ (มาลีสบายยิ่ง, 2562) จากข้อมูลของกรมอนามัยปี 2564 พบว่า วัยรุ่นไทยมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้น และอายุน้อยลงเรื่อย ๆ จนทำให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ตามมา โดยเพศหญิงช่วงอายุ 10 -14 ปี มีการคลอดบุตร 2,385 คน ต่อปี เฉลี่ยวันละ 6.5 คน ลดลงจากในปี 2563 ซึ่งอยู่ที่ 2,559 คน หรือเฉลี่ย 7 คนต่อวัน และเพศหญิงช่วงอายุ 15 – 19 ปี มีการคลอดบุตร 70,181 คน ต่อปี เฉลี่ยวันละ 192.27 คน ลดลงจากในปี 2563 ซึ่งอยู่ที่ 82,019 คน หรือเฉลี่ย 224.70 คนต่อวัน (สำนักงานอนามัยเจริญพันธุ์, 2565) จะเห็นได้ว่าปัญหาดังกล่าวเกิดจากพฤติกรรมหรือการกระทำทั้งโดยตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ และมีความเสี่ยงต่อการนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ ดังนั้นปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศจึงเป็นปัญหาสำคัญลำดับต้นๆ ที่ควรได้รับการแก้ไข โดยพฤติกรรมของคนเรานั้น ไม่ได้เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยจากสภาพแวดล้อมเพียงอย่างเดียว หากแต่ยังมีปัจจัยภายในตัวบุคคล ปัญญา และสิ่งภายในอื่นๆ ร่วมด้วย (Bandura, 1977) โดยแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนมีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต เนื่องจากทักษะชีวิตเปรียบเสมือนความสามารถของบุคคลในการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวจากสภาพปัจจุบันในสังคม และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการรับมือกับอนาคต เช่น ทักษะการสื่อสารและการรู้เท่าทันสื่อ ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ โดยผลการวิจัยของสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum; WEF) ที่พบว่าทักษะที่จำเป็นอย่างมากในศตวรรษที่ 21 ที่เพิ่มเติมออกมาจากในอดีตอย่างเห็นได้ชัด คือ ทักษะการเข้าสังคมและอารมณ์ (Social & Emotional Skills) ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญมากที่จะทำให้บุคคลสามารถรับมือกับการแก้ไขปัญหาหรือเผชิญปัญหาจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยทักษะสังคมและอารมณ์นั้น เป็นทักษะที่ต้องได้รับการฝึกฝนไปตลอดชีวิตของตัวบุคคลเอง ยิ่งสภาพสังคมและวัฒนธรรมมีความเปลี่ยนแปลงมากเท่าไร ทักษะทางสังคมและอารมณ์ยิ่งมีความสำคัญมากเท่านั้น เพราะบุคคลต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะทางสังคมจึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลมีความสามารถในการปรับตัว การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณเพื่อนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสม ดังนั้นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดองค์ประกอบทักษะชีวิตที่สำคัญไว้ 4 องค์ประกอบดังนี้ คือ 1 การ

ตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด 4 การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551a)

การพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน เพื่อให้มีแนวทางในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ได้นั้น ผู้เรียนต้องได้รับความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติที่ถูกต้องในเรื่อง การป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถควบคุมความคิด ควบคุมอารมณ์ และควบคุมพฤติกรรมของตนเองในสถานการณ์เสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้ โดยการควบคุมพฤติกรรมการแสดงออกดังกล่าวไม่ได้เกิดจากการปลูกฝังจากทางโรงเรียนหรือที่บ้านเท่านั้น แต่เป็นการใช้องค์ความรู้ที่เกิดจากการที่ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง จนเกิดการสร้างความรู้ ความเข้าใจด้วย และมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ไปตลอดชีวิต โดยมีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ที่มีหลักสำคัญคือ การที่ผู้เรียนได้มีการศึกษาหรือพบสิ่งใหม่ ๆ รอบตัวแล้วนำมาเชื่อมโยงกับความรู้หรือประสบการณ์เดิมที่ตนมี จนนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดนี้เป็น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และได้เปลี่ยนบริบทของผู้สอนจาก “ผู้ให้ความรู้” เป็น “ผู้สร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้” ซึ่งได้สอดคล้องกับนโยบายพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียน การสอนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2562) ที่เน้นให้ ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้มากขึ้น จัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความ กระตือรือร้นในการเรียนรู้ และสามารถปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย โดยอาศัย การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน มีการสร้าง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดยมุ่งให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติ ได้เรียนรู้อย่างมีความหมายและ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองจากการใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ มาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ภายใต้ แนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้จะอาศัย ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมาเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้แบบสหวิทยาการ ซึ่งจะทำให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับทักษะที่จำเป็น จนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน โดยมี ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนการสอน (Planning) โดยมีการวางแผนร่วมกันระหว่างครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา เริ่มต้นจากการคัดเลือกเนื้อหาหรือ ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นปัจจุบันและมีความสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดที่สามารถจัดการ

เรียนรู้ได้ แล้วร่วมกันออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อธรรมชาติของวิชานั้นๆ ขั้นตอนที่ 2) การจัดการเรียนรู้ (Execution) โดยจะมุ่งให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากการค้นคว้าที่หลากหลาย มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นระหว่างนักเรียน โดยผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งให้แรงเสริมทางบวกแก่นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีความกล้าที่จะแสดงความเป็นตัวของตัวเองออกมา ขั้นตอนที่ 3) การประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินที่สะท้อนให้เห็นพัฒนาการของผู้เรียน โดยมีลักษณะการประเมินที่หลากหลาย เช่น การประเมินโดยครู เพื่อน ผู้ปกครอง และผู้เรียน การประเมินตนเอง โดยที่มี จุดมุ่งหมายในการพัฒนาตนเองของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ ไม่ใช่เพียงการมุ่งเน้นเกรดหรือผล การเรียน ซึ่งผู้สอนได้นำเทคนิคคำถาม R – C – A มาเป็นเทคนิคในการตรวจสอบความรู้ความ เข้าใจของผู้เรียน โดยการสนทนา หรืออภิปรายร่วมกันถึงปรากฏการณ์ที่นำมาเป็นจุดเริ่มต้นใน การเรียนรู้จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้กับประสบการณ์ใน ชีวิตประจำวัน จนทำให้สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงได้ร่วมทั้งสร้างแนวคิดใหม่ ๆ เพื่อเป็นภูมิคุ้ม กับเมื่อเจอกับปัญหารอบข้าง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551b) โดยการจัดการเรียนการสอนใน รูปแบบดังกล่าวมีความสอดคล้องกับผู้เรียนในวัยประถมตอนปลาย เนื่องจากเป็นวันที่มีความเป็น ตัวของตัวเองสูง ชอบใช้ความคิดแบบอิสระ ไม่ชอบการถูกบังคับ ชอบการเรียนรู้ เริ่มมีเหตุผลและ อุดมการณ์เป็นของตัวเอง ประกอบด้วยเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย โดยเฉพาะ เด็กผู้หญิงจะย่างเข้าสู่วัยรุ่นก่อนเด็กผู้ชายประมาณ 2 ปี มีความรักสวยรักงาม และชอบปฏิบัติ เพื่อให้ตนเองเป็นที่รัก (นิตยา วรรณกิตร์, 2562) หากวัยนี้มีความรู้ และเจตคติ ที่ไม่ถูกต้องใน ด้าน การแสดงออกต่อเพศตรงข้าม ก็อาจก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูสุขศึกษาได้มีความตระหนักถึง ความสำคัญของการให้ความรู้ที่ถูกต้อง เกี่ยวกับแนวทางการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัย จึงได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon-Based Learning) ร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ เจตคติ และแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อการ ป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรได้อย่างเหมาะสม ตามแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551a) ด้านการตระหนักรู้ และการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้าน ความสามารถในการคิด ทักษะการปฏิเสธและตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทางการ

จัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะที่สำคัญในการดำรงชีวิต และ ทักษะทางอารมณ์ (Emotional Quotient) เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีความพร้อมและภูมิคุ้มกันในการป้องกันตนเองจากสถานการณ์เสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งส่งผลให้เกิดการตั้งครรภ์แบบไม่พึงประสงค์และอาจก่อให้เกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ตามมาได้ และในช่วงปลายปี 2562 มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (Covid-19) และได้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการศึกษาทุกระดับทั่วโลก สถานศึกษาทุกแห่งต้องปิดการเรียนการสอน เนื่องจากมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสส่งผลให้นักเรียนที่ไม่สามารถมาโรงเรียนได้ จึงมีการนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์มาเป็นส่วนช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวในช่วงปี 2563 – 2564 และในช่วงปี 2565 สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (Covid-19) ได้ทุเลาลง ทางกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนไว้ 5 รูปแบบ คือ 1.การเข้ามาเรียนที่โรงเรียนตามปกติ (On-site) 2.การเรียนผ่านระบบมูลนิธิการศึกษาผ่านดาวเทียม (On-Air) 3.การเรียนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (On-Line) 4.การเรียนผ่านระบบแอปพลิเคชัน (On-demand) และ 5.ครูผู้สอนเดินทางไปแจกเอกสารใบงานให้กับนักเรียนที่บ้าน (On-hand) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) ซึ่งการเลือกรูปแบบในการจัดการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับบริบทความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน โดยทางโรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ได้มีการจัดการเรียนการสอน 2 รูปแบบ คือ รูปแบบการเรียนปกติ (On-site) และ รูปแบบการเรียนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือการเรียนออนไลน์ (On-Line) เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่นักเรียนที่ยังคงมีความกังวลต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (Covid-19) โดยมีข้อจำกัดคือการจัดการเรียนการสอนทั้งสองรูปแบบต้องใช้แผนการจัดการเรียนรู้เดียวกัน โดยมีกิจกรรมที่เหมือนกัน ใบงานและวิธีการวัดประเมินผลแบบเดียวกัน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาและเปรียบเทียบผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon-Based Learning) ร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ระหว่างห้องเรียนออนไซต์และห้องเรียนออนไลน์ ภายใต้เงื่อนไขการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน ใบงาน และการวัดประเมินผลเดียวกัน เพื่อนำผลการศึกษาไปพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้ารับการเรียนแบบออนไลน์และออนไลน์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียน ของห้องเรียนออนไลน์และห้องเรียนออนไลน์
3. เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังเรียน ระหว่างนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้องเรียนออนไลน์กับห้องเรียนออนไลน์

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการเสริมสร้างความรู้ เจตคติ และพฤติกรรม การแสดงออกทางเพศที่ถูกต้อง เพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่อาจนำไปสู่การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร การถูกล่วงละเมิดทางเพศ หรือการติดเชื้อเอดส์ผ่านการเรียนรู้แบบสหวิทยาการสู่การนำมาประยุกต์ใช้ในการเผชิญหน้ากับสถานการณ์เสี่ยงที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา 2565 จำนวน 9 ห้อง นักเรียน 225 คน

ความเท่าเทียมของกลุ่มประชากร

1. ห้องเรียนออนไลน์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 ห้อง มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 25 คน โดยแต่ละห้องมีจำนวนนักเรียนชาย 12-13 คน และนักเรียนหญิง 12-13 คน (อย่างละครึ่งห้อง)
2. ห้องเรียนออนไลน์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ห้อง มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 25 คน เป็นนักเรียนชาย 12 คน และนักเรียนหญิง 13 คน
3. ความสามารถทางด้านวิชาการของนักเรียนห้องเรียนออนไลน์ทั้ง 8 ห้อง มีความเท่าเทียมกัน เนื่องจากการจัดห้องของโรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เป็นการจับ

ห้องแบบละความสามารถโดยอิงจากผลการเรียนของนักเรียนปีก่อนหน้า แล้วนำมาจัดเข้าห้อง ทั้ง 8 ห้อง โดยแต่ละห้องจะมีนักเรียนกลุ่มผลการเรียนดีมาก กลุ่มผลการเรียนดี และกลุ่มผลการเรียนพอใช้ อยู่จำนวนเท่าๆ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 50 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 25 คน

กลุ่มทดลองที่ 1 เป็นห้องเรียนออนไลน์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศน้อยที่สุด จำนวน 1 ห้อง จำนวน 25 คน

กลุ่มทดลองที่ 2 เป็นห้องเรียนออนไลน์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 25 คน

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ทำการทดลองโดยผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ใช้เวลาในการทดลองรวม 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบ คาบละ 60 นาที โดยทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) จำนวน 1 คาบ ดำเนินการจัดการเรียนรู้ 6 คาบ และทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) จำนวน 1 คาบ

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยมีหัวข้อดังต่อไปนี้

1.การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น	จำนวน 1 คาบ
2.การทำงานร่วมกับผู้อื่น	จำนวน 1 คาบ
3.พฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์	จำนวน 1 คาบ
4.ผลกระทบที่เกิดจากการพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	จำนวน 1 คาบ
5.การปฏิเสธเพศสัมพันธ์	จำนวน 2 คาบ

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น

รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A

ตัวแปรตาม

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนห้องเรียนออนไลน์และห้องเรียนออนไลน์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon-Based Learning) หมายถึง การนำปรากฏการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริง เรื่อง การตั้งครรภ์ของคุณแม่วัยใส ที่มีอายุตั้งแต่ 12-18 ปี ในเขตอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก โดยมีสาเหตุหลักมาจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ มาเป็นจุดเริ่มต้นในการจัดการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน

1) ขั้นวางแผนการจัดการเรียนการสอน (Planning) โดยการนำปรากฏการณ์เรื่อง การตั้งครรภ์ของคุณแม่วัยใส ร่วมปรึกษากับอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศาสตร์ อาจารย์ประจำชั้น และอาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษาท่านอื่น ถึงความเหมาะสมในเนื้อหาและความสอดคล้องในตัวชี้วัดรายวิชา

2) ขั้นการจัดการเรียนรู้ (Execution) โดยจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เช่น กิจกรรมระดมสมองภายในกลุ่ม กิจกรรมการแสดงความคิดเห็นในมุมมองของตัวเอง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนรับความคิดเห็นที่แตกต่างของสมาชิกในห้อง หรือกิจกรรมสถานการณ์สมมติ โดยให้ผู้เรียนออกแบบแนวทางการปฏิบัติเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในรูปแบบของตนเองได้

3) ขั้นการประเมินผล (Evaluation) โดยมีการประเมินผลตามสภาพจริงที่หลากหลาย เช่น การถามตอบจากการแสดงความคิดเห็นในกลุ่มหรือในชั้นเรียน การทำใบงานกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ หรือการประเมินโดยเพื่อนประเมินเพื่อน จากร่วมมือในกิจกรรมกลุ่มต่างๆ

โดยกระบวนการทั้ง 3 ขั้นตอนดังกล่าว ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม และสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่อาจก่อให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรได้

2. เทคนิคคำถาม R-C-A หมายถึง เทคนิคคำถามที่สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้แนะนำเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้กับผู้เรียนเพื่อให้เกิดการสะท้อนความคิด (Reflect) แล้วเชื่อมโยงความคิด (Connect) เพื่อนำไปปรับใช้ (Apply) โดยผู้วิจัยได้นำเทคนิคคำถาม R-C-A เข้าแทรกอยู่ในทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการ

ป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ที่อาจก่อให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และการถูกล่วงละเมิดทางเพศได้ในชีวิตจริง ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) **ขั้นวางแผนการจัดการเรียนการสอน (Planning)** ใช้เทคนิคคำถาม R-C-A ในการคัดเลือกปรากฏการณ์ที่เหมาะสมกับผู้เรียน เช่น ปรากฏการณ์การตั้งครรภ์ของคุณแม่วัยใส มีความสอดคล้องหรือเชื่อมโยงกับผู้เรียนอย่างไร หรือนักเรียนสามารถนำองค์ความรู้ในเรื่องนี้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

2) **ขั้นการจัดการเรียนรู้ (Execution)** ใช้เทคนิคคำถาม R-C-A ในการกระตุ้นการเรียนรู้ และตรวจสอบความเข้าใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น นักเรียนมีบุคคลรอบข้างที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรหรือไม่ หรือตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนโดยการให้ผู้เรียนบอกแนวทางการปฏิบัติตนหากตกอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์

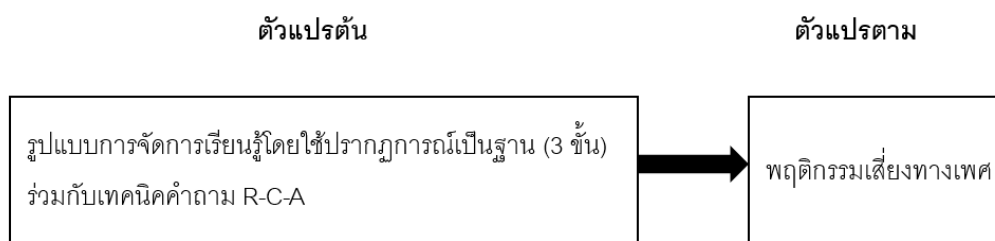
3) **ขั้นการประเมินผล (Evaluation)** ใช้เทคนิคคำถาม R-C-A ในการตรวจสอบองค์ความรู้ที่ผู้เรียนได้รับในแต่ละคาบ เช่น ผู้เรียนมีความตระหนักต่อการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรอย่างแท้จริงหรือไม่ หรือผู้เรียนมีการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศอย่างไร ให้เหมาะสมกับวัยของตนเอง

3. พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกทางด้านร่างกาย ความคิด และความรู้สึก เพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้าทางเพศ เช่น การอยู่ในที่ลับตาผู้คนตามลำพัง การแต่งกายล่อแหลมและไม่ถูกกาลเทศะ หรือการนัดเจอเพื่อนในโลกออนไลน์ตามลำพัง โดยเป็นผลมาจากการขาดความรู้ในการจัดการอารมณ์ ความตระหนักในผลกระทบที่เกิดขึ้น ทักษะการปฏิเสธ หรือมีพฤติกรรมการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมกับเพศเดียวกันและเพศตรงข้าม และไม่สามารถประเมินสถานการณ์เสี่ยงที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันที่น่าจะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ การตั้งครรภ์หรือการติดเชื้อเอชไอวีได้

4. ห้องเรียนออนไลน์ หมายถึง ห้องเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ที่เข้ารับการจัดการเรียนรู้ที่โรงเรียน กับอาจารย์ผู้สอนในห้องเรียนในช่วงปีการศึกษา 1/2565

5. ห้องเรียนออนไลน์ หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ที่รับการจัดการเรียนรู้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือออนไลน์ (On-Line) กับอาจารย์ผู้สอนผ่านโปรแกรม Zoom ในช่วงปีการศึกษา 1/2565

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนห้องเรียนออนไลน์และห้องเรียนออนไลน์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A มีผลการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน
2. นักเรียนห้องเรียนออนไลน์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A มีผลการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังเรียน สูงกว่า นักเรียนห้องเรียนออนไลน์

บทที่ 2

งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง ผลของการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
สาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
2. ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง
 - 2.1 ความหมายของการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน
 - 2.2 แนวคิด และหลักการของทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง
 - 2.3 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการจัดการเรียนรู้
 - 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน
 - 3.1 ความหมายของการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน
 - 3.2 แนวคิดของการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน
 - 3.3 แนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน
 - 3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. เทคนิคการตั้งคำถาม R-C-A
 - 4.1 ที่มาและลักษณะสำคัญของเทคนิคคำถาม R-C-A
 - 4.2 การใช้เทคนิคคำถาม R-C-A
 - 4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. การสอนออนไลน์
 - 5.1 แนวคิดการจัดการเรียนการสอนออนไลน์
 - 5.2 องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์
6. ทักษะชีวิต
 - 6.1 ความหมายของทักษะชีวิต
 - 6.2 การประเมินผลทักษะชีวิต
 - 6.3 พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ
 - 6.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับชั้น

ตาราง 1 ตารางมาตรฐาน พ 2.1 สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว ระดับชั้นประถมศึกษา

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป. 1	1. ระบุสมาชิกในครอบครัวและความรัก ความผูกพันของสมาชิกที่มีต่อกัน	- สมาชิกในครอบครัว - ความรักความผูกพันของสมาชิกใน ครอบครัว
	2. บอกสิ่งที่ชื่นชอบและภาคภูมิใจใน ตนเอง	สิ่งที่ชื่นชอบและความภาคภูมิใจใน ตนเอง - จุดเด่น - จุดด้อยของตนเอง
	3. บอกลักษณะความแตกต่างระหว่าง เพศชายและเพศหญิง	ลักษณะความแตกต่างของเพศชาย เพศหญิง - ร่างกาย - อารมณ์ - ลักษณะนิสัย
ป. 2	1. ระบุบทบาทหน้าที่ของตนเองและ สมาชิกในครอบครัว	บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว - ตนเอง - พ่อ แม่ - พี่ น้อง - ญาติ
	2. บอกความสำคัญของเพื่อน	ความสำคัญของเพื่อน (เช่น พุดคุย ปรึกษา เล่น ฯลฯ)
	3. ระบุพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศ	พฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศ - ความเป็นสุภาพบุรุษ - ความเป็นสุภาพสตรี)

ตาราง 1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	4. อธิบายความภูมิใจในความเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย	ความภูมิใจในความเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย
ป. 3	1. อธิบายความสำคัญและความแตกต่างของครอบครัวที่มีต่อตนเอง	ความสำคัญของครอบครัว ความแตกต่างของแต่ละครอบครัว - เศรษฐกิจ - สังคม - การศึกษา
	2. อธิบายวิธีสร้างสัมพันธ์ภาพในครอบครัวและกลุ่มเพื่อน	วิธีสร้างสัมพันธ์ภาพในครอบครัวและกลุ่มเพื่อน
	3. บอกวิธีหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่นำไปสู่การถูกล่วงละเมิดทางเพศ	- พฤติกรรมที่นำไปสู่การถูกล่วงละเมิดทางเพศ (การแต่งกาย การเที่ยวกลางคืน การคบเพื่อน การเสพสวาท เสพติด ฯลฯ) - วิธีหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่นำไปสู่การถูกล่วงละเมิดทางเพศ (ทักษะปฏิเสธและอื่น ๆ)
ป. 4	1. อธิบายคุณลักษณะของความเป็นเพื่อนและสมาชิกที่ดีของครอบครัว	คุณลักษณะของความเป็นเพื่อนและสมาชิกที่ดีของครอบครัว
	2. แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศของตนตามวัฒนธรรมไทย	พฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศของตนตามวัฒนธรรมไทย
	3. ยกตัวอย่างวิธีการปฏิเสธการกระทำที่เป็นอันตรายและไม่เหมาะสมในเรื่องเพศ	วิธีการปฏิเสธการกระทำที่เป็นอันตรายและไม่เหมาะสมในเรื่องเพศ

ตาราง 1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป. 5	1. อธิบายการเปลี่ยนแปลงทางเพศและปฏิบัติตนได้เหมาะสม	- การเปลี่ยนแปลงทางเพศ การดูแลตนเอง - การวางตัวที่เหมาะสมกับเพศตามวัฒนธรรมไทย
	2. อธิบายความสำคัญของการมีครอบครัวที่อบอุ่นตามวัฒนธรรมไทย	ลักษณะของครอบครัวที่อบอุ่นตามวัฒนธรรมไทย (ครอบครัวขยาย การนับถือญาติ)
	3. ระบุพฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวและกลุ่มเพื่อน	พฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในครอบครัว
ป. 6	1. อธิบายความสำคัญของการสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่น	- ความสำคัญของการสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่น - ปัจจัยที่ช่วยให้การทำงานกลุ่มประสบความสำเร็จ (ความสามารถส่วนบุคคล, บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม, การยอมรับความคิดเห็นและความแตกต่างระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ)
	2. วิเคราะห์พฤติกรรมเสี่ยงที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ การติดเชื้อเอดส์และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร	พฤติกรรมเสี่ยงที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ การติดเชื้อเอดส์และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

ผู้วิจัยได้สนใจศึกษาเฉพาะ มาตรฐานที่ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตัวชี้วัดที่ 1 และ 2 คือ การสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่น และการวิเคราะห์พฤติกรรมเสี่ยงที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ การติดเชื้อเอดส์และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร รวมไปถึงการป้องกันตนเองจาก

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้จากที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนด ในส่วนของสมรรถนะผู้เรียนทางด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

2. ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

2.1 ความหมายของทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

ได้มีผู้ให้ความหมายของทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ดังนี้

Krogh Suzanne (1994) ได้กล่าวถึง ความหมายตามทฤษฎีสรคณินยว่เป็นปรัศญาที่เกี่ยวกับ พัฒนาการในการสร้างความรู้ สติปัญญา จริยธรรมขึ้นมำด้วยตนของเด็ทเอง โดยการพัฒนานั้นเป็นผลมาจากการดูด ซึ่มเข้าสู่โครงสร้าง (Assimilation) และการปรับตัวมำสู่โครงสร้าง (Accommodation)

เทราส์เมน และ ลิซเหนเบิร์ก (Troutman; & Lichtenberg.1995) ได้กล่าวถึง ความหมายของทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง หรือทฤษฎีสรคณินยว่เป็นการค้นหำความรู้ให้กับตนเอง มีการรวบรวมความรู้ใหม่ ๆ เข้าไปในภำยใต้จิตสำนึก (Schemata) โดยการเรียนรู้จากสิ่งแวดล่อม ยอมรับสิ่งใหม่ เข้ามำในสิ่งแวดล่อม พิสูจน์ความเป็นจริงจากสมมติฐานที่ ตั้งขึ้นและสรุปเอง โดยสร้างการเชื่อมโยงและเปรียบเทียบทสรูปของตัวเองกับผู้อื่น เพื่อเป็นพื้นฐานให้เกิดการสร้าง ความรู้ใหม่

ละมัย แก้วสุวรรณ (2558) ได้ให้ความหมายของทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองไว้ว่า ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการพบเห็นสิ่งต่าง ๆ รอบตัวของผู้เรียน แล้วนำมาเชื่อมโยงกับความรู้เดิมของผู้เรียนที่มีอยู่จนนำไปสู่การสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง

พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย (สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน, 2558) ได้ให้ความหมายของทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง หมายถึง ทฤษฎีที่มีความเชื่อว่าผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ฌ็อง ปิอาเจ (Jean Piaget) เป็นผู้นำเสนอทฤษฎีนี้ได้อธิบายไว้ว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญาของบุคคลในการสร้างความรู้และความหมายของสิ่งต่างๆ ที่ตนได้รับผ่านกระบวนการนำข้อมูลหรือความรู้ใหม่ที่ได้รับไปเชื่อมโยงอย่างกลมกลืนกับโครงสร้างความรู้ที่ตนมีอยู่ และการปรับกระบวนการรู้คิด คือการคิดค้นหาวิธีการต่างๆ มาใช้ในการปรับความรู้เก่ากับความรู้ใหม่ให้เกิดความสมดุลและเป็นความรู้ความเข้าใจที่มีความหมายต่อตนเอง ดังนั้น การเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการภายในที่แต่ละบุคคลต้องเป็นผู้สร้างด้วยตนเอง และสามารถทำได้ดียิ่งขึ้น หากได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากผู้อื่น

จากความหมายข้างต้นจึงสรุปความหมายของทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองได้ว่าการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากตัวของผู้เรียนเอง โดยผ่านการได้รับข้อมูลสารสนเทศ หรือการพบเห็นสิ่งใหม่ๆ รอบตัว แล้วนำมาเชื่อมโยงกับความรู้ประสบการณ์เดิมที่ตนมี เพื่อนำไปสู่การให้ความหมายและสร้างความรู้ในรูปแบบของแต่ละบุคคล

2.2 แนวคิด และหลักการของทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

ได้มีผู้ให้แนวคิดและหลักการของทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ดังนี้

ชนาธิป พรกุล (2554) ได้กล่าวว่าแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) มีรากฐานมาจาก ทฤษฎีพัฒนาการทางเซวาร์ปัญญา ซึ่งกล่าวถึงการที่ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้โดยการได้รับประสบการณ์ต่างๆ โดยทฤษฎีนี้เกิดจากการเรียนรู้ของเด็กเล็กที่สร้างความรู้โดยการมีปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ เช่น การฟัง การดู การชิม การดม หรือการสัมผัส และการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เช่น บ้าน โรงเรียน และชุมชน จนนำไปสู่การโครงสร้างทางปัญญา

ทิตนา แซมมณี (2559) ได้กล่าวไว้ว่า แนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นมีความเกี่ยวข้องกับธรรมชาติในการรับรู้ความรู้นุษย์โดยมีความหมายทั้งทางด้านจิตวิทยา และด้านสังคมวิทยา โดยทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองมีประเด็นสำคัญอยู่ 2 ประการคือ

1. ผู้เรียนเป็นผู้สร้าง (Construct) ความรู้จากการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นหรือสิ่งที่เรียนรู้ในปัจจุบันกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม โดยผ่านกระบวนการคิดทางปัญญา (Cognitive Apparatus) ที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล

2. โครงสร้างทางปัญญาเป็นผลมาจากความพยายามทางด้านการคิด ซึ่งผู้เรียนสามารถสร้างความรู้โดยผ่านกระบวนการทางจิตวิทยา ผู้สอนไม่สามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการคิดทางปัญญาหรือโครงสร้างทางปัญญาของผู้เรียนได้ ซึ่งตัวผู้สอนสามารถจัดสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดภาวะไม่สมดุลเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนการคิดหรือโครงสร้างทางปัญญาได้ด้วยตัวของผู้เรียนเอง

บุญเลี้ยง ห่มทอง (2559) ที่ได้อธิบายถึงแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองไว้ว่าเป็นแนวคิดที่พัฒนามาจากทฤษฎีพัฒนาการทางเซวาร์ปัญญาของเพียเจตต์ และทฤษฎีวิวัฒนาการเชิงสังคมของไวทสกี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้พุทธิปัญญานิยม (Cognitive Constructivism) โดยมีรากฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการของเพียเจตต์ (Jean Piaget, aaaa) ซึ่งทฤษฎีนี้ถือว่าผู้เรียนเป็นผู้กระทำ (Action) และเป็นผู้สร้างความรู้ในตนเอง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเป็นส่วนหนึ่ง ที่ก่อให้เกิด

ความไม่สมดุลทางพุทธิปัญญา โดยส่งผลให้ผู้เรียนต้องมีการปรับความรู้ความเข้าใจเดิมให้เข้ากับความรู้ความเข้าใจใหม่ จนกระทั่งเกิดความรู้ใหม่หรือความสมดุลทางพุทธิปัญญาอีกครั้ง

2. ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Social Constructivism) โดยมีรากฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการของไวทสกี (Lev Vygotsky) ซึ่งถือว่าผู้เรียนจะสร้างความรู้โดยการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น และตัวแปรที่ขาดไม่ได้เลยคือการที่ผู้เรียนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรืองานในสังคม ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจะหล่อหลอมให้ผู้เรียนสร้างความรู้โดยการเปลี่ยนแปลงความเข้าใจเดิมของตนเองให้ถูกต้องและมีความซับซ้อนมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าทฤษฎีพัฒนาการของเพียเจตต์เน้นการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและให้ความสำคัญกับความรู้เดิมที่บุคคลมี ในขณะที่แนวคิดของไวทสกีเน้นการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยเพียเจตต์ และไวทสกี ได้เสนอไว้ว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการส่วนบุคคลที่มีความเป็นอัตนัย การจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจมีความต้องการในการสำรวจค้นหาคำตอบนั้นเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการสร้างความรู้ด้วยตนเองอันเนื่องมาจากการเสียภาวะสมดุลของโครงสร้างทางปัญญาหรือความขัดแย้งของปัญหาโดยการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและดูดซึมเอาประสบการณ์ใหม่ๆ สมองจะปรับเอาประสบการณ์ใหม่เข้ากับความคิด ความรู้จากประสบการณ์เก่าเพื่อปรับโครงสร้างการเรียนรู้เดิมที่มีอยู่ โดยเรียกกระบวนการนี้ว่า การซึมซับหรือดูดซึม (Assimilation) และเมื่อเกิดการซึมซับหรือดูดซึมประสบการณ์ใหม่เข้าไปในโครงสร้างแล้ว สมองก็จะทำการปรับประสบการณ์ใหม่ให้เข้ากับโครงสร้างเดิมที่มีอยู่ หรือหากเข้ากับโครงสร้างเก่าไม่ได้ก็จะมีสร้างโครงสร้างใหม่ขึ้นมาเพื่อรองรับประสบการณ์ใหม่นั้น ซึ่งเรียกกระบวนการนี้ว่า การปรับโครงสร้างทางปัญญา (Accommodation)

อนุชา โสมาบุตร (2556) ได้กล่าวไว้ว่า แนวคิดของทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองนั้น เป็นแนวคิดที่เชื่อว่าการสร้างองค์ความรู้ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในตัวของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้จากการเชื่อมโยงสิ่งแวดล้อมที่พบเห็นหรือสารสนเทศใหม่ที่ได้รับเข้ากับความรู้ความเข้าใจเดิม มาสังเคราะห์ในรูปแบบของตนเองเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ เรียกว่าโครงสร้างทางปัญญา (Cognitive structure) หรือที่เรียกว่า สกีม่า (Schema) คือ ความรู้ ซึ่งแต่ละบุคคลอาจสร้างองค์ความรู้หรือการสื่อความหมายที่แตกต่างกันได้ในเรื่องๆ เดียวกัน โดยขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) พบว่าแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ และวิธีการ

ในการสร้างความรู้ (Construct) ให้เกิดความเข้าใจของตัวบุคคล จากการนำความรู้สารสนเทศ ประสบการณ์ หรือสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ มาเชื่อมโยงกับประสบการณ์ ความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม มาสร้างเป็นโครงสร้างทางปัญญา (Cognitive structure) หรือ สกีม่า (Schema) ซึ่งผู้เรียน สามารถเกิดการเรียนรู้ได้ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมด้วยวิธีต่าง ๆ โดยอาศัย ประสบการณ์ความรู้เดิม โครงสร้างทางปัญญาและแรงจูงใจภายในที่มีอยู่เป็นพื้นฐาน ซึ่งความ เข้าใจและการให้ความหมายในเรื่องราวหรือสิ่งต่าง ๆ ของแต่ละบุคคลอาจมีความแตกต่างกัน ออกไป ขึ้นอยู่กับประสบการณ์หรือความเข้าใจเดิมของบุคคลนั้น

2.3 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการจัดการเรียนรู้

ได้มีผู้ให้แนวทางในการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองในการจัดการ เรียนรู้ไว้ดังนี้

บุญเลี้ยง ห่มทอง (2559) ได้กล่าวถึงการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วย ตนเองในการเรียนการสอนในชั้นเรียน ดังนี้

1. ผลของการเรียนรู้จากทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองจะเน้นไปที่ กระบวนการสร้างความรู้และความตระหนักในกระบวนการนั้น เป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ ต้องเกิดจากการที่ผู้เรียนปฏิบัติจริง ดังนั้นผู้เรียนจะต้องมีการฝึกฝนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง จากการคิด การปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยครูผู้สอนนั้นควรเป็นตัวช่วยให้ ผู้เรียนได้เห็นจริงอย่างเป็นรูปธรรม

2. ผู้สอนควรเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้ (Instruction) เป็นผู้อำนวย ความสะดวก ที่ปรึกษา (Facilitator) ให้กับผู้เรียนในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

3. ผู้สอนมีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เสมือนจริง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ ผู้เรียนได้จัดกระทำข้อมูลหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะทางด้าน การคิด จึงส่งผลให้ผู้เรียนได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง

4. เนื่องจากทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้เรียน รายบุคคล ดังนั้นจึงต้องมีวิธีการประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น เช่น การประเมินตนเอง การ ประเมินผู้สอน การประเมินเพื่อนร่วมชั้นเรียน ทั้งนี้การประเมินผลการเรียนรู้ต้องประเมินจาก ผลงานและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

เบตนาร์ (Bednar, 1991 อ้างถึงในสุมาลี ชัยเจริญ, 2554) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองไว้ดังต่อไปนี้

1. การสร้างการเรียนรู้ (Learning Constructed) ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเองจากการได้รับประสบการณ์หรือสารสนเทศใหม่ โดยเชื่อมโยงเข้ากับประสบการณ์หรือข้อมูลเดิมที่มีอยู่ แล้วนำมาสร้างความหมายในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. การแปลความหมายส่วนบุคคล (Interpretation Person) เป็นการแปลความหมายตามสภาพจริงของแต่ละบุคคล ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับ

3. การเรียนรู้ที่เกิดจากการลงมือกระทำ (Learning Active) ผู้เรียนได้พัฒนาการสร้างความหมายความรู้จากการลงมือกระทำ โดยอาศัยประสบการณ์พื้นฐานของแต่ละบุคคล

4. การเรียนรู้ที่เกิดจากการร่วมมือ (Collaborative Learning) การให้ความหมายในการเรียนรู้มาจากการต่อรองความคิดที่หลากหลายในการพัฒนาความคิดของตนเอง โดยอาศัยการแบ่งปันแนวคิด ประสบการณ์ ความรู้ที่หลากหลายในกลุ่ม ในขณะเดียวกันจะเกิดการปรับเปลี่ยนหรือสร้างสิ่งที่แทนความรู้ในสมอง (Knowledge Representation) คอยตอบสนองแนวคิดที่หลากหลายนั้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าในขณะที่มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ความคิดเห็น จากการอภิปรายโต้แย้ง หรือการนำเสนอ ที่หลากหลายของแต่ละบุคคลนั้น ผู้เรียนจะเกิดการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาและสร้างความหมายของตนเองขึ้นมาใหม่

5. การเรียนรู้ที่เหมาะสม (Learning Situated) การเรียนรู้ที่ดีควรเกิดขึ้นในสภาพจริงที่เหมาะสม หรือสามารถสะท้อนบริบทของสภาพจริง เพื่อนำไปสู่การเชื่อมโยงความรู้ที่มีไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

6. การทดสอบเชิงบูรณาการ (Testing Integrated) การบูรณาการเข้ากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง ไม่ควรแยกออกจากกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากการวัดผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนใช้โครงสร้างทางปัญญาของแต่ละบุคคลเป็นเครื่องมือที่ส่งเสริมให้เกิดการคิดในหัวข้อ การเรียนรู้นั้น ๆ

จากหลักการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การประยุกต์นำแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนต้องมีการปรับบริบทของตนเองในชั้นเรียน โดยจากเดิมที่เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เพียงฝ่ายเดียว เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน ทั้งทางด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนรวมถึงรูปแบบในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเน้นการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์โดยตรง และการสร้างบรรยากาศทางสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักการร่วมมือ แลกเปลี่ยนความคิด ประสบการณ์ และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น โดยการประเมินผลนั้นควรมีความหลากหลายและยืดหยุ่นแตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคล

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองนั้น ได้มีผู้ทำงานวิจัยไว้หลายท่านดังต่อไปนี้

กัลย์สุตา สุปินตา (2555) ได้ทำการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เรื่อง My Family โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมและความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เรื่อง My Family โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน มีประสิทธิภาพโดยเฉลี่ย 74.38/74.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับพึงพอใจมาก

ละมัย แก้วสุวรรณ (2558) ได้ทำการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ (การสร้างความรู้ด้วยตนเอง) ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดใต้ (ราษฎร์นิรมิต) และโรงเรียนหัวหมาก สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร และผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ในเรื่อง บทประยุกต์ หลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ในเรื่อง บทประยุกต์ หลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิไลวรรณ งามสุนทรเลิศ (2558) ได้ทำการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง ปรากฏการณ์โฟโตอิเล็กทริก เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนด้วยระบบคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนคณิตศาสตร์ - วิทยาศาสตร์ จำนวน 49 คน โดยผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง ปรากฏการณ์โฟโตอิเล็กทริก มีคุณภาพทางด้านเทคโนโลยีมีผลดีมีเดียและคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.29$, $S = 0.31$) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.57/78.06 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

อย่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนมีความพึงพอใจกับบทเรียนนี้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, $S = 0.60$)

อุไรวรรณ ทองพฤกษ์ (2558) ได้ทำการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมดังกล่าว โดยผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดการเรียนรู้ กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และผู้เรียนทั้งสองกลุ่มมีความพึงพอใจในกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

นภารัตน์ แร่นาค (2562) ได้ทำการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างความรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นนั้นมีทั้งหมด 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเสนอสถานการณ์ปัญหา 2) ขั้นสร้างความรู้สึกลอยากแก้ปัญหา 3) ขั้นลงมือแก้ไขปัญหา 4) ขั้นประเมินผลกิจกรรม ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75/75

3. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

ความเป็นมาของการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon-Based Learning) เป็นแนวคิดที่มีต้นกำเนิดมาจากประเทศฟินแลนด์ ซึ่งเป็นประเทศที่ถือได้ว่าประสบความสำเร็จทางการศึกษาเป็นลำดับต้นๆ ของโลก โดยได้มีการทดลองและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้นี้มาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ในช่วงปี ค.ศ. 1980 โดยอยู่ภายใต้แนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) โดยเป็นการบูรณาการการเรียนรู้แบบพหุวิทยาการ และได้เริ่มนำแนวทางการจัดการเรียนรู้นี้มาใช้ในปี ค.ศ. 2014 (Zhukov, 2015) จากการพยายามเชื่อมโยงการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนสู่ความสุขในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการพัฒนาความคิด การแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึก ตลอดจนการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อพัฒนาทักษะหลัก (Core Skill) และทักษะทางอารมณ์ (Soft Skill) ในการเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยผู้เรียนมีบทบาทหลักในการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติเพื่อเกิดประสบการณ์โดยตรงและเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Symeonidis & Schwarz, 2016, อ้างถึงใน อรพรรณ บุตรกตัญญู, 2561)

ประเทศฟินแลนด์เป็นประเทศที่มีผลคะแนนสูงสุดในการทดสอบระดับนานาชาติด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนที่มีอายุ 15 ปี ของ The OECD's programme for International Student Assessment (PISA) ซอลห์เบิร์ก (Sahlberg, 2011, อ้างถึงใน Symeonidis & Schwarz, 2016) นักการศึกษาคนสำคัญของประเทศฟินแลนด์ ได้กล่าวถึง 5 เหตุผลที่ทำให้ประเทศฟินแลนด์ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ประเทศฟินแลนด์ได้มีการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน 2) อาชีพครู คืออาชีพในฝันของเยาวชนส่วนใหญ่ในประเทศฟินแลนด์ 3) ประเทศฟินแลนด์มีนโยบายความรับผิดชอบทางการศึกษาที่เข้มแข็ง 4) ประชาชนไว้วางใจในระบบการศึกษาของโรงเรียน 5) ประเทศฟินแลนด์มีเสถียรภาพทางการเมืองและมีความเป็นผู้นำทางด้านการศึกษาอย่างยั่งยืน แม้ว่าประเทศฟินแลนด์จะได้รับการยกย่องว่าเป็นประเทศผู้นำทางด้านระบบการศึกษา แต่ประเทศฟินแลนด์ก็ยังมีพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อเตรียมเยาวชนภายในประเทศพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และมีกระบวนการคิดในมุมมองที่หลากหลายเพื่อการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตในอนาคต

3.1 ความหมายของการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

ได้มีผู้ให้ความหมายของการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานไว้ดังนี้

อรพรรณ บุตรกัตถัญญ (2561) อธิบายความหมายของการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานไว้ว่า เป็นการนำปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมปัจจุบันมาเป็นจุดเริ่มต้นในการเรียนรู้ อันนำไปสู่การแสวงหาความรู้ โดยค้นหาเทคนิค วิธีการต่าง ๆ ในมุมมองที่หลากหลาย เพื่อนำไปสู่องค์ความรู้เชิงสหวิทยาการ เพื่อพัฒนาความรู้และสร้างทักษะของผู้เรียนที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง

พงศธร มหาวิตร (2562) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานนั้นมาจากแนวคิดกลุ่มคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist) โดยเน้นการให้ผู้เรียนได้ศึกษาประเด็นเรื่องใดเรื่องหนึ่งแบบองค์รวม (พหุปัญญา) มากกว่าการเรียนรู้แบบแยกวิชาหรือแยกหัวข้อ ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนรู้และทักษะที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียนเป็นการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง

Silander (2015) ได้ให้ความหมายไว้ว่าเป็นการนำปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริง มาเป็นจุดเริ่มต้นในการเรียนรู้แบบพหุปัญญา (แบบองค์รวม) โดยปรากฏการณ์ที่นำมาศึกษานั้นจะต้องเป็นบริบทที่สมบูรณ์อย่างแท้จริงของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนจะสร้างความรู้และทักษะการเรียนรู้ภายใต้การเชื่อมโยงระหว่างวิชาต่าง ๆ

Symeonidis and Schwarz (2016) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานนั้นเป็นการทำให้ขอบเขตของการเรียนการสอนแบบรายวิชาหายไป และนำไปสู่การเรียนรู้แบบสห

วิทยาการของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งการเรียนรู้ข้ามศาสตร์สามารถทำให้เห็นความเชื่อมโยงและความเข้าใจในธรรมชาติของปรากฏการณ์นั้น ๆ ในมุมมองที่หลากหลาย โดยจะเป็นไปไม่ได้ที่จะทำความเข้าใจกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างครบถ้วนได้โดยตรง โดยการทำทำความเข้าใจกับปรากฏการณ์นั้นจะต้องอาศัยความรู้สึกลึกซึ้งซึ่งเป็นความซับซ้อนของกระบวนการเรียนรู้

จากความหมายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon-Based Learning) หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ เน้นกระบวนการเรียนรู้แบบองค์รวมที่ไม่มีการแบ่งแยกรายวิชา โดยมีแนวคิดพื้นฐานมาจากทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) เพื่อพัฒนาทักษะและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีความสัมพันธ์กับชีวิตจริง

3.2 แนวคิดและลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

ได้มีผู้ให้แนวคิดและลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานไว้ดังนี้

Silander (Silander, 2015, อ้างถึงใน Symeonidis & Schwarz, 2016) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานประกอบมิตีที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่

1. ความเป็นองค์รวม (Holisticity) เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสหวิทยาการ (Multi Disciplinary) โดยไม่มีการแบ่งแยกรายวิชาเหมือนการจัดการเรียนการสอนแบบทั่วไป ซึ่งจะทำให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงจากความรู้ที่ได้

2. สภาพความเป็นจริง (Authenticity) การออกแบบวิธีการ การใช้เครื่องมือวัสดุที่จำเป็นต่อสถานการณ์โลกปัจจุบัน เพื่อแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องและที่มีความสำคัญกับผู้เรียนและชุมชน โดยทฤษฎีและข้อมูลจะมีคุณค่าโดยทันทีเมื่อได้รับการใช้งาน สภาพแวดล้อมที่แท้จริงนั้นเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงมากกว่าสภาพแวดล้อมปกติในชั้นเรียน

3. ความสอดคล้องกับบริบท (Contextuality) เป็นการเรียนรู้ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบตามธรรมชาติของบริบทนั้น ๆ โดยปรากฏการณ์ดังกล่าวไม่สามารถทำนายหรือกำหนดไว้ล่วงหน้าได้ เพราะเกิดความคลุมเครือและไม่ชัดเจนเมื่อผู้เรียนได้สังเกตในบริบทที่กว้างขึ้นจากเดิม

4. การเรียนรู้แบบสืบเสาะโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Inquiry Learning) ผู้เรียนเป็นผู้ตั้งคำถามที่เกิดขึ้นจากปรากฏการณ์ด้วยตนเอง สำรวจ ทดลอง ชักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมกันสร้างความรู้ระหว่างกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน

5. กระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) เป็นการพัฒนาสมมติฐานและทฤษฎีที่ใช้ในการเรียนรู้ ภาระงานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รวมถึงการให้คำแนะนำในการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น ผู้เรียนสามารถสร้างโครงสร้างและเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยการให้ความช่วยเหลือหรือนำผู้เรียนเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ช่วยให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความรู้จากเดิมของตนสู่ความรู้ที่เป็นที่ยอมรับ

จากหลักการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานคือ การเรียนรู้แบบสหวิทยาการ โดยไม่มีการแบ่งรายวิชาเหมือนการจัดกาเรียนรู้ทั่วไป โดยเป็นการเรียนรู้ผ่านปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงทั้งในอดีต ปัจจุบัน หรือมีแนวโน้มที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

3.3 แนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

Daehler & Folsom และ Silander (Daehler & Folsom, 2016; Silander, 2015, อ้างถึงในอรพรรณ บุตรกัตัญญ, 2561) ได้กล่าวไว้ว่าผู้เรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทหลักในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยเริ่มจากการสังเกต ตั้งคำถามถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยมุมมองแบบองค์รวมอย่างเป็นธรรมชาติสู่โลกแห่งความเป็นจริง โดยมีรายละเอียดขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ (select an interesting phenomenon) สังเกตปรากฏการณ์ที่ต้องการศึกษาด้วยมุมมองแบบองค์รวมหรือสหวิทยาการ เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ ทั้งต่อตัวผู้สอนและผู้เรียน โดยมีความสอดคล้องกับวัยผู้เรียน แต่ในบางครั้งก็อาจไม่มีปรากฏการณ์ใดเลยที่สอดคล้องกับเนื้อหาในรายวิชานั้น แต่ก็มิใช่เรื่องเสียหาย เนื่องจากการเลือกปรากฏการณ์นั้นไม่จำกัดเพียงมุมมองเดียว แต่ควรจะทำการศึกษาจากมุมมองที่หลากหลายแตกต่างกัน บูรณาการวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นธรรมชาติ โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

2. วิเคราะห์คุณค่าของบทเรียนที่มีอยู่ (analyze the utility of your existing lessons) การตั้งคำถามเพื่อวิเคราะห์ปรากฏการณ์ที่สนใจศึกษา โดยการตั้งคำถามนั้นผู้เรียนต้องมีความสนใจร่วมกันอย่างแท้จริง เพื่อเป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจและต้องการที่จะศึกษา โดยผู้เรียนจะค้นหาคำตอบของปัญหาที่ตั้งไว้จากการศึกษาแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ ดังนั้นการกำหนดปัญหาจากปรากฏการณ์จึงเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่จะเกิดขึ้นต่อไป

3. การวางลำดับกิจกรรม (plan a sequence of activities) การใช้กระบวนการเรียนรู้และวิธีการที่หลากหลายผ่านการลงมือปฏิบัติภายใต้แนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานนั้นเป็นการกำหนดการเรียนรู้จากการตั้งคำถามจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติหรือทางสังคมที่เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริง ซึ่งเน้นการลงมือปฏิบัติเพื่อให้ได้มาซึ่งประสบการณ์โดยตรงของผู้เรียน สามารถใช้วิธีการสืบเสาะหาความรู้ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนรู้แบบโครงการซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ออกแบบการสืบค้น อภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้ หรือถ่ายทอดความรู้ โดยทักษะความรู้ที่ผู้เรียนมีนั้นสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้โดยตรง สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในและนอกห้องเรียนในสถานการณ์ที่มีการใช้ชุดข้อมูลนั้น ๆ ซึ่งหมายความว่าทฤษฎีและข้อมูลจะมีคุณค่าในทันทีเมื่อได้นำมาใช้และเห็นได้ชัดเจนในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

4. วางแผนการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน (make a plan for how you will know students have made sense of the phenomenon) การสะท้อนคิดและการประเมินตามสภาพจริง การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริงจากการสะท้อนคิดในคุณค่าของประสบการณ์และสิ่งที่ได้เรียนรู้ โดยจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ที่แท้จริงนั้นคือ การนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ สามารถประยุกต์และถ่ายโอนข้อมูลใช้ในการปฏิบัติได้ มักมีผู้กล่าวว่า “การทดสอบนั้นใช้เพียงการสอนเพื่อตอบคำถามในการทดสอบ ไม่มีการทดสอบการทำงานในชีวิตจริง มีเพียงการสื่อสารที่แท้จริงเท่านั้นที่จะสามารถทำให้การส่งต่อข้อความหรือข้อมูลให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างทั่วถึง” โดยการเก็บร่องรอยในการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ในการประเมินผู้เรียนด้วยความเหมาะสมอย่างเป็นรูปธรรม

Taneli Nordberg & Ilkka Ahola ได้อธิบายถึงขั้นตอนกระบวนการในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานไว้ในโครงการอบรมและสัมมนาการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้าน วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ณ University of Helsinki ประเทศฟินแลนด์ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ดังนี้

1. เลือกปรากฏการณ์ใกล้ตัวของผู้เรียน หรือเป็นปรากฏการณ์ที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของผู้เรียน ซึ่งอาจเป็นปรากฏการณ์ที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วในอดีต กำลังเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตก็ได้ โดยปรากฏการณ์ดังกล่าวต้องมีความสอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดตามหลักสูตร

2. ใช้กระบวนการ PEE ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- Planning คือ การวางแผนการจัดการเรียนการสอน โดยเป็นการร่วมมือกันระหว่างครูผู้สอนในแต่ละวิชาในการคัดเลือกเนื้อหาจากมาตรฐานตัวชี้วัดที่มีในหลักสูตรที่สามารถจัดการเรียนรู้ร่วมกันได้ แล้วร่วมกันออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชานั้น ยกตัวอย่างเช่น วิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ที่ร่วมกันจัดการเรียนการสอนเรื่องประวัติศาสตร์สงครามโลกครั้งที่ 2 และนำเอาฟิสิกส์นิวเคลีย จากการค้นพบองค์ประกอบของอะตอมแล้วพัฒนาไปสู่การสร้างระเบิดปรมาณู เป็นต้น

- Execution คือ การจัดการเรียนรู้ โดยจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนแสวงหาคำตอบด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย มีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและร่วมกันอภิปรายเชิงวิชาการเพื่อพัฒนาความรู้ทักษะของตนเอง โดยมีผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเสริมแรงบวกให้ผู้เรียนมีความมั่นใจ กล้าแสดงออก และถ่ายทอดความรู้ออกมาในรูปแบบของตนเอง

- Evaluation คือ การประเมินผล ควรมีการประเมินผลที่หลากหลายระหว่างการจัดการเรียนการสอนเพื่อสะท้อนให้เห็นพัฒนาการที่เกิดขึ้นของผู้เรียน เช่น การประเมินจากการสังเกตโดยครู เพื่อน ผู้ปกครอง หรือเป็นการประเมินตนเอง โดยที่การประเมินไม่ได้มีจุดมุ่งหมายอยู่ที่ผลการเรียน แต่มุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตนเองยิ่งขึ้น ซึ่งการประเมินผลอาจกำหนดให้วิชาใดวิชาหนึ่งเป็นผู้ประเมิน แต่ในการประเมินนั้นควรมีครูร่วมประเมินมากกว่าหนึ่งท่าน หรืออาจเป็นผู้สอนในแต่ละรายวิชาก็ได้ตามความเหมาะสม

Kompa (2017) ได้เสนอแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพิ่มเติมโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เริ่มต้นด้วยประเด็นคำถาม จากนั้นผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะ โดยมีผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ คอยให้คำแนะนำถึงแนวทางการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ

2. นำปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงมาเป็นประเด็นปัญหาเริ่มต้นในการเรียนรู้ โดยปรากฏการณ์ที่เลือกมานั้นมีความซับซ้อนที่ต้องพิจารณาในมุมมองที่หลากหลายเพื่อนำไปสู่การแก้ไข

3. เน้นการทำงานร่วมกันของผู้เรียน โดยครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันในการทำงาน ช่วยเหลือกันแสวงหาคำตอบ ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อภิปราย และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

4. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียน เนื่องจากในขณะที่ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิด เสนอความคิดเห็น และการวิพากษ์นั้น อาจทำให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ใหม่ได้อีก ซึ่งการเกิดองค์ความรู้ใหม่ขึ้นตลอดเวลาในระหว่างการหาคำตอบ ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์การดำรงชีวิตในปัจจุบันที่เกิดองค์ความรู้ใหม่ขึ้นตลอดเวลา ผู้เรียนจึงต้องความรอบรู้ในการเลือกสรรความรู้เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันได้

จากแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานข้างต้น สามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

1. เลือกปรากฏการณ์ที่ผู้เรียนให้ความสนใจ หรือเป็นปรากฏการณ์ที่มีสำคัญและเกี่ยวข้องกับผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้

2. ร่วมวิเคราะห์ปรากฏการณ์โดยครูผู้สอนในแต่ละรายวิชาที่มีความสอดคล้องกับปรากฏการณ์ดังกล่าว และออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนในเนื้อหา นั้น ๆ โดยอาจมอบหมายให้ครูวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นผู้ดูแลการดำเนินการเรียนการสอน

3. กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยเริ่มจากการร่วมกันตั้งคำถาม ข้อสงสัยในปรากฏการณ์นั้น ๆ เน้นกิจกรรมในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อการได้รับประสบการณ์โดยตรงของผู้เรียน เช่น การสาธิต ทดลอง แลกเปลี่ยนความคิดระหว่างผู้เรียน อภิปรายเชิงวิชาการ เป็นต้น ซึ่งทักษะความรู้ที่ผู้เรียนได้รับนั้นจะมีคุณค่าต่อผู้เรียนเพราะสามารถนำไปใช้ได้โดยตรงในชีวิตประจำวันกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง

4. การประเมินผลตามสภาพจริง เนื่องจากการสอนโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานนั้นเป็นรูปแบบการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง จึงเน้นการพัฒนาของกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละบุคคลซึ่งกระบวนการดังกล่าวล้วนแล้วแต่มีความแตกต่างกัน ดังนั้นการประเมินผลควรมีความยืดหยุ่นที่เหมาะสมกับเนื้อหา ตัวชี้วัดหลักสูตร และช่วงวัยของผู้เรียน และเนื่องด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเป็นการเรียนรู้แบบสหวิทยาการข้ามรายวิชาจึงควรมีการประเมินผลที่หลากหลาย เช่น ประเมินตนเอง เพื่อนประเมิน เพื่อน หรือการประเมินจากผู้สอน และประเมินอย่างรอบด้านมิใช่เพียงประเมินผลวิชาใดวิชาหนึ่ง

3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

รวินันท์ สัจจาศิลป์ (2562) ได้ทำการศึกษาผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานผ่านการสร้างสื่อจำลองที่มีต่อความสามารถด้านมิติสัมพันธ์สำหรับเด็กปฐมวัยเพศชายและหญิง อายุ 4-5 ปี โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานผ่านการสร้างสื่อจำลองจำนวน 32 และผลการวิจัยพบว่า ก่อนการทดลอง

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานผ่านการสร้างสื่อจำลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์เท่ากับ 7.34 และหลังทดลองเท่ากับ 13.47 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนทดลองเท่ากับ 4 และหลังการทดลองเท่ากับ 2.62 โดยเด็กปฐมวัยสามารถบอกตำแหน่งบน ล่าง หน้า หลัง นอก ใน ได้ดีกว่าตำแหน่งซ้ายหรือขวา

พงศธร มหาวิตร (2562) ได้มีการศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นแนวคิดจากทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivist) แบบพหุปัญญา โดยอาศัยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะปัญหาที่มาจากปรากฏการณ์ที่สนใจ มาร่วมประยุกต์ใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หรือการเรียนรู้แบบเชิงรุก เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของรายวิชาประถมศึกษา ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระดับปริญญาตรี จำนวน 27 คน โดยผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้มีการพัฒนาขึ้น จำนวน 7 แผน มีคุณภาพอยู่ในระดับที่ดีมาก และนิสิตมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งนี้ในระดับมากที่สุด

Valanne, Dhaheri, Kylmalahti, and Rangell (2017) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่าน และแรงจูงใจในการอ่าน โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon Based Learning) โดยใช้สร้างกระบวนการเรียนรู้แบบองค์รวมผ่านการเล่านิทาน ซึ่งนิทานแต่ละเรื่องมาจากการบูรณาการผลลัพธ์ของวิชาต่าง ๆ เพื่อสร้างเป็นความรู้องค์รวมที่ได้ในนิทานเรื่องนั้น และคณะครูที่ร่วมกันแตงนิทานนั้นเป็นผู้ที่จบการศึกษาจากประเทศฟินแลนด์ หรือเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาของประเทศฟินแลนด์เป็นอย่างดี จึงจะสามารถผสมผสานข้อดีของการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon Based Learning) จากประเทศฟินแลนด์ และแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่มีอยู่เดิมของ ADSM (Abu Dhabi School Model) เข้าด้วยกัน โดยใช้เครื่องมือ Running Records Assessment เพื่อทดสอบพัฒนาการของทักษะการอ่าน ในช่วงต้นของ ภาคเรียนที่ 1 2 และ 3 และผลการวิจัยพบว่ามีนักเรียน 44 คน จาก 147 (คิดเป็น 30 %) มีการพัฒนาทักษะการอ่านถึงระดับนานาชาติที่เกินช่วงอายุของตนภายในช่วงเวลา 2 ภาคเรียน และสามารถเพิ่มแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะ การอ่านจากนิทาน รวมถึงผู้ปกครองและนักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon Based Learning) อยู่ในระดับดีมาก

Wakil, Rahman, Hasan, Mahmood, and Jalal (2019) ได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานผ่านสื่อและเทคโนโลยีในรายวิชาต่าง ๆ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีของนักเรียนใน

โรงเรียนประถม ประเทศอิรัก โดยผลการวิจัยพบว่าหลังจากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน นักเรียนมีการพัฒนาทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีมากขึ้น และมีผลการเรียนที่ดีขึ้นมากกว่าร้อยละ 10

4. เทคนิคคำถาม R-C-A

4.1 ที่มาและลักษณะสำคัญของเทคนิคคำถาม R-C-A

กระทรวงศึกษาธิการ (2551a) ได้ระบุไว้ว่าทักษะชีวิตของผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจากการสอนแบบปกติในชั้นเรียน โดยการสอดแทรกบูรณาการทักษะชีวิตเข้าไปในกระบวนการจัดการเรียนรู้ของในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐาน และตัวชี้วัด หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 โดยกิจกรรมบูรณาการที่สอดแทรกทักษะชีวิตพื้นฐานนั้นเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสออกความคิดเห็น แสดงความรู้สึก และประยุกต์ความคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพในช่วงท้ายของกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละครั้ง เพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตให้ผู้เรียนได้มีความตระหนักถึงคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รวมถึงมีแนวทางในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับคนรอบข้าง และรู้วิธีการจัดการความเครียด และสามารถตัดสินใจ แก้ไข คิด วิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ด้วยวิธีการสะท้อน (Reflect) ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของผู้เรียนจากการปฏิบัติกิจกรรมหรือการตอบคำถาม เชื่อมโยง (Connect) กับองค์ความรู้หรือประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเป็นองค์ความรู้ใหม่ และนำมาปรับใช้ (Apply) ในการดำรงชีวิตประจำวันของผู้เรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

โดยครูผู้สอนจะเป็นผู้ตั้งประเด็นคำถามในช่วงท้ายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในช่วงชั่วโมง เพื่อเป็นการให้ผู้เรียนได้แสดงความเป็นตัวของตัวเอง จากการตอบคำถามเพื่อสะท้อนความรู้สึก หรือความคิดของผู้เรียน (Reflect) ได้เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมที่ตนมีเข้ากับความรู้ใหม่ที่ได้รับ (Connect) และสามารถนำองค์ความรู้นั้นมาประยุกต์ (Apply) ไปใช้ได้ในชีวิตจริง โดยเรียกคำถามดังกล่าวโดยย่อว่า คำถาม R-C-A ซึ่งย่อมาจาก Reflect : สะท้อน Connect : เชื่อมโยง Apply : ปรับใช้หรือประยุกต์ นั่นเอง โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551a) ได้แนะนำแนวคิดเทคนิคคำถาม R-C-A เพื่อใช้สำหรับการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะชีวิตในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ โดยลักษณะสำคัญของเทคนิคคำถาม R-C-A มีดังนี้

1. เป็นคำถามที่มีจุดมุ่งหมายในการสะท้อนความรู้สึกนึกคิดหรือมุมมองของผู้เรียน (R : Reflect) เป็นการตั้งคำถามถึงสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปจากการสังเกตสิ่งต่าง ๆ ความรู้สึก หรือความคิดเห็นในที่เกิดขึ้นขณะที่ดำเนินกิจกรรมในชั้นเรียนของวิชานั้น ๆ เช่น

- นักเรียนมีความรู้สึก/ความคิดเห็นอย่างไรที่ได้เรียนเรื่องนี้
- นักเรียนสังเกตเห็นไหมว่า มีอะไรเกิดขึ้นกับเพื่อนร่วมห้องบ้าง (ใครทำอะไรที่ไหน อย่างไร)
- เพื่อนร่วมกลุ่มแสดงพฤติกรรม/กิริยาอย่างไรในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จทันเวลา ฯลฯ

2. เป็นคำถามเพื่อให้ผู้เรียนได้คิดเชื่อมโยง (C : Connect) เป็นการถามเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเชื่อมโยงข้อมูลความรู้ หรือประสบการณ์ที่มีอยู่เดิมกับข้อมูลความรู้หรือความคิดที่เกิดขึ้นใหม่จากการจัดกิจกรรมในช่วงนี้เรียน เช่น

- ในการทำงานกับกลุ่มเพื่อนในครั้งก่อน ๆ นักเรียนมีความคิดหรือความรู้สึกเหมือนครั้งนี้นหรือไม่ อย่างไร
- ในการทำงานกับกลุ่มเพื่อนในครั้งก่อน ๆ นักเรียนมีการสังเกตถึงพฤติกรรมหรือกิริยาของเพื่อนขณะช่วยกันทำงานว่าเป็นอย่างไรหรือไม่ และมีการแสดงพฤติกรรมหรือกิริยาต่อตัวเราอย่างไร
- การกระทำและความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมในช่วงนี้ นักเรียนเคยรู้สึกหรือเคยกระทำมาในครั้งก่อน ๆ อย่างไรบ้าง เพราะอะไร หรือมาจากสาเหตุอะไร ฯลฯ

3. เป็นคำถามเพื่อการปรับใช้ (A : Apply) เป็นการถามถึงการนำความรู้หรือประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่เรียนรู้ไปจากการทำกิจกรรมไปปรับใช้เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เช่น

- ในอนาคตหากนักเรียนได้เจอสถานการณ์แบบนี้ และมีความรู้สึกแบบนี้ นักเรียนจะมีการจัดการหรือควบคุมความรู้สึกที่เกิดขึ้นได้อย่างไร ให้หายกังวลและผ่อนคลายไปในทางที่ดี
- ในอนาคตหากนักเรียนพบเห็นการแสดงออก กิริยา หรือพฤติกรรมเช่นนี้อีก นักเรียนจะมีแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง และเพื่อน ๆ ได้อย่างไร
- ในอนาคตหากนักเรียนได้พบกับสถานการณ์เช่นนี้อีก นักเรียนจะมีการปฏิบัติตนหรือวิธีการแก้ปัญหาต่อสถานการณ์ดังกล่าวที่เหมาะสมได้อย่างไร ฯลฯ

เพชรรัตน์ จงนิมิตสถาพร and นภาพร วรเนตรสุตาทิพย์ (2556) ได้กล่าวถึงเทคนิคคำถาม R-C-A ไว้ว่าเป็นกิจกรรมที่กำหนดให้มีการอภิปรายความรู้สึก ความคิด และการประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง ด้วยประเด็นการตั้งคำถามสะท้อน เชื่อมโยง ปรับใช้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะชีวิต มีความตระหนักถึงการ

เรียนรู้ รู้จักการจัดการอารมณ์ของตนเอง จัดการความเครียด เห็นคุณค่าในตนเอง และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น มีกระบวนการคิดตัดสินใจ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์จากการสะท้อนความรู้สึกและความคิด (Reflect) ของตนเองที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมเชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่ผ่านมา (Connect) แล้วนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันและอนาคตของตนเอง (Apply) ได้อย่างเหมาะสม โดยมีลักษณะคำถามดังนี้

คำถามเพื่อสะท้อน (Reflect)

- ขณะปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ การแสดงความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียน เช่น ตื่นเต้น-น่าเบื่อ, ง่าย-ยาก, เครียด-ไม่เครียด, อยากทำ-ไม่อยากทำ เป็นต้น

คำถามเพื่อการเชื่อมโยง (Connect)

- มีวิธีใดบ้างในการทำให้ความเครียดหายไป วิธีใดเป็นวิธีที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด

คำถามเพื่อการปรับใช้ (Apply)

- หากเกิดเหตุการณ์เช่นเดิม ความรู้สึกเครียดแบบเดิม ๆ ในอนาคต จะมีแนวทางใดในการผ่อนคลาย หรือปฏิบัติอย่างไรเพื่อไม่ให้ตนเองเกิดความรู้สึกแบบเดิมอีก

จากลักษณะที่สำคัญข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า เทคนิคคำถาม R-C-A เป็นรูปแบบการตั้งคำถามที่สามารถสะท้อนถึงประสบการณ์ของผู้เรียนแต่ละบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตั้งประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตในเรื่องนั้น ๆ ของผู้เรียนแต่ละบุคคลออกมา และนำไปเชื่อมโยงกับประสบการณ์ เหตุการณ์ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามาจากการจัดการเรียนรู้ในช่วงเวลานั้น ๆ ไปปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

4.2 การใช้เทคนิคคำถาม R-C-A

เทคนิคการใช้คำถาม R-C-A ในช่วงท้ายของการจัดการเรียนรู้นั้น ครูผู้สอนจะต้องตั้งคำถามเพื่อสนทนากับผู้เรียนเพื่อสะท้อนการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์ เชื่อมโยงและการประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกัน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของทักษะชีวิตที่จำเป็นให้เป็นองค์ประกอบเดียวกันอย่างต่อเนื่อง และมุ่งพัฒนาองค์ความรู้ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเริ่มจากการถามความคิดเห็น มุมมอง หรือความรู้สึก (Reflect) จากนั้นถามคำถามที่ให้ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการคิดเพื่อเชื่อมโยง (Connect) และจบด้วยการใช้คำถามที่ให้ผู้เรียนได้อภิปรายถึงการประยุกต์เพื่อปรับใช้ (Apply) จากการสร้างความคิด องค์ความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเผชิญหน้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551a) การตั้งคำถาม R-C-A ในการสอบถามผู้เรียนหลังกระบวนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

โดยใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที ในการแสดงความคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง เพื่อสอดรับความรู้และความคิดของผู้เรียนให้ไปในทิศทางเดียวกัน

ตาราง 2 ตารางตัวอย่างการตั้งคำถามแบบ R-C-A

คำถามเพื่อการสะท้อน (R: Reflect)	คำถามเพื่อการเชื่อมโยง (C: Connect)	คำถามเพื่อการประยุกต์ (A: Apply)
- นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรที่ได้มาเรียนรู้ และทำงานร่วมกัน	- นักเรียนเคยมีความรู้สึกเช่นนี้มาก่อนหรือไม่ แล้วทำอย่างไรกับความรู้สึกดังกล่าว (มีวิธีในการจัดการกับความความรู้สึกทางลบอย่างไร)	- หากมีโอกาสที่นักเรียนจะเกิดความรู้สึกแบบเดิมอีก นักเรียนจะมีวิธีการจัดการกับความความรู้สึกนี้อย่างไรเพื่อไม่ให้นำมาทรมานตนเอง (ร่วมกันคิดและอภิปราย)
- นักเรียนสังเกตหรือไม่ว่าสิ่งที่เราแสดงออกต่อเพื่อนร่วมกลุ่มเป็นอย่างไร (ดีหรือไม่ดี)	- ในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นที่ผ่านมาตนเองเคยเห็นเพื่อนแสดงออกต่อตัวเรา และการแสดงออกขอตัวเราต่อเพื่อนเช่นครั้งนี้หรือไม่	- หากเกิดความขัดแย้งในการทำงานร่วมกันในครั้งต่อไป นักเรียนจะมีวิธีการคลี่คลายความขัดแย้งจากเหตุการณ์
- ในการร่วมกันทำงานในครั้งต่อไป หากเกิดเหตุการณ์ขัดแย้งกันเช่นนี้อีก นักเรียนจะคลี่คลายปัญหาในเหตุการณ์นี้อย่างไร	- นักเรียนคิดว่าการแสดงออกดังกล่าวนั้นดีหรือไม่ ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนหรือไม่ หรือทำให้ผู้อื่นชอบหรือไม่ชอบบ้าง - เหตุการณ์ดังกล่าวที่เคยผ่านมานักเรียนมีการแก้ไขปัญหายังไร	- หากเกิดความขัดแย้งในการทำงานร่วมกันในครั้งต่อไป นักเรียนจะมีวิธีการคลี่คลายความขัดแย้งจากเหตุการณ์ดังกล่าวได้อย่างไร

ตาราง 2 (ต่อ)

คำถามเพื่อการสะท้อน (R: Reflect)	คำถามเพื่อการเชื่อมโยง (C: Connect)	คำถามเพื่อการประยุกต์ (A: Apply)
- นักเรียนมีความคิดเห็นหรือรู้สึกอย่างไรกับความขัดแย้งหรือความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันของตนเองและกลุ่มเพื่อนในครั้งนี	- ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครั้งนี้นั้นเคยเกิดขึ้นมาก่อนหรือไม่ และเกิดขึ้นได้อย่างไร - นักเรียนปฏิบัติตนอย่างไรกับความรูสึกดังกล่าว - นักเรียนปฏิบัติตนอย่างไรจึงสามารถหยุดความขัดแย้งดังกล่าวได้	- ในการทำงานร่วมกันกับเพื่อนร่วมกลุ่มในครั้งต่อไปหากมีความคิดเห็นไม่ตรงกันหรือเกิดความขัดแย้งขึ้นอีกนักเรียนจะมีวิธีการในการคลี่คลายสถานการณ์ดังกล่าวอย่างไร
- นักเรียนมีความรู้สึกละอย่างไรที่ได้มาเรียนรู้ และทำงานร่วมกัน	- นักเรียนเคยมีความรู้สึกละเช่นนี้มาก่อนหรือไม่ แล้วทำอย่างไรกับความรู้สึกดังกล่าว (มีวิธีในการจัดการกับความรูสึกทางลบอย่างไร)	- หากมีโอกาสที่นักเรียนจะเกิดความรู้สึกแบบเดิมอีกนักเรียนจะมีวิธีการจัดการกับความรูสึกนี้อย่างไรเพื่อไม่ให้มารบกวนตนเอง (ร่วมกันคิดและอภิปราย)
- นักเรียนเคยสังเกตตนเองหรือไม่ว่ามีวิธีการอย่างไรที่ไม่โกรธหรือหลีกเลี่ยงความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับเพื่อน ๆ และทำอย่างไรเพื่อไม่ให้ความขัดแย้งดังกล่าวรุกรามและยุติได้ (ขณะดำเนินกิจกรรม)	- นักเรียนคิดว่าที่ผ่านมาความโกรธและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นนั้นมีสาเหตุมาจากอะไร และหากย้อมเวลากลับไปได้นักเรียนจะไม่ทำ/ปฏิบัติ...(ทางลบ)... แต่จะทำ/ปฏิบัติ...(ทางบวก)...	- นักเรียนคิดว่าจะปฏิบัติตนหรือปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างไรเพื่อให้สัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อนเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น - นักเรียนจะเปลี่ยนแปลงตนเองอย่างไร เพื่อให้การเรียนหรือมีชีวิตที่ดีขึ้น - นักเรียนจะเปลี่ยนแปลงหรือปรับวิธีการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างไร เพื่อให้

สามารถทำงานอยู่ด้วยกันได้
อย่างราบรื่น

การที่ผู้สอนใช้เทคนิคคำถาม R-C-A ในการอภิปราย สนทนาเพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดและตอบคำถามนั้น เป็นการส่งเสริมพัฒนาการของทักษะชีวิตเป็นอย่างมาก เพราะการตอบคำถามแบบเชื่อมโยงเป็นแนวทางให้นักเรียนมองเห็นความเชื่อมต่อกันระหว่างพฤติกรรมและการเรียนรู้ กับประสบการณ์ในชีวิตของผู้เรียน ซึ่งเป็นโอกาสในการสร้างกระบวนการคิดหรือมุมมองใหม่ ๆ ได้มีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดของตนเองกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง อย่างมีวิจารณญาณจนนำไปสู่การทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งซึ่งเป็นกระบวนการส่งเสริมการคิดขั้นสูง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนที่จะนำเทคนิคการตั้งคำถาม R-C-A มาตั้งคำถามเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการสะท้อนความคิดและความรู้สึกของตนเอง – เชื่อมโยงความรู้เก่ากับความรู้ใหม่ – นำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน (R-C-A) ได้ โดยการพัฒนาทักษะเพื่อการดำรงชีวิตของผู้เรียนในด้านบวก ในช่วงท้ายของกิจกรรมการเรียนรู้ตามเนื้อหา วัตถุประสงค์ และตัวชี้วัดในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดอย่างสม่ำเสมอโดยมีแนวทางในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ ดังรูปภาพ

**แผนภูมิการจัดการเรียนรู้และการใช้เทคนิคคำถาม R-C-A ที่สร้างทักษะชีวิตพื้นฐาน
ในการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้**

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิการจัดการเรียนรู้และการใช้เทคนิคคำถาม R-C-A

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคคำถาม R-C-A สามารถสรุปได้ว่าเทคนิคคำถาม R-C-A นั้นที่มีหัวใจสำคัญคือการสนทนา อภิปรายหัวข้อต่าง ๆ ในรูปแบบของคำถาม เกิดการคิดวิเคราะห์อย่างเชื่อมโยง และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ในชีวิตประจำวันเตรียมความพร้อมในการเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ในอนาคต

เนื่องจากเทคนิคคำถาม R-C-A เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตรูปแบบหนึ่งที่มีความน่าสนใจที่จะนำมาใช้ร่วมกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำทักษะชีวิตที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริงในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นต่าง ๆ ในสังคม และการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ถือได้ว่าเป็นทักษะชีวิตเฉพาะทักษะหนึ่งที่มีต้องอาศัยการเผชิญหน้ากับปัญหาที่เฉพาะเจาะจงในชีวิตจริง โดยประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) เห็นคุณค่าในตนเอง และสามารถบอกจุดดีและจุดด้อยของตนเองได้ 2) ประเมินสถานการณ์ที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร 3) การจัดการกับอารมณ์และความเครียดได้ในสถานการณ์เสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ 4) การรู้จักการปฏิเสธโดยไม่เสียสัมพันธภาพ โดยทักษะการมีเพศสัมพันธ์

4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคคำถาม R-C-A

ณัฐวุฒิ สิงห์โตทอง (2557) ได้ศึกษาผลของการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้วยคำถาม R-C-A เพื่อส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเพศศึกษากับวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้วยคำถาม R-C-A จำนวน 3 กิจกรรม และแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่องเพศศึกษากับวัยรุ่น โดยกิจกรรมการเรียนรู้มีกระบวนการเรียนรู้ทั้งหมด 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นประสบการณ์ 2) ขั้นสะท้อนและอภิปราย 3) ขั้นความคิดรวบยอด 4) ขั้นประยุกต์แนวคิด ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังจากได้รับกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้วยคำถาม R-C-A มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมากกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นเรศ ทองอินทร์ (2561) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย และศึกษาความคิดเห็น จากการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีตอบสนองผู้อ่านร่วมกับการใช้เทคนิคคำถาม R-C-A ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสมุทรสาครวิทยาลัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 45 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนเรื่องวรรณคดีไทย และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองผู้อ่านร่วมกับการใช้เทคนิคการตั้งคำถาม R-C-A ผลของการวิจัยสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X} = 10.4$, S.D. = 2.93) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 22.0$, S.D. = 2.43) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. การสอนออนไลน์

5.1 แนวคิดการจัดการเรียนการสอนออนไลน์

ทักษะด้านการใช้คอมพิวเตอร์ และ การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงทักษะการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ถือได้ว่าเป็นทักษะสำคัญอย่างยิ่งของคนในศตวรรษที่ 21 และถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการเปิดมุมมองเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นสิ่งที่จะทำให้ผลผลิตหรือผู้เรียนมีคุณลักษณะตามความมุ่งหมาย การจัดการเรียนการสอนออนไลน์เป็นการนำเอาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มาสนับสนุนการเรียนรู้ให้สามารถจัดการเรียนการสอนให้สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ได้มีผู้ให้แนวคิดการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ไว้ดังนี้

บุญทิพย์ สิริรังศรี (2563) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนออนไลน์เป็นแนวคิดที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ ค.ศ. 1997 เพื่อรองรับรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้สอนและผู้เรียนอยู่ไกลกัน (การสอนทางไกล) ต่อมาในปี ค.ศ 2012 พบว่า มีผู้นำการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้นำการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์มาใช้ในรายวิชาต่างๆ และมีการจัดโปรแกรมเสริมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์นี้ไม่เพียงแต่ตอบสนองเงื่อนไขการเรียนรู้ทางไกลเพียงเท่านั้น แต่ยังเป็นทางเลือกให้ผู้เรียนและผู้สอนในทุกสถาบันการศึกษาในการจัดการเรียนรู้อีกด้วย โดยโปรแกรมที่ถูกพัฒนาขึ้นจนถึงปัจจุบัน อันได้แก่ Cisco WebEx Meeting, Microsoft teams หรือ Zoom เป็นต้น

ไพพรรณ เกียรติโชติชัย (2545) เห็นว่าการจัดการศึกษาในอนาคตมีแนวโน้มที่จะย่อหลักรูปร่างให้สั้นจบได้รวดเร็วโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเรียนการสอนกระจายการเรียนการสอน ไปอย่างกว้างขวาง และสามารถเข้าถึงผู้เรียนได้ทุกที่ทุกเวลา ดังนั้นรูปแบบการเรียนการสอนแบบใหม่จึงแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ ดังนี้ 1) การเรียนรู้แบบซิงโครนัส (Synchronous learning) เป็นการเรียนรู้ที่มีการกำหนดเวลา สถานที่ บุคคลในการเรียนการสอน ใช้เทคโนโลยีมาช่วยสอน ผู้เรียนและผู้สอน สามารถที่ปฏิสัมพันธ์ได้ทันทีทันใด 2) การเรียนรู้แบบอะซิงโครนัส (Asynchronous learning) เป็น การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตลอดเวลาตามที่ต้องการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนและผู้สอนสามารถมีปฏิสัมพันธ์ได้หลายทางในเวลาที่แตกต่างกัน

5.2 องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์

วิทยา วาโย และคณะ (2563) กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผสมผสานองค์ความรู้ เข้าร่วมกับเทคโนโลยี และนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัย

ซึ่งมีรูปแบบการสอนที่มีความหลากหลาย ขององค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

1) ผู้สอน (Instructor) เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ และเนื้อหาต่างๆ ให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเข้าใจในเนื้อหาประสบการณ์อย่างแท้จริง การสอนออนไลน์จะประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ความเชี่ยวชาญของผู้สอนก็เป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่มีส่วนช่วยให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งบทบาทของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนคือ เป็นพี่เลี้ยง (Mentor) เป็นผู้ฝึก (Coach) อำนวยความสะดวก (Facilitators) หรือ เป็นผู้ให้คำแนะนำ (Guide) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเห็นและแสดงศักยภาพของตนเองในด้านการเรียนรู้ ออกมา เพื่อพัฒนาสมรรถนะทักษะทางการเรียนรู้ที่ใช้ในการทำงาน รวมถึงความสามารถในการใช้เทคนิคเฉพาะต่าง ๆ ในการทำงานที่สอดคล้องกันได้ (Hard Skill) เพื่อนำไปสู่การทำงานที่เหมาะสมกับตนเอง และพัฒนาทักษะด้านอารมณ์ ความสามารถในการทำงาน หรืออยู่ร่วมกับผู้อื่น รวมถึงการพัฒนาตนเอง (Soft Skill) เพื่อสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งการส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจเนื้อหาการเรียนได้อย่างลึกซึ้ง และนานขึ้น ด้วยเหตุนี้ผู้สอนต้องมีการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของตนเอง เพื่อการส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และเป็นการส่งเสริมให้มีความพร้อมในการสอนและการรับมือกับปัญหาเฉพาะหน้าขณะสอน และควรมีการติดตามผลการเข้าเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เช่น จำนวนชั่วโมงการเรียน ความถี่ของการเข้าเรียน ปัญหาอุปสรรค ความต้องการอื่นๆ เพิ่มเติมในการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนการสอนแบบออนไลน์สูงสุด

2) ผู้เรียน (Student) เป็นที่ได้ผู้รับองค์ความรู้และเนื้อหาจากครูผู้สอน โดยผู้เรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีความพร้อมในด้านการใช้สื่อ สารสนเทศ และเทคโนโลยี โดยรู้เท่าทันสื่อ ผู้เรียนมีความสามารถในการสืบค้นเนื้อหาการเรียนได้อย่างเป็นระบบ สามารถวิเคราะห์ และประเมินข้อมูล แบบมีวิจารณญาณในการเลือก วิเคราะห์ และตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อการเรียนรู้ เช่น การเตรียมสถานที่สำหรับการเรียนที่เหมาะสม การศึกษาเนื้อหา ขอบเขต เรื่องที่เรียนก่อนเข้าเรียน การเตรียมระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ตให้พร้อมใช้งาน การสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในอินเทอร์เน็ต การติดต่อสื่อสารกับผู้สอนแบบดิจิทัล มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีความฉลาดทางอารมณ์ในการใช้สื่อ (Digital Emotional Intelligence) ที่เหมาะสม ยกตัวอย่างเช่น การมีน้ำใจในโลกออนไลน์ การแบ่งปันข้อมูลข่าวสารให้กับคนอื่น เป็นต้น รวมทั้งควรเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย เรียนรู้ด้วยตนเอง และมี

คุณธรรม จริยธรรมในการเรียนรู้ การส่งงานตามกำหนด มีการทบทวนความรู้อย่างสม่ำเสมอ มีส่วนร่วมในการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนการสอนแบบออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) เนื้อหา (Content) เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยเนื้อหาที่ดีควรมีการออกแบบโดยคำนึงถึงโครงสร้างรายวิชานั้นๆ มีการวางแผนผังรายวิชาเพื่อเป็นระบบนำทางเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาต่าง ๆ ในบทเรียน รวมถึงการเขียนข้อความเนื้อหา ควรมีความกระชับชัดเจน มีการปรับปรุงให้ทันสมัย และเข้าใจง่าย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถศึกษาและทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง รวมทั้งควรมีการจัดลำดับข้อมูลให้มีการเชื่อมโยงกัน หัวข้อย่อยต่าง ๆ และเนื้อหาในบทเรียนก็ยังคงสามารถที่จะให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าภายหลังจากการเรียนออนไลน์

4) สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ (Instructional Media & Resources) ถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา สื่อการสอนที่ดีจะเป็นส่วนช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจในเนื้อหาขณะที่เรียนได้ สื่อที่ใช้ในการสอนควรที่มีความแปลกใหม่ ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนและกระตุ้นการเรียนรู้ เช่น วิดีโอ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว สถานการณ์จำลอง บทความ วิชาการ เป็นต้น อย่างไรก็ตามผู้สอนควรเลือกใช้สื่อให้เหมาะสม เช่น ขนาดตัวหนังสือ สี ความคมชัดของรูปภาพความถูกต้องของข้อมูล รวมทั้งสื่อที่นำมาใช้ควรมีความสอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้แหล่งเรียนรู้ (Resources) ได้แก่ หนังสือ ตำรา E-book E-Journal ห้องสมุด เป็นทางเลือกที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงสื่อการเรียนรู้อย่างสะดวกด้วยการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อนำมาประกอบการเรียน ซึ่งแหล่งเรียนรู้ควรมีความหลากหลายให้ผู้เรียนสืบค้นได้อย่างเพียงพอ ทำให้ผู้สอนไม่จำเป็นต้องใส่เนื้อหาในบทเรียนทั้งหมด

5) กระบวนการจัดการเรียนรู้ (Learning Process) เป็นกระบวนการออกแบบการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนตามหัวข้อ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการสอน วิธีการวัด ประเมินผลโดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศ มาออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ภายใต้กระบวนการวิเคราะห์ วางแผนออกแบบการจัดการเรียนการสอน และประเมินผล ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สามารถนำเนื้อหาไปประยุกต์สู่การเรียนรู้ตามสภาพจริง

6) ระบบการติดต่อสื่อสาร (Communication Systems) เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์สามารถประสบความสำเร็จได้ ซึ่งการติดต่อสื่อสารแบ่ง

ออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่ 1) การสื่อสารทางเดียว (One-Way Communication) เป็นการถ่ายทอดเนื้อหาผ่านสื่อการสอน เช่น PowerPoint ภาพนิ่ง (Slide) วิดีโอ (Video) กรณีศึกษา (Case Study) สถานการณ์จำลอง (Scenario) โดยผู้สอนกับผู้เรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน 2) การสื่อสารสองทาง (Two-Way Communication) เป็นการถ่ายทอดเนื้อหาผ่านสื่อการสอน เช่น ระบบการจัดการบทเรียน (Learning Management System: LMS) คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction : CAI) หรือ การเรียนโดยผ่านแอปพลิเคชันการประชุมทางวิดีโอ เช่น Zoom Meeting, Google Hangout Meet, Webex, Microsoft Teams, Schoology เป็นต้น โดยผู้เรียนและผู้สอนสามารถซักถามหรือพูดคุยได้ในขณะที่ดำเนินการสอนและสามารถตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนได้

7) ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ (Network Systems) เป็นช่องทางในการอำนวยความสะดวกให้การจัดการเรียนการสอนมีความราบรื่น โดยระบบเครือข่ายสารสนเทศประกอบด้วย 1) เครือข่ายภายในสถาบัน (Intranet) เป็นระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ภายในสถานศึกษา โดยผู้เรียนสามารถใช้เชื่อมต่อเครือข่ายภายในสถานศึกษาสำหรับการเรียนออนไลน์ได้ 2) ระบบเครือข่ายภายนอกสถาบัน (Internet) เป็นระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกันทั่วโลก เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อ โดยผู้เรียนสามารถเข้าใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตชนิดนี้สำหรับการเข้าเรียนออนไลน์ได้ทุกที่ทั่วโลก รวมทั้งสามารถสืบค้นข้อมูลประกอบการเรียนรู้ได้

8) การวัดและการประเมินผล (Measurement and Evaluation) จำเป็นต้องมีการวัดและประเมินผล โดยมีการวัดและประเมินผลทั้งระหว่างเรียน (Formative Assessment) เช่น สะท้อนคิด การสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน การตั้งคำถาม เป็นต้น และภายหลังจัดการเรียน (Summative Assessment) เช่น การทดสอบโดยใช้แบบทดสอบต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน และประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน เพื่อสะท้อนความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งการทดสอบดังกล่าวควรมีความหลากหลาย เพื่อเป็นการวัดประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง อย่างไรก็ตามผู้สอนจำเป็นต้องออกแบบเครื่องมือการวัด วิธีการวัด และประเมินผลให้มีประสิทธิภาพ และสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งคือการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในการทดสอบออนไลน์ เพื่อป้องกันการทุจริตในระหว่างทดสอบ

จากการศึกษาสามารถกล่าวได้ว่า องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทุกองค์ประกอบจำเป็นที่จะต้องออกแบบให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ และสถานการณ์จริง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

ทั้งนี้ควรมีการประเมินความพร้อมขององค์ประกอบดังกล่าว เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนแบบออนไลน์ให้มีความเหมาะสม

6. ทักษะชีวิต

6.1 ความหมายของทักษะชีวิต

ทักษะชีวิตเป็นความสามารถภายในตัวบุคคลในการเผชิญสถานการณ์ท้าทายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างรอบคอบ มีประสิทธิภาพ และยังช่วยให้บุคคลนั้นสามารถปรับตัวเพื่อแสดงพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้อง เหมาะสม ภายใต้สภาวะแรงกดดันจากสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว (World Health Organization. 1994) โดยได้มีผู้ให้ความหมายของทักษะชีวิตไว้ดังนี้

สัมฤทธิ์ สันเต (2547) ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตไว้ว่า ทักษะชีวิต คือ ความสามารถของบุคคลในการรวบรวมข้อมูลและสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม สามารถตัดสินใจ แก้ไขปัญหาในสถานการณ์ปัจจุบันได้อย่างสร้างสรรค์ และดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551a) ได้กล่าวว่า ทักษะชีวิต คือความสามารถของแต่ละบุคคลในการแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวเราที่เกิดขึ้นจริงในสังคมปัจจุบัน และเตรียมความพร้อมในการปรับตัวเพื่อการดำรงชีวิตในอนาคต

รมณภัทร กตตน์วงศกร (2557) กล่าวว่า ทักษะชีวิตเป็นทักษะที่สำคัญของการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน เป็นทักษะที่ช่วยสนับสนุนเหตุผลในตัวบุคคล และสามารถลดประเด็นปัญหาหรือความขัดแย้งที่จะเข้ามาคุกคามในตัวบุคคลได้ และยังเป็นทักษะที่ช่วยให้ตัวบุคคลสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเสริมสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิตทั้งในส่วนบุคคลและสังคมเพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ทักษะชีวิตเป็นความสามารถภายในตัวบุคคลในการดำรงชีวิต อันเนื่องมาจากกระบวนการคิด วิเคราะห์ และการปรับตัวในการเผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม โดยผ่านการแสดงออกทางพฤติกรรมที่ถูกต้องและเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นด้านส่วนบุคคล กลุ่มเพื่อน หรือสังคม ให้สามารถดำเนินชีวิตในปัจจุบันและอนาคตได้อย่างมีความสุข

6.2 ทักษะชีวิตในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็น 1 ใน 5 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ โดยมีนโยบายและเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต มีความสามารถในการปรับตัวต่อ

สภาพแวดล้อมในสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงและท้าทายอย่างต่อเนื่อง โดยจะต้องผ่านกระบวนการคิด การแก้ปัญหา และการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม เพื่อจะสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551a) ทักษะชีวิตในสาระการเรียนรู้ จำแนกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ

1. ทักษะชีวิตทั่วไป คือทักษะพื้นฐานที่ผู้เรียนต้องเผชิญหน้าปัญหาเป็นปกติในชีวิตประจำวัน เช่น การขัดแย้งทางความคิด การทะเลาะเบาะแว้ง การสื่อสารที่ไม่มีประสิทธิภาพ การเลือกเสพสื่อข่าวสารที่ผิดพลาด จนกระทั่งการแก้ไขปัญหาหรือการวางแผนในการดำรงชีวิตประจำวัน โดยผู้ที่มีการพัฒนาทักษะชีวิตทั่วไปจะมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดตัดสินใจ และมีการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นผู้ที่มีความสามารถในการคิดและการสื่อความหมาย โดยทักษะชีวิตทั่วไปนั้น ถือเป็นทักษะที่เป็นแกนของทักษะในการดำรงชีวิตอื่น ๆ

2. ทักษะชีวิตเฉพาะ คือทักษะที่ใช้ในการเผชิญกับปัญหาที่เฉพาะเจาะจงในชีวิต เช่น ปัญหาทางเพศ ปัญหายาเสพติด ปัญหาการตั้งครกไม่พร้อม ปัญหาสัมพันธภาพที่ไม่ดีต่อเพื่อน หรือปัญหาการปรับตัวในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยผู้ที่มีการพัฒนาทักษะชีวิตในการเผชิญปัญหาเฉพาะเจาะจงนี้จะเป็นผู้ที่มีความเข้มแข็งทางจิตใจ สามารถเอาชนะปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้ด้วยดี สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างไม่เกิดผลกระทบตามมา หรือสามารถฟื้นตัวกลับมาใช้ชีวิตปกติได้อย่างรวดเร็ว โดยทักษะชีวิตเฉพาะนั้น ถือเป็นทักษะขั้นสูงที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในแต่ละบุคคล ได้แก่ ทักษะการจัดการอารมณ์และความเครียด เช่น การคิดเชิงบวก การรู้จักปล่อยวาง ทักษะการรู้จักตนเอง การเห็นค่าในตนเองและผู้อื่น เช่น การเห็นคุณค่าและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ การเข้าใจความแตกต่างระหว่างชายหญิง หรือทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น เช่น การปฏิเสธการชวนกันไปมีพฤติกรรมเสี่ยง การใช้ภาษากายที่ช่วยสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน หรือการพูดเพื่อสร้างมิตรภาพเป็นต้น ซึ่งทักษะชีวิตเฉพาะนั้นสามารถพัฒนาได้ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ผ่านการเรียนรู้จากประสบการณ์หรือสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน

องค์ประกอบของทักษะชีวิต

องค์ประกอบของทักษะชีวิตในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551a) ได้ระบุองค์ประกอบของทักษะชีวิตที่สำคัญแก่นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในการสร้างและพัฒนาเยาวชนให้มีภูมิคุ้มกันในการเตรียมพร้อมตนเองสำหรับการเผชิญหน้ากับสภาพสังคมในปัจจุบัน โดยมีการกำหนดไว้ 4 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจตนเอง การรู้ถึงความสามารถความถนัด จุดเด่นหรือจุดด้อยของตนเอง การเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล เห็นคุณค่าและภูมิใจในตนเองและผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อสังคมและมีเป้าหมายในชีวิต

องค์ประกอบที่ 2 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การประเมิน แยกแยะข้อมูลข่าวสาร หรือสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ต้อง รับรู้ถึงสาเหตุของปัญหาและมีแนวทางในการตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์

องค์ประกอบที่ 3 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

การจัดการกับอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความเข้าใจและรู้เท่าทันสภาวะทางอารมณ์ของบุคคล รู้ถึงสาเหตุของความเครียดนั้น รู้วิธีควบคุมจัดการกับอารมณ์และความเครียด มีวิธีผ่อนคลาย หลีกเลียง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ให้ไปในทิศทางที่ดี

องค์ประกอบที่ 4 การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจความรู้สึก อารมณ์ของผู้อื่น ความสามารถในการใช้ภาษาพูดและภาษากายในการสื่อสารกับผู้อื่นถึงความรู้สึกนึกคิดของตน รับรู้และเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น มีการวางตัวอย่างเหมาะสมกับเพศเดียวกันและเพศตรงข้าม การใช้สื่อในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคล สร้างความสามัคคีและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

โดยทั้ง 4 องค์ประกอบของทักษะชีวิตที่กระทรวงศึกษาได้กำหนดไว้นั้นมีพฤติกรรมที่คาดหวังและตัวชี้วัดในระดับชั้นประถมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับทักษะการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 3 ตารางพฤติกรรมที่คาดหวังของทักษะชีวิตในระดับชั้นประถมศึกษา

องค์ประกอบ	พฤติกรรมที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
องค์ประกอบที่ 1	- รักและเห็นคุณค่าในตนเอง	- แสดงความรักตนเอง
การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	- ค้นพบจุดเด่นและจุดด้อยของตนเอง	- บอกจุดเด่นและจุดด้อยของตนเอง

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ	พฤติกรรมที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
องค์ประกอบที่ 2 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่าง สร้างสรรค์	- ประเมินสถานการณ์และ นำไปประยุกต์ใช้ ใน ชีวิตประจำวันได้ - รู้จักวิธีการและขั้นตอนการ ตัดสินใจและ แก้ไขปัญหาที่ ถูกต้อง	- คาดคะเนความเสี่ยงจาก สถานการณ์ที่เผชิญใน ชีวิตประจำวัน อย่างมีเหตุผล - วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา เลือกแก้ไขปัญหาได้ หลากหลายวิธี และตัดสินใจ เลือกแก้ปัญห ด้วยวิธีการที่ ถูกต้อง เหมาะสมและ สร้างสรรค์
องค์ประกอบที่ 3 การจัดการกับอารมณ์และ ความเครียด	จัดการกับอารมณ์ตนเองได้ อย่างเหมาะสม	จัดการกับอารมณ์ตนเองที่ เกิดขึ้นอย่างฉับพลันที่อาจ ก่อให้เกิดปัญห ด้วยวิธีการที่ เหมาะสมและสร้างสรรค์
องค์ประกอบที่ 4 การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับ ผู้อื่น	- รู้จักปฏิเสธ ต่อรอง และร้อง ขอความช่วยเหลือใน สถานการณ์เสี่ยง	- หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เสี่ยง ต่อความปลอดภัยของ ตนเอง - ปฏิเสธในสิ่งที่ควรปฏิเสธได้ โดยไม่เสียสัมพันธภาพ หรือ เสียหัวใจ

ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของทักษะชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ มาสังเคราะห์ถึงความสอดคล้องและความแตกต่าง ของการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่ผู้วิจัยได้ออกแบบเอง โดยได้ออกมาดังตาราง 4 ต่อไปนี้

ตาราง 4 ตารางสังเคราะห์องค์ประกอบทักษะชีวิต

ทักษะชีวิตใน ศตวรรษที่ 21	องค์การอนามัยโลก	กระทรวงศึกษาธิการ	การป้องกันพฤติกรรม เสี่ยงทางเพศ
การมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์และเป็นตัว ของตัวเอง	- ความตระหนักใน ตนเอง - ความเห็นอกเห็นใจ คนอื่น	การตระหนักรู้และเห็น คุณค่าในตนเองและ ผู้อื่น	เห็นคุณค่าในตนเอง และ สามารถบอกจุดดีและจุด ด้อยของตนเองได้
การคิดอย่างมี วิจารณญาณ สามารถ ตัดสินใจและ แก้ปัญหาได้อย่าง เหมาะสม	- การตัดสินใจ - การแก้ปัญหา - ความคิดสร้างสรรค์ - ความคิดอย่างมี วิจารณญาณ	การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์	ประเมินสถานการณ์ที่ นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ การถูกล่วงละเมิดทาง เพศ การตั้งครรภ์ หรือ การติดเชื้อเอดส์
ไม่มี	การจัดการอารมณ์ และความเครียด	การจัดการกับอารมณ์ และความเครียด	การจัดการกับอารมณ์ และความเครียดได้ใน สถานการณ์เสี่ยงที่ นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์
ทักษะสังคมและสังคม ข้ามวัฒนธรรมและ การยืดหยุ่นและ ปรับตัวเพื่อพร้อมรับ การเปลี่ยนแปลง	ทักษะการสร้าง สัมพันธภาพ	การสร้างสัมพันธภาพที่ ดีกับผู้อื่น	การรู้จักการปฏิเสธโดย ไม่เสียสัมพันธภาพ

จากตาราง 4 ที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะชีวิตของรูปแบบ
ต่างๆ เพื่อหาความสอดคล้องกับทักษะการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น และ
ผู้วิจัยได้เลือกทักษะชีวิต 4 องค์ประกอบจากกระทรวงศึกษาธิการ มาเป็นตัวชี้วัดเพื่อออกแบบ
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากมีความสอดคล้องกับการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทาง
เพศที่ผู้วิจัยออกแบบมามากที่สุด อันได้แก่ 1) เห็นคุณค่าในตนเอง และสามารถบอกจุดดีและจุด

ด้วยของตนเองได้ 2) ประเมินสถานการณ์ที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์หรือการถูกล่วงละเมิดทางเพศ 3) การจัดการกับอารมณ์และความเครียดได้ในสถานการณ์เสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ 4) การรู้จักการปฏิเสธโดยไม่เสียสัมพันธภาพ

การประเมินผลของทักษะชีวิต

หลักการวัดทักษะชีวิต

วาสนา ประवालพฤษ (2544) ได้กล่าวว่า การวัดผลที่มุ่งจะวัดว่าผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้บ้าง มีสิ่งที่จะต้องพิจารณาคือ

1. การกำหนดตัวแทนของทักษะที่เหมาะสมกับงานนั้น ๆ ซึ่งผู้สร้างแบบทดสอบจะต้องวิเคราะห์ว่ามีทักษะหรือปฏิบัติงานอะไรบ้างที่จำเป็นในการปฏิบัติงานนั้น ๆ และแต่ละทักษะจะต้องมีลำดับขั้นตอนอย่างไรบ้าง

2. ความเป็นปรนัยของการทดสอบในการสอบภาคปฏิบัติจะมีการแปรผันเกี่ยวกับผู้ดำเนินการสอบ สถานการณ์การสอบ และการปฏิบัติของผู้สอบ

3. ความหลากหลายหรือความแตกต่างกันมากในการปฏิบัติงานทำให้เทคนิคการวัดการปฏิบัติงานแต่ละอย่างมีความแตกต่างกันมาก

ภัทธา นิคมานนท์ (2538) กล่าวว่า การวัดทักษะชีวิตใช้หลักการประเมินผลดังนี้

1. วัดให้ตรงจุดมุ่งหมาย ครอบคลุมลักษณะที่ต้องการ และความสามารถในการทำงานภายใต้สถานการณ์และเงื่อนไขที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

2. วัดหลาย ๆ ครั้ง เนื่องจากคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย ละด้านทักษะพิสัย อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลาและสถานการณ์ดังนั้นควรมีการวัดหลาย ๆ ครั้ง ในวันและเวลาที่แตกต่างกันไป จึงจะทำให้ผลการวัดน่าเชื่อถือได้มากขึ้น

3. วัดอย่างต่อเนื่อง ควรวัดอย่างต่อเนื่องโดยใช้เทคนิคหลาย ๆ วิธี จึงจะเชื่อได้ว่าผลการวัดคุณลักษณะทั้ง 3 ด้าน มีความน่าเชื่อถือและถูกต้อง

4. เกณฑ์ที่ใช้วัดต้องมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการวัดไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ดังนั้นคะแนนจากการวัดจึงไม่สามารถนำไปใช้ตัดสินได้ว่าได้หรือตก แต่เป็นการวัดเพื่อนำไปพัฒนาพฤติกรรมของแต่ละบุคคลให้ดีและถูกต้องเหมาะสม

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า หลักการวัดทักษะชีวิตจำเป็นต้นวัดให้ตรงกับจุดประสงค์ และครอบคลุมพฤติกรรมที่ต้องการวัดทั้งด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย

การวัดพุทธิพิสัย

พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นการวัดจุดประสงค์ด้านความรู้ของผู้เรียน ทางสมอง การเรียนรู้ การคิดทั้ง 6 ชั้นตามลำดับขั้นของบลูม (Bloom) แต่ในปี ค.ศ. 2001 แอนเดอร์สันและแครทโฮล (Anderson & Krathwohl, 2001) ได้เสนอการปรับปรุงแนวคิดของ Bloom's Taxonomy เพื่อให้มีความเหมาะสมกับบริบทในยุคปัจจุบันเพื่อใช้เป็นเครื่องมือให้ผู้สอนออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเรียงลำดับความสามารถที่ซับซ้อนน้อยไปหามาก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1) ความรู้ (Remembering) คือความสามารถในการจดจำแนกประสบการณ์ต่าง ๆ ออกมาได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ เช่น รู้ ระบุ ให้คำจำกัดความ บอก ย้ำ เชื่อมโยง
- 2) ความเข้าใจ (Understanding) คือความสามารถที่บ่งบอกถึงใจความสำคัญของ เรื่องราวโดยการแปลความหลัก สามารถตีความได้ และสรุปใจความสำคัญได้ เช่น อธิบาย อภิปราย ขยายความ แปลความ สรุปความ ยกตัวอย่าง วิเคราะห์
- 3) การนำความรู้ไปประยุกต์ (Applying) คือความสามารถในการนำหลักการ กฎเกณฑ์และวิธีดำเนินการต่าง ๆ ของเรื่องที่ได้นำไปใช้เพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้ เช่น ตีความ แปล แก้ไข สาธิต ประยุกต์ แสดงให้เห็น ปฏิบัติ กำหนด ร่าง คำนวณ
- 4) การวิเคราะห์ (Analysis) คือความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวต่าง ๆ ที่สมบูรณ์ให้กระจายออกเป็นส่วนย่อยได้อย่างชัดเจน เช่น วิเคราะห์ ประเมิน แสดงความต่าง แบ่ง แยก ทดสอบ ทดลอง เปรียบเทียบ วิเคราะห์ ตั้งคำถาม
- 5) การประเมินผล (Evaluation) คือความสามารถในการวินิจฉัยหรือตัดสินใจในการกระทำ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ประเมิน ตัดสินใจ เลือก ให้ค่า เปรียบเทียบ ปรับปรุง ให้นำหนัก คัดคะแนน วินิจฉัย
- 6) การสังเคราะห์ (Evaluation) คือระดับสูงสุดของการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ องค์ประกอบของสิ่งที่เรียนรู้ร่วมกัน ด้วยการสังเคราะห์เพื่อเชื่อมโยง ให้อารมณ์แบบใหม่ของสิ่งที่เรียนรู้ หรือโครงสร้างของความรู้ที่ผ่านการวางแผนและการสร้างหรือการผลิตอย่างเหมาะสม เช่น การสร้าง การวางแผน การผลิต เป็นต้น

การวัดจิตพิสัย

จิตพิสัย (Affective Domain) เป็นการวัดจุดประสงค์ด้านเจตคติ พฤติกรรมด้านอารมณ์ ความรู้สึกเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมของผู้เรียน สามารถแบ่งออกเป็น 5 ระดับดังนี้

1) การรับรู้ (Receiving) คือความรู้สึกที่เกิดขึ้นต่อปรากฏการณ์ หรือมีสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นไปในลักษณะของการแปลความหมายว่าคืออะไร แล้วแสดงออกมาในรูปแบบของความรู้สึก เช่น รู้สึก ยอมรับ ติดตาม สะสม รับฟัง คัดเอาไว้

2) การตอบสนอง (Responding) คือการกระทำที่แสดงออกมาในรูปแบบของความเต็มใจ พอใจต่อสิ่งเร้า เป็นการตอบสนองที่เลือกไว้แล้ว เช่น เห็นด้วย ตอบรับ ยินยอม ส่งเสริม ชักชวน อาสา

3) การเห็นคุณค่า (Valuing) คือการเลือกปฏิบัติที่เป็นที่ยอมรับในสังคม แสดงออกมาในรูปแบบของการยอมรับ เช่น สาธิต เสนอ ให้เหตุผล ช่วยเหลือ โต้แย้ง สนับสนุน

4) การจัดระบบ (Organization) คือการสร้างแนวคิดและจัดการกับระบบของค่านิยมที่เกิดขึ้น โดยอาศัยความสัมพันธ์กับสิ่งที่ยึดถือ เพื่อใช้เป็นหลักในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ เพื่อยอมรับหรือไม่ยอมรับในค่านิยมที่เกิดขึ้น เช่น จัดแจง เปรียบเทียบ ปรับปรุง วางหลักเกณฑ์ ให้ความหมาย ทำให้สมบูรณ์

5) การสร้างนิสัย (Characterization) คือการนำค่านิยมนั้นมาใช้ เพื่อควบคุมพฤติกรรม ที่เป็นนิสัยของตนเอง เช่น ต่อเติม เปลี่ยนแปลง ปฏิบัติตาม แสดงท่าทาง ต้านทาน เรียบเรียงใหม่

การวัดทักษะพิสัย

ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เป็นการวัดจุดประสงค์ทางการเรียนรู้ด้านการปฏิบัติหรือการทำการกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีระดับพัฒนาการด้านการปฏิบัติ 5 ขั้น ดังนี้

1) การเลียนแบบ เป็นขั้นที่ทำให้ผู้เรียนเห็นและเกิดการสังเกตการกระทำที่ผู้เรียนต้องกระทำได้ โดยผู้เรียนจะเกิดการรับรู้และสังเกตเห็นรายละเอียดต่าง ๆ ได้อย่างครบถ้วน ซึ่งอย่างน้อยผู้เรียนต้องสามารถตอบได้ว่าขั้นตอนหลักของการปฏิบัตินั้นมีอะไรบ้าง

2) การลงมือกระทำตามคำสั่ง เมื่อผู้เรียนได้สังเกตและสามารถบอกขั้นตอนการกระทำหรือการปฏิบัติที่ต้องการเรียนรู้แล้วนั้น ผู้เรียนสามารถลงมือกระทำหรือปฏิบัติได้เองโดยไม่มีตัวอย่างให้เห็น หรืออาจมีผู้สอนคอยแนะนำอยู่ข้าง ๆ หรือทำตามคำสั่งในคู่มือที่ผู้สอนเขียนไว้ก็ได้ ถึงแม้ว่าผู้เรียนจะยังไม่สามารถกระทำหรือปฏิบัติได้ด้วยตนเองอย่างสมบูรณ์ แต่

อย่างน้อยผู้เรียนก็ได้ประสบการณ์ในการลงมือปฏิบัติจริง และค้นพบปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และปรับเปลี่ยนการปฏิบัติให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3) การกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ เป็นขั้นที่ผู้เรียนมีการฝึกฝนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัตินั้น ๆ จนสามารถกระทำสิ่งนั้นได้อย่างสมบูรณ์ โดยไม่ต้องมีแบบอย่าง หรือคำสั่งเพื่อนำการกระทำ โดยการกระทำที่ถูกต้อง สมบูรณ์แบบ เพียงตรง เป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องสามารถทำได้ในขั้นนี้

4) การแสดงออก ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนการกระทำหรือการปฏิบัติมากขึ้น จนสามารถกระทำสิ่ง ๆ นั้นได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ คล่องแคล่ว รวดเร็ว ด้วยความมั่นใจ

5) การปฏิบัติอย่างเป็นธรรมชาติ ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือทำสิ่ง ๆ นั้นได้อย่างสบาย ๆ เป็นไปอย่างอัตโนมัติ ธรรมชาติ โดยที่ไม่ทำให้รู้สึกว่าจะต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ โดยต้องอาศัยการฝึกฝนและปฏิบัติบ่อย ๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลาย

6.3 พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ความหมายของความเสี่ยง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) ให้ความหมายของ ความเสี่ยง หมายถึง การลองเผชิญดู ทาลงไปโดยไม่เกรงกลัวอันตราย อย่างไม่เห็นแก่ชีวิต

นิรภัย จันทรสวัสดิ์ (2551) ได้ให้คำนิยามของ ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆ ที่ก่อให้เกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่าหรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ที่อาจเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ถ้าหากเกิดขึ้นจะมีผลในทางลบ ต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร อาจส่งผลกระทบ สร้างความเสียหาย หรือลดโอกาสในการบรรลุเพื่อประสบความสำเร็จทั้งในระดับองค์กร ระดับหน่วยงาน และระดับบุคคลได้

ปิยะนันท์ สำเนาเงิน (2556) กล่าวว่า ความเสี่ยง คือ ภัยร้ายที่มีโอกาสเกิดขึ้นในชีวิตจริงของมนุษย์ ซึ่งอาจเผชิญกับความเสี่ยงต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวโดยไม่อาจคาดเดาได้ล่วงหน้าว่าภัยอันตราย เหตุร้ายหรือความเจ็บป่วยรูปแบบต่างๆ จะเกิดขึ้นกับตนเองหรือไม่ และจะเกิดเมื่อใด หรือเมื่อใด จึงส่งผลให้เกิดความพยายามในรูปแบบต่างๆ ในการศึกษาความเสี่ยง เพื่อการพยากรณ์แนวโน้มที่อาจเกิดขึ้น เพื่อจะได้มีแนวทางในการป้องกันหรือบรรเทา ความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

ชื่นสุมล ไชยศิริ (2556) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง การกระทำใดๆ หรือเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นแบบไม่คาดคิด โดยอาจจะส่งกระทบทางด้านลบต่อผู้คนที่อยู่รอบข้าง หรืออยู่ในสถานการณ์นั้นๆ

สรุปได้ว่า ความเสี่ยง คือ การกระทำ หรือการลงเฝ้าหินน้ำกับเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด โดยผลกระทบจากการกระทำดังกล่าวอาจส่งผลเสียหรือสร้างความเสียหายให้กับตนเอง บุคคลรอบข้าง องค์กร หรือหน่วยงานได้ จึงควรมีการศึกษาความเสี่ยงในรูปแบบต่างๆ เพื่อสามารถพยากรณ์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และมีแนวทางแผนการบรรเทาหรือป้องกันความรุนแรงหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้

ความหมายของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

สมบุญรณ์ ดันยะ และคณะ (2551) ให้นิยามว่า พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีเพศสัมพันธ์อย่างไม่เหมาะสม รวมทั้งการกระทำหรือการปฏิบัติตนในสถานการณ์ที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ การอ่านหนังสือ ดูภาพยนตร์ คลิปวิดีโอ หรือใช้สื่ออินเทอร์เน็ตไปในทางที่ไม่ถูกต้อง ค้นหาภาพโป๊ เปลือย หรือมีการร่วมเพศ การไปเที่ยวสถานเริงรมย์ เช่นคาราโอเกะ บาร์ ผับ ดิสโก้เธค เป็นต้น หรือ การอยู่ตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศ การอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีค่านิยมในการอยู่ก่อนแต่ง หรือ การถูกล่วงเกินทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่มีการป้องกันการตั้งครรภ์ และการแต่งกายล่อแหลมหรือยั่ววนทางเพศ

ศรจุฑา เจริญกิจจานุวัฒน์ (2552) กล่าวว่า พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่เสี่ยงทางสุขภาพที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ ได้แก่ การเที่ยวสถานเริงรมย์ การดื่มสุราหรือของมึนเมา การใช้สารเสพติด การชักนำของเพื่อนต่อการมีเพศสัมพันธ์ การจับมือถือแขนและการกอดจูบ การอ่านหนังสือกระตุ้นอารมณ์เพศ การดูภาพยนตร์กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ

อาภาพร เผ่าวัฒนา (2552) กล่าวว่า พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หมายถึง การกระทำทั้งโดยตั้งใจหรือไม่ได้ตั้งใจให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพทั้งทางตรงและทางอ้อม เกิดความเสี่ยงต่อชีวิต อาจก่อให้เกิดความพิการ ทุพพลภาพ พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของวัยรุ่นจึงเป็นพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรหรือการทำแท้งผิดกฎหมาย

ชินสุมล ไชยศิริ (2556) กล่าวว่า พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หมายถึง การกระทำ พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ได้แก่ การแต่งกายที่กระตุ้นความรู้สึกทางเพศ การอยู่ตามลำพังสองต่อสองกับเพศตรงข้าม การแต่งกายไม่เหมาะสม การดูภาพยนตร์ รวมทั้งสื่อที่กระตุ้นและยั่วอารมณ์ทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลที่มีความเสี่ยง

ณิชาภัทร ปูนมีกิจ (2559) กล่าวว่า พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หมายถึง การกระทำ หรือ การปฏิบัติที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ เสี่ยงต่อการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการ

ตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การมีคูรักรหรือเพื่อนต่างเพศ การใช้สื่อกระตุ้นอารมณ์เพศ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การไปเที่ยวค้างคืนกับคูรักรหรือเพื่อนต่างเพศ การไปเที่ยวสถานเริงรมย์ การดื่มแอลกอฮอล์หรือใช้สารเสพติดก่อนมีเพศสัมพันธ์ หรือการไม่ใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์ การมีจำนวนคู่นอนมากกว่า 1 คน

สรุปได้ว่า พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมที่เสี่ยงนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ การดูภาพยนตร์ คลิปวิดีโอโป๊ หรือการค้นหาอินเทอร์เน็ตที่มีภาพโป๊ เปลือย หรือมีการมีเพศสัมพันธ์ การไปในที่โจคร เช่น คาราโอเกะ บาร์ ผับ หรือสถานบริการอื่น ๆ การอยู่ตามลำพังกับเพื่อนต่างเพศหรือเพศเดียวกันในสถานทีโจคร การแต่งกายล่อแหลมหรือยั่ววนทางเพศ หรือการอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีค่านิยมว่าการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องที่ใครๆ ก็มีกัน

การป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

สุวรรณา เรื่องกาญจนเศรษฐ์ (2551) ได้แบ่งการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น ตามระดับต่าง ๆ ดังนี้

- การป้องกันระดับต้น เพื่อไม่ก่อให้เกิดปัญหา ได้แก่ ลดปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ การเลี้ยงดูโดยครอบครัว สร้างความรักความอบอุ่นในบ้าน สร้างคุณค่าในตัวเอง ให้ความรู้และทัศนคติทางเพศที่ดี มีแบบอย่างที่ดี
 - การป้องกันระดับที่ 2 หาทางป้องกันหรือลดการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นที่มีความเสี่ยงอยู่แล้วโดยการสร้างความตระหนักในการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน เช่น การตั้งครรรค์ก่อนวัยอันควร โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เป็นต้น โดยหาทางเบนความสนใจวัยรุ่นไปสู่กิจกรรมสร้างสรรค์ ใช้พลังทางเพศที่มีมากไปในด้านที่เหมาะสม
 - การป้องกันระดับที่ 3 ในวัยรุ่นที่หยุดการมีเพศสัมพันธ์ไม่ได้ป้องกันปัญหาที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ป้องกันการตั้งครรรค์และโรคติดต่อทางเพศโดยการให้ความรู้ทางเพศ เบี่ยงเบนความสนใจ หากิจกรรมทดแทน
- แนวทางป้องกันการมีเพศสัมพันธ์

สุวรรณา เรื่องกาญจนเศรษฐ์ (2551) แนวทางการป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศมี ดังนี้

1. ผลสมผสานการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาลงในชีวิตประจำวันให้เหมาะสมกับอายุและพัฒนาการ ตั้งแต่เด็กเล็ก 3-5 ปี ให้เริ่มรู้ความแตกต่างและบทบาททางเพศ และในบทเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา

2. บิดามารดาต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในพฤติกรรมทางเพศรักเดียวใจเดียว ไม่
 ล้าสอน ให้เกียรติยกย่องเพศหญิง ให้ความใกล้ชิดสนิทสนม ทำกิจกรรมร่วมกัน โดยเฉพาะการดู
 โทรศัพท์และเล่นอินเทอร์เน็ตร่วมกัน ให้คำอธิบายชี้แจงเมื่อมีบทรักที่ไม่เหมาะสม

3. เลือกรายการโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และหนังสือที่ไม่ยั่วยั่วทางเพศหรือ
 เหมาะสมกับอายุของเด็กและเยาวชน

4. สอนทักษะชีวิตทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ให้สามารถมีทักษะในการ
 หลีกเลียงหรือปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม ตลอดจนสอนการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย

5. ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสอนเพศศึกษาในทุกๆระดับ ควรมีการ
 ฝึกอบรมครูให้มีทักษะในเรื่องนี้

6. ปรับปรุงสื่อต่าง ๆ ให้เหมาะสม มีกฎหมายควบคุมสื่อที่มีประสิทธิภาพ

7. มีที่ปรึกษาที่บ้าน โรงเรียน สื่อ ดีเจ วิทยุ หนังสือ Hotline ที่มีความรู้ความ
 เข้าใจในวัยรุ่น

6.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชัชชัย ดิยะไพธาดา and พรณี บุญชรหัตถกิจ (2556) ได้ทำการศึกษาผลของ
 โปรแกรมสุขศึกษาโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทาง
 สังคม เพื่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 33 คน โดยโปรแกรมสุขศึกษาดังกล่าวประกอบไปด้วย การอภิ
 ปรากรม การนำเสนอ บทบาทสมมุติ กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และการสนับสนุนทาง
 สังคมโดยการเยี่ยมในชั้นเรียน ซึ่งทำการศึกษาทั้งหมด 7 ตัวแปร คือ ความรู้ การรับรู้ความรุนแรง
 การรับรู้โอกาสเสี่ยง ความคาดหวัง ในความสามารถของตนเอง ความคาดหวังในประสิทธิผลของ
 การตอบสนอง พฤติกรรมการปฏิบัติตน และแรงสนับสนุนทางสังคม และเก็บรวบรวมข้อมูลโดย
 การใช้แบบสอบถาม โดยผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนความรู้ความคาดหวัง ใน
 ความสามารถของตนเอง พฤติกรรมการปฏิบัติตน และแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อการป้องกัน
 พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรสูงกว่าก่อนการทดลอง ยกเว้น การ
 รับรู้ความรุนแรง การรับรู้โอกาสเสี่ยง และความคาดหวังในประสิทธิผลของการตอบสนอง

ศิวานิตย์ ทองคำ (2563) ได้ทำการวิจัยเชิงพรรณนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน
 พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ใน
 จังหวัดชลบุรี โดยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 จำนวน 713 คน จาก 14 โรงเรียน โดย
 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนจำนวนมากกว่าครึ่งที่มีบิดา/มารดาประกอบอาชีพรับจ้าง พนักงาน

บริษัท และโรงงานอุตสาหกรรม โดยคิดเป็นร้อยละ 59.9 ยอมรับว่าเคยมีแฟน และในส่วนมากมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่ำ และเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยนำ ปัจจัยเชื้อ ปัจจัยเสริมของนักเรียน พบว่า 1. ปัจจัยนำที่พบได้แก่ เพศ ($p < 0.001$) ระดับการศึกษา ($P < 0.001$) สัมพันธภาพระหว่างบิดามารดา ($p < 0.05$) การปรึกษาคนในครอบครัว ($p < 0.001$) 2. ปัจจัยเชื้อ ได้แก่ การไปร้านเกมส์ ร้านคาราโอเกะ หรือสถานที่ลับตาคนหลังเลิกเรียน ($p < 0.001$) การนัดพบเพื่อนต่างเพศหรือแฟนในที่ลับตาคนตามลำพัง ($p < 0.001$) 3. ปัจจัยเสริม ได้แก่ การดู/การเห็นภาพโป๊ ($p < 0.001$) การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ($p < 0.05$) ประสบการณ์การมีแฟนของนักเรียน ($p < 0.001$) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยภาครัฐควรมีบทบาทในการส่งเสริมนโยบายในการสร้างโปรแกรมลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศแก่นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เนื่องจากมีหลายปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในช่วงวัยนี้ โดยมุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ให้ผู้เรียนมีความเท่าทันสื่อเรื่องเพศ และส่งเสริมผู้ปกครองให้เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน เพื่อลดความเสี่ยงในการแสดงพฤติกรรมทางเพศที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ระยะเวลาในการทดลอง
3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง
4. แบบแผนการทดลอง
5. เครื่องมือในการวิจัย
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา 2565 จำนวน 9 ห้อง นักเรียน 225 คน

ความเท่าเทียมของกลุ่มประชากร

1. ห้องเรียนออนไลน์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 ห้อง มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 25 คน โดยแต่ละห้องมีจำนวนนักเรียนชาย 12-13 คน และนักเรียนหญิง 12-13 คน (อย่างละครึ่งห้อง)
2. ห้องเรียนออนไลน์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ห้อง มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 25 คน เป็นนักเรียนชาย 12 คน และนักเรียนหญิง 13 คน
3. ความสามารถทางด้านวิชาการของนักเรียนห้องเรียนออนไลน์ทั้ง 8 ห้อง มีความเท่าเทียมกัน เนื่องจากการจัดห้องของโรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เป็นการจัดห้องแบบคละความสามารถโดยอิงจากผลการเรียนของนักเรียนปีก่อนหน้า แล้วนำมาจัดเข้าห้องทั้ง 8 ห้อง โดยแต่ละห้องจะมีนักเรียนกลุ่มผลการเรียนดีมาก กลุ่มผลการเรียนดี และกลุ่มผลการเรียนพอใช้ อยู่จำนวนเท่าๆ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 50 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 25 คน

กลุ่มทดลองที่ 1

เป็นห้องเรียนออนไลน์ที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่ำ ที่สุด จำนวน 1 ห้อง 25 คน โดยห้องที่มีความเหมาะสมในการเลือกมาเป็นกลุ่มทดลองคือห้อง ป. 6/4 (ดูรายละเอียดปรากฏในตาราง 14 ในภาคผนวก ค)

กลุ่มทดลองที่ 2

เป็นห้องเรียนออนไลน์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 25 คน

ระยะเวลาในการทดลอง

การวิจัยในครั้งนี้ ทำการทดลองโดยผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ใช้เวลาในการทดลองรวม 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบ คาบละ 60 นาที โดยทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) จำนวน 1 คาบ ดำเนินการจัดการเรียนรู้ 5 คาบ และทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) จำนวน 1 คาบ

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยมีหัวข้อดังต่อไปนี้

ตาราง 5 ตารางวิเคราะห์หัวข้อและสาระการเรียนรู้ เรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ		จำนวนคาบ
หัวข้อ	สาระการเรียนรู้	
การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น	- ความหมายและความสัมพันธ์ของสัมพันธภาพ	1
	- แนวทางการสร้างเสริมสัมพันธภาพกับผู้อื่น	

ตาราง 5 (ต่อ)

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ		จำนวนคาบ
หัวข้อ	สาระการเรียนรู้	
การทำงานร่วมกับผู้อื่น	- ความหมายและความสัมพันธ์ของการทำงาน กลุ่ม - ความสามัคคีและการสร้างเสริมสัมพันธภาพกับ สมาชิกภายในกลุ่ม	1
พฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมี เพศสัมพันธ์	สาเหตุและปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทาง เพศ เช่น การแต่งกายยั่วเย้า การเสพสิ่งของมีนเมา หรือความอยากรู้อยากลอง เป็นต้น	1
ผลกระทบที่เกิดจากการ พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	- การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร อันส่งผลกระทบต่อ ตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศ - การติดเชื้อเอดส์ ระยะของการรับเชื้อ และ อาการของโรคเอดส์	1
การปฏิเสธเพศสัมพันธ์	- การแสดงออกทางเพศที่เหมาะสม - เทคนิคการปฏิเสธและการต่อรอง	2
รวม		6

แบบแผนของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research) แบบ
ศึกษาสองกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลอง (The Pretest – Posttest Design) ซึ่งมีแบบแผนการ
ทดลอง ดังตารางดังนี้

ตาราง 6 ตารางแบบแผนการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research)

กลุ่ม	ทดสอบก่อนเรียน	ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
E1	O1	X1	O2
E2	O1	X1	O2

เมื่อ	E1	แทน	ห้องเรียนออนไลน์
	E2	แทน	ห้องเรียนออนไลน์
	X1	แทน	การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A
	O1	แทน	การวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศก่อนเรียน
	O2	แทน	การวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศหลังเรียน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ
- 2) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หน่วยที่ 2 ชีวิตและครอบครัว จำนวน 5 แผน 6 สัปดาห์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1) แบบวัดการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ใช้สำหรับการศึกษา สัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐาน และการคัดเลือกกลุ่มทดลองรวมถึงการวัดการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังเรียน ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบทดสอบความรู้และการปฏิบัติ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ แบบทดสอบความรู้ และแบบทดสอบการปฏิบัติเชิงสถานการณ์ เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยคำถามที่ใช้เป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) มี 4 ตัวเลือก ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบแบบปรนัย และแบบทดสอบเชิงสถานการณ์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์ของกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

3. ทำตารางผังข้อสอบ (Test Blueprint)

3.1 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ โดยให้ความสำคัญของผลการเรียนรู้ โดยแยกตามระดับการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 6 ระดับ ของ (Bloom ; et al.1971) ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 7 ตารางวิเคราะห์แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ

องค์ประกอบทักษะชีวิต	การประเมินพุทธิพิสัย						จำนวนข้อ
	ความรู้ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การประเมินค่า	ความคิดสร้างสรรค์	
การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	-	2	-	-	-	-	2
การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	-	-	2	2	-	-	4
การจัดการกับอารมณ์และความเครียด	-	-	2	-	-	-	2
การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น	-	-	2	-	-	-	2
รวม							10

3.2 แบบทดสอบเชิงสถานการณ์ แบ่งตามระดับการวัดทักษะ 5 ระดับ ของ แฮร์โรว์ (Harrow. 1972) ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 8 ตารางวิเคราะห์แบบทดสอบเชิงสถานการณ์

องค์ประกอบทักษะชีวิต	การประเมินทักษะพิสัย					จำนวนข้อ
	การ เลียนแบบ	กระทำ ตามคำสั่ง	กระทำอย่าง ถูกต้อง สมบูรณ์	การ แสดงออก	กระทำ อย่างเป็น ธรรมชาติ	
การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าใน ตนเองและผู้อื่น	-	-	2	-	-	2
การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	-	-	3	-	-	3
การจัดการกับอารมณ์และ ความเครียด	-	-	3	-	-	3
การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น	-	-	2	-	-	2
รวม						10

4. แบบทดสอบเป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก โดยออกข้อสอบความรู้ 20 ข้อ นำไปใช้จริง 10 ข้อ และข้อสอบการปฏิบัติเชิงสถานการณ์ 40 ข้อ นำไปใช้จริง 20 ข้อ ซึ่งในแต่ละข้อจะมีคำตอบที่ถูกเพียงข้อเดียว การตรวจให้คะแนน ถ้าตอบถูกให้ข้อละ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดให้ข้อละ 0 คะแนน โดยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกัน

5. นำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน หาความเที่ยงตรง ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ลักษณะการใช้คำถาม และความถูกต้องทางภาษา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยค่าดัชนีความสอดคล้องเป็นรายข้อเพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ จากนั้นเลือกข้อที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป พร้อมรับข้อเสนอเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการประเมินดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ในส่วนที่ 1 ความรู้ และการปฏิบัติ อยู่ระหว่าง 0.69 – 1 (ดูรายละเอียดปรากฏในตาราง 16 ในภาคผนวก ค) ซึ่งถือว่า ส่วนที่ 1 ของแบบทดสอบพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ สามารถนำมาใช้ในการทดสอบได้

7. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และยังไม่เคยเรียนเนื้อหานี้มาก่อน

8. นำผลการทดสอบมาตรวจรวมคะแนน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบ ดังนี้

1) หาค่าความยากง่าย (Difficulty) ของแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเป็นรายข้อ โดยพบว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.2-0.8 (วรรณิ์ แกมเกตุ, 2551) พบว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีความยากง่าย (r) อยู่ระหว่าง 0.35-0.75 (ดูรายละเอียดปรากฏในตาราง 18 ในภาคผนวก ค)

2) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder and Richardson) กำหนดเกณฑ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับตั้งแต่ .60 ขึ้นไป พบว่าค่าความเชื่อมั่น (KR-20) ของแบบทดสอบ มีค่าเท่ากับ 0.787 ดูรายละเอียดปรากฏในตาราง 18 ในภาคผนวก ค)

ซึ่งถือได้ว่าแบบทดสอบพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ส่วนที่ 1 ความรู้ และการปฏิบัติ มีความเชื่อมั่นพอใช้ และสามารถนำมาใช้ในการทดสอบได้

9. นำแบบทดสอบความรู้ และการปฏิบัติที่ได้รับปรับปรุงแล้ว ไปใช้เป็นเครื่องมือในการทดลอง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถาม โดยคำถามมีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) ใช้วิธีการวัดของลิเคิร์ต (Likert) ที่มีการให้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สารการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์ของกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

3. ทำตารางผังข้อสอบ (Test Blueprint) โดยให้ความสำคัญของแต่ละผลการเรียนรู้โดยแยกตามระดับการวัดจิตพิสัย 5 ระดับ ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 9 ตารางวิเคราะห์แบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

องค์ประกอบทักษะชีวิต	การประเมินจิตพิสัย					จำนวนข้อ
	การรับรู้	การตอบสนอง	การเห็นคุณค่า	การจัดระบบ	สร้างนิสัย	
การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	-	-	1	2	-	3
การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	-	-	-	2	-	2
การจัดการกับอารมณ์และความเครียด	-	-	-	1	2	3
การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น	-	-	-	2	-	2
รวม						10

4. แบบสอบถามเจตคติในเรื่อง การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น ค่านิยมและวัฒนธรรมไทยเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ การถูกล่วงละเมิดทางเพศ การติดเชื้อเอดส์ และการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควรเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยออกข้อสอบ 30 ข้อ นำไปใช้จริง 20 ข้อ โดยใช้วิธีการวัดของลิเคอร์ท (Likert) ที่มีการให้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นในแต่ละข้อ ดังนี้

ข้อความเชิงบวก

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	5
เห็นด้วย	ให้คะแนน	4
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	3
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1

ข้อความเชิงลบ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1
เห็นด้วย	ให้คะแนน	2
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	3

ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	5

เกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นในแต่ละข้อความในแบบสอบถามเจตคติ
ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีดังนี้

คะแนนที่ได้	ผลการวัด
81 ขึ้นไป	มีเจตคติที่ดีมาก
61 – 80	มีเจตคติที่ดี
40 – 60	มีเจตคติปานกลาง
21 – 40	มีเจตคติที่ไม่ดี
ต่ำกว่า 21	มีเจตคติที่ไม่ดีอย่างยิ่ง

5. นำแบบสอบถามเจตคติที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อความ ความเหมาะสมกับเนื้อหา แล้วเลือกข้อที่มีดัชนี
ความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

ผลการประเมินดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของส่วนที่ 2 แบบสอบถามเจตคติที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ มีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.4-1 (ดูรายละเอียดปรากฏในตาราง 17 ในภาคผนวก ค) โดยนำข้อที่มีคะแนนมากกว่า 0.5 มาใช้ในการทดลองซึ่งมีจำนวนข้อมากกว่าที่กำหนด ดังนั้นจึงสามารถนำมาใช้ในการทดสอบได้

6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน

7. นำแบบทดสอบในส่วนที่ 2 แบบสอบถามเจตคติที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และยังไม่เคยเรียนเนื้อหานี้มาก่อน

8. นำผลการทดสอบมาตรวจรวมคะแนน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) โดยสูตรของครอนบาค (Cronbach) กำหนดเกณฑ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตั้งแต่ .60 ขึ้นไป พบว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.617 ซึ่งถือได้ว่า ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเจตคติที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ มีความเชื่อมั่นในระดับค่อนข้างพอใช้ และสามารถนำมาใช้ในการทดสอบได้

9. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้ว นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการทดลอง

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในหน่วยการเรียนรู้ที่มีตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ แกนกลางที่สอดคล้องกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ ปรากฏการณ์เป็นฐาน และเทคนิคคำถาม R-C-A เพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ เนื้อหา หลักสูตร และจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

3. วิเคราะห์แผนและกำหนดสาระการเรียนรู้ เพื่อนำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A

4. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ในหน่วยที่ 2 ชีวิตและครอบครัว เรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยประกอบด้วย 3 ชั้น (PEE) ดังนี้

Planning (วางแผนการจัดการเรียนการสอน)

มีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคคำถาม R-C-A ช่วยในการ เลือกปรากฏการณ์ โดย เทคนิคคำถาม R-Reflex ปรากฏการณ์ที่เลือกนั้นสะท้อนความเป็นจริงที่ เกิดขึ้นในสังคมรอบข้างของผู้เรียนหรือไม่ อย่างไร เทคนิคคำถาม C-Connect ปรากฏการณ์ที่ เลือกนั้นสามารถเชื่อมโยงเข้ากับบริบทการใช้ชีวิตจริงของผู้เรียนหรือไม่ อย่างไร เทคนิคคำถาม A-Apply อะไรคือแนวทางที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และการปฏิบัติที่เหมาะสมไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันได้

Execution (การจัดการเรียนรู้)

ใช้เทคนิคคำถาม R-C-A สอดแทรกในขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

นำสู่บทเรียน

ใช้ปรากฏการณ์ที่เลือกนำมาเป็นจุดเริ่มต้นเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของ ผู้เรียนและใช้เทคนิคคำถาม R-Reflect ใช้ถามสะท้อนถึงความรู้สึก มุมมอง และความตระหนัก ของผู้เรียนต่อปรากฏการณ์นั้น ๆ เช่น รู้สึกอย่างไร มีอะไรที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนบ้าง หรือนักเรียน มีความคิดเห็นอย่างไรต่อปรากฏการณ์

ดำเนินกิจกรรม

ใช้การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายผ่านการค้นคว้า ลงมือปฏิบัติจริงของ ผู้เรียนและสอดแทรกเทคนิคคำถาม C-Connect เพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์ ความรู้จาก ปรากฏการณ์ในอดีต เช่น นักเรียนมีประสบการณ์ที่คล้ายคลึงกับปรากฏการณ์ดังกล่าวหรือไม่และ

สามารถแก้ไขสถานการณ์นั้นในอดี้อย่างไรและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในชั้นเรียนระหว่างดำเนินกิจกรรม

สรุปผลการเรียนรู้

สรุปผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยผู้สอนร่วมกับผู้เรียนช่วยกันสรุปความคิดรวบยอดที่เรียนไปและโดยเทคนิคคำถาม A-Apply เพื่อเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนเข้ากับชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

Evaluation (การประเมินผล)

ใช้การประเมินผลที่หลากหลาย โดยจะมีทั้งการประเมินตนเอง เพื่อนประเมิน เพื่อน การประเมินจากครูผู้สอน และการประเมินจากผู้ปกครอง โดยใช้เทคนิคคำถาม R-C-A เป็นหัวข้อในการในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ดังนี้ เทคนิคคำถาม R-Reflect ผู้เรียนได้เกิดความรู้สึกถึงปรากฏการณ์ดังกล่าวอย่างแท้จริงหรือไม่ เทคนิคคำถาม C-Connect ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงเป็นองค์ความรู้ใหม่ได้หรือไม่ เทคนิคคำถาม A-Apply ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ทักษะดังกล่าวได้อย่างถูกต้องหรือไม่

5. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปปรึกษาผู้สอนในวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และอาจารย์ประจำชั้น) ด้านความเหมาะสมของเนื้อหาและวัยของผู้เรียนในมุมมองของผู้สอนในรายวิชาอื่น ๆ

6. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปพิจารณาคุณภาพความเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตามประเด็นการประเมินดังนี้

1) จุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องกับสาระสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และส่งเสริมการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพรวมของปรากฏการณ์

2) รูปแบบการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนรู้ (Planning) ปรากฏการณ์ที่เลือกมีความเหมาะสมกับผู้เรียน และเป็นปรากฏการณ์ที่คาดว่านักเรียนจะให้ความสนใจ

ขั้นที่ 2 การจัดการเรียนรู้ (Execution) กิจกรรมมีความสอดคล้องกับสาระสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้

ขั้นที่ 3 การประเมินผล (Evaluation) มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ

ผลการประเมินคุณภาพความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A โดยการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) จะเห็นได้ว่าแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ระหว่าง 0.69 - 1 (ดูรายละเอียดปรากฏในตาราง 15 ในภาคผนวก ค) ถือได้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวสามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้

7. นำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งสองรูปแบบไปปรับปรุงแก้ไข จากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

8. นำแผนการจัดการเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 1 เรื่อง การสร้าสัมพันธภาพกับผู้อื่น ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และยังไม่เคยเรียนเนื้อหาที่ผ่านมา ก่อนเพื่อหาข้อบกพร่อง ความเหมาะสมของขั้นตอนการสอนและวิธีการดำเนินกิจกรรม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งก่อนนำไปใช้ในการวิจัย

9. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ปรับปรุงแล้วไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2. ติดต่อโรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เพื่อขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียนในการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ดำเนินการวิจัย ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ตลอดจนขอความร่วมมือในการวิจัย

3. ผู้วิจัยทำการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ด้วยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับนักเรียนห้องออนไฮต์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกห้อง (8 ห้อง) จากนั้นเลือกห้องที่มีคะแนนการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่ำที่สุดเป็นห้องทดลอง พร้อมบันทึกผลการทดสอบก่อนเรียนเพื่อเก็บไว้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล

4. ผู้วิจัยจัดประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และขอความคิดเห็นจากผู้ปกครองในส่วนของปรากฏการณ์ที่ผู้วิจัยได้เลือกไว้ว่ามีความเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่ ในมุมมองของผู้ปกครอง และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองแนะนำปรากฏการณ์อื่นๆ ที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้

5. ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A โดยใช้เวลาในการสอน 6 คาบ คาบละ 60 นาที

6. ผู้วิจัยทำการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศหลังเรียนด้วยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากนั้นบันทึกผลการทดสอบหลังเรียน เพื่อเก็บไว้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล

7. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลการทดลอง ไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าร้อยละ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากคะแนนการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศก่อนและหลังเรียนด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A และแบบวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ตอนที่ 1 แบบทดสอบความรู้และการปฏิบัติ เรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder and Richardson)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเจตคติที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Chronbach's Alpha Method)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนน และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ก่อนเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 ห้อง ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ก่อนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มโดยใช้วิธีทางสถิติ Pair - Sample t-test ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศหลังเรียนของกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มโดยใช้วิธีทางสถิติ Independent - Sample t-test ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจง
p	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลตามสมมติฐานการวิจัยที่ผู้วิจัยศึกษา ดังนี้

1. นักเรียนห้องเรียนออนไลน์และห้องเรียนออนไลน์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A มีผลการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. นักเรียนห้องเรียนออนไลน์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A มีผลการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังเรียน สูงกว่า นักเรียนห้องเรียนออนไลน์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ทางสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.)
2. ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 โดยใช้สถิติ Pair – Sample t-test
3. ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 โดยใช้สถิติ Independent Sample t-test

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนห้องเรียนออนไลน์และห้องเรียนออนไลน์

การวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	กลุ่ม	N	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p-value
			$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ความรู้ความเข้าใจ	ห้องออนไลน์	25	8.33	1.42	8.80	1.06	-2.45	<0.001
	ห้องออนไลน์	25	8.40	1.13	8.73	0.87	-1.72	<0.001
ทักษะการปฏิบัติ	ห้องออนไลน์	25	6.47	1.31	8.07	0.74	-7.54	<0.001
	ห้องออนไลน์	25	6.53	1.28	7.90	0.92	-6.01	<0.001
เจตคติ	ห้องออนไลน์	25	39.93	4.27	45.17	2.36	-8.21	<0.001
	ห้องออนไลน์	25	40.03	4.03	43.37	2.93	-5.99	<0.001

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 10 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A พบว่า นักเรียนห้องออนไลน์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้ก่อนเรียนเท่ากับ 8.33 และหลังเรียนเท่ากับ 8.80 จากคะแนนเต็ม 10 ส่วนค่าคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติก่อนเรียนเท่ากับ 6.47 และหลังเรียนเท่ากับ 8.07 จากคะแนนเต็ม 10 ส่วนค่าคะแนนเฉลี่ยของเจตติก่อนเรียนเท่ากับ 39.93 และหลังเรียนเท่ากับ 45.17 จากคะแนนเต็ม 50 และนักเรียนห้องเรียนออนไลน์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้ก่อนเรียนเท่ากับ 8.40 และหลังเรียนเท่ากับ 8.73 จากคะแนนเต็ม 10 ส่วนค่าคะแนนเฉลี่ยของทักษะการปฏิบัติก่อนเรียนเท่ากับ 6.53 และหลังเรียนเท่ากับ 7.90 จากคะแนนเต็ม 10 ส่วนค่าคะแนนเฉลี่ยของเจตติก่อนเรียนเท่ากับ 40.03 และหลังเรียนเท่ากับ 43.37 จากคะแนนเต็ม 50 จึงสามารถสรุปได้ว่า นักเรียนห้องเรียนออนไลน์และห้องเรียนออนไลน์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A มีผลการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดความรู้ เรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังเรียนของนักเรียน ห้องเรียนออนไลน์และห้องเรียนออนไลน์

ความรู้ความเข้าใจ	N	หลังการทดลอง		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.		
ห้องออนไซต์	25	8.80	1.42	-1.315	<0.001
ห้องออนไลน์	25	8.73	0.87		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 11 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดความรู้ เรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A พบว่า นักเรียนห้องเรียนออนไซต์ มีคะแนนความรู้ความเข้าใจเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 8.80 จากคะแนนเต็ม 10 และนักเรียนห้องเรียนออนไลน์ มีคะแนนความรู้ความเข้าใจเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 8.73 จากคะแนนเต็ม 10 จึงสามารถสรุปได้ว่านักเรียนห้องเรียนออนไซต์ที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดความรู้ เรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังเรียน สูงกว่า นักเรียนห้องเรียนออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติ เรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังเรียนของนักเรียน ห้องเรียนออนไซต์และห้องเรียนออนไลน์

ทักษะการปฏิบัติ	N	หลังการทดลอง		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.		
ห้องออนไซต์	25	8.07	0.74	<0.001	0.000
ห้องออนไลน์	25	7.90	0.92		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 12 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดการปฏิบัติ เรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A พบว่า นักเรียนห้องเรียนออนไซต์ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 8.07 จากคะแนนเต็ม 10 และนักเรียนห้องเรียนออนไลน์ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 7.90 จากคะแนนเต็ม 10 จึงสามารถสรุปได้ว่านักเรียนห้องเรียนออนไซต์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

ร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A มีค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการ เรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังเรียน สูงกว่า นักเรียนห้องเรียนออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดเจตคติในพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังเรียนของนักเรียนห้องเรียนออนไลน์และห้องเรียนออนไลน์

เจตคติ	N	หลังการทดลอง		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.		
กลุ่มทดลองที่ 1	25	45.17	2.36	<0.001	0.000
กลุ่มทดลองที่ 2	25	43.37	2.93		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 13 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดเจตคติในพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A พบว่า นักเรียนห้องเรียนออนไลน์ มีคะแนนเจตคติเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 45.17 จากคะแนนเต็ม 50 และนักเรียนห้องเรียนออนไลน์ มีคะแนนเจตคติเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 43.37 จากคะแนนเต็ม 50 จึงสามารถสรุปได้ว่านักเรียนที่ห้องเรียนออนไลน์ที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติในเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ สูงกว่า นักเรียนห้องเรียนออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research) เพื่อศึกษาถึงผลการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้ารับการเรียนแบบออนไลน์และออนไลน์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้องเรียนออนไลน์และห้องเรียนออนไลน์
3. เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังเรียน ระหว่างนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้องเรียนออนไลน์กับห้องเรียนออนไลน์

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนห้องเรียนออนไลน์และห้องเรียนออนไลน์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A มีผลการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน
2. นักเรียนห้องเรียนออนไลน์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A มีผลการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังเรียน สูงกว่า นักเรียนห้องเรียนออนไลน์

2. ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ภายหลังจากการได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้
ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A นักเรียนห้องเรียนออนไลน์ มีคะแนนเฉลี่ยของ
ความรู้ เรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังเรียน สูงกว่า นักเรียนห้องเรียนออนไลน์ โดยคะแนน
เฉลี่ยของห้องออนไลน์เท่ากับ 8.80 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนออนไลน์เท่ากับ 8.73 อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนห้องเรียนออนไลน์ มีคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติ เรื่อง
พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังเรียน สูงกว่า นักเรียนห้องเรียนออนไลน์ โดยคะแนนเฉลี่ยของห้อง
ออนไลน์เท่ากับ 8.07 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนออนไลน์เท่ากับ 7.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 และนักเรียนห้องเรียนออนไลน์ มีคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังเรียน สูงกว่า นักเรียนห้องเรียนออนไลน์ โดยคะแนนเฉลี่ยของห้องออนไลน์เท่ากับ 45.17 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนออนไลน์เท่ากับ 43.37 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

อภิปรายผล

จากการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ทั้งในห้องเรียนเรียนออนไลน์และห้องเรียนออนไลน์มีผลการวัดความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และเจตคติ ต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ สูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่กล่าวว่า นักเรียนห้องเรียนออนไลน์และห้องเรียนออนไลน์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A มีผลการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังเรียน สูงกว่า ก่อนเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจาก การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเริ่มจากการเลือกนำเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน มาเป็นจุดเริ่มต้นในการเรียนรู้ โดยปรากฏการณ์ที่ผู้วิจัยเลือกนำมาจัดการเรียนรู้ คือ ปรากฏการณ์การการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิง หรือที่เรียกว่า “คุณแม่วัยใส” ที่ผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้าสังเกตการณ์การอบรมคุณแม่วัยใส ณ โรงพยาบาลบ้านนา จังหวัดนครนายก มาเป็นจุดเริ่มต้นในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ในรายวิชาสุขศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เนื่องจากคุณแม่วัยใสที่ผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้าสังเกตการณ์มีอายุระหว่าง 13–19 ปี โดยร้อยละ 90 ได้ความรู้จากพ่อของเด็กผ่านทางโซเชียลมีเดีย (Facebook) และใช้เวลาในการศึกษาดูใจไม่นานก่อนตัดสินใจมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งผลกระทบที่ตามมาคือการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร จะเห็นได้ว่าการเข้าถึงสื่อและเทคโนโลยีที่สะดวกรวดเร็ว โดยขาดการแนะนำที่ถูกต้องเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลี สบายยิ่ง (2562) ที่ทำการสำรวจปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ได้แก่ (1) อิทธิพลจากสื่อ คือ การรับรู้ข่าวสาร การเข้าถึงสื่อสิ่งกระตุ้นทางเพศ (2) ทักษะทางเพศ มีมุมมองการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องธรรมดาและยอมรับได้ (3) กลุ่มเพื่อนก่อให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบและกระทำตามกัน (4) ครอบครัว การเปิดกว้างเรื่องเพศ

ประกอบกับกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมกันคิดวิเคราะห์ความรู้ที่ได้ โดยผู้วิจัยได้นำกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาสอดแทรกในการจัดการเรียนรู้ เช่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มเพื่อหาข้อสรุปของเรื่องราวหรือปรากฏการณ์ต่างๆ การร่วมกันตอบคำถามภายในชั้นเรียน การระดมความคิดเพื่อหาแนวทางในการปฏิบัติตนเมื่ออยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่อาจนำไปสู่การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เน้นกระบวนการคิด วิเคราะห์ ที่เกิดจากความสนใจในปรากฏการณ์ และลงมือหาคำตอบด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ที่สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับอรรถพรณ บุตรกัตถัญญ (2561) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการเรียนรู้ที่นำไปสู่การสำรวจมุมมองที่หลากหลาย โดยการใช้เทคนิค เครื่องมือ และวิธีการต่างๆ เพื่อสร้างความรู้จากนั้นนำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ได้องค์ความรู้ใหม่ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตัวบุคคลได้ โดยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอสเรฟ อัคคัส (Esref Akkas, 2021) ที่ศึกษาผลของจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานที่มีผลต่อระดับอภิปัญญา (การรู้คิด) ของนักเรียนระดับชั้นเกรด 7 ณ โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในประเทศตุรกี พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ช่วยพัฒนาระดับการรับรู้อภิปัญญา (การรู้คิด) ของนักเรียนระดับชั้นเกรด 7 ให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้นได้ อันเนื่องมาจากแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานมีจุดเริ่มต้นจากการนำเอาเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาเป็นแรงจูงใจ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น ค้นคว้าข้อมูล และสามารถนำมาเรียบเรียงเป็นองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับการใช้ชีวิตในปัจจุบันของตนเองได้ จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เน้นกระบวนการคิดของตัวบุคคลที่เกิดจากความสนใจในปรากฏการณ์ และลงมือหาคำตอบด้วยวิธีการต่างๆ ด้วยตนเอง โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศธร มหาวิตร (2562) ที่ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาการประถมศึกษา โดยประยุกต์นำแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานช่วยเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้เป็นอย่างดี อันเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานนั้น เป็นวิธีการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสำหรับเตรียมนักศึกษาสู่โลกแห่งความเป็นจริง เช่น การร่วมมือกับผู้อื่น การทำงานเป็นทีม การสื่อสาร การคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับดีมาก และได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทณนธร จัยสวัสดิ์ (2564) ที่ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เรื่อง จลนศาสตร์เคมี เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนและทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานสามารถพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนได้ ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานนั้นประกอบด้วยขั้นตอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนให้มีการคิดอย่างเป็นระบบและมีวิจารณญาณ จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานนั้นช่วยพัฒนาทักษะการเชื่อมโยงของผู้เรียนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ภายใต้บริบทของสหวิชาการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2562) ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนการสอน (Planning) โดยมีการวางแผนร่วมกันระหว่างครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา เริ่มต้นจากการคัดเลือกเนื้อหาหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นปัจจุบันและมีความสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดที่สามารถจัดการเรียนรู้ได้ แล้วร่วมกันออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อธรรมชาติของวิชานั้นๆ ขั้นตอนที่ 2) การจัดการเรียนรู้ (Execution) โดยจะมุ่งให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากการค้นคว้าที่หลากหลาย มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นระหว่างนักเรียน โดยผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งให้แรงเสริมทางบวกแก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความกล้าที่จะแสดงความเป็นตัวของตัวเองออกมา ขั้นตอนที่ 3) การประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินที่สะท้อนให้เห็นพัฒนาการของผู้เรียน โดยมีลักษณะการประเมินที่หลากหลาย เช่น การประเมินโดยครู เพื่อน ผู้ปกครอง และผู้เรียน การประเมินตนเอง โดยที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาตนเองของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ ไม่ใช่เพียงการมุ่งเน้นเกรดหรือผลการเรียน ดังที่ ตะวัน ไชยวรรณ and กุลธิดา นุกุลธรรม (2564) ได้กล่าวไว้ว่าในทุกขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานนั้น ผู้สอนต้องทำการประเมินตามสภาพจริงอยู่เสมอ

โดยการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเทคนิคคำถาม R-C-A ซึ่งเป็นเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อตรวจสอบความรู้เดิม พัฒนาความคิด และช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตทางด้านการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศให้กับตัวผู้เรียน โดยเริ่มจากการตั้งคำถามเพื่อสะท้อน (Reflect) ความเข้าใจ ความรู้ หรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีอยู่เดิม จากนั้นนำมาเชื่อมโยง (Connect) กับประสบการณ์หรือความรู้ใหม่จากการทำกิจกรรม แล้วนำมาปรับ (Apply) ในชีวิตประจำวันของตนเองทั้งในปัจจุบันและอนาคต (เพชรรัตน์ จงนิมิตรสถาพร, 2556) โดยผู้วิจัยได้นำไปสอดแทรกในกระบวนการ PEE ทั้ง 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนการสอน (Planning) ใช้เทคนิคการสะท้อนกลับ (Reflect) ในการคัดเลือกปรากฏการณ์ “การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร” โดย

ปรากฏการณ์ที่เลือกนั้นสะท้อนความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคมในวัยใกล้เคียงกับตัวผู้เรียน จากนั้นใช้เทคนิคคำถามการเชื่อมโยง (Connect) เพื่อตรวจสอบว่าปรากฏการณ์ “การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร” มีการเชื่อมโยงกับการใช้สื่อ และเทคโนโลยีไปในทางที่ถูกต้อง และใช้เทคนิคการประยุกต์ (Apply) เพื่อค้นหาว่าอะไรคือแนวทางที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 2 การจัดการเรียนรู้ (Execution) ใช้เทคนิคคำถามกระตุ้นกลับ (Reflect) เพื่อสะท้อนความรู้สึก มุมมอง และความตระหนักของผู้เรียนต่อ “การมีเพศสัมพันธ์และตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร” ใช้เทคนิคคำถามการเชื่อมโยง (Connect) เพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์การใช้สื่อหรือการได้รับข้อมูลข่าวสารของตัวผู้เรียนในอดีตกับแนวคิดองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและใช้เทคนิคการประยุกต์ (Apply) เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนมีแนวทางในการนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่

ขั้นตอนที่ 3) การประเมินผล (Evaluation) ใช้เทคนิคคำถามกระตุ้นกลับ (Reflect) เพื่อประเมินผู้เรียนว่าเกิดความตระหนักต่อ “การปฏิบัติตนที่อาจนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ” และตระหนักถึง “ผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร” จากนั้นใช้เทคนิคคำถามการเชื่อมโยง (Connect) เพื่อประเมินผู้เรียนว่าสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ในอดีตกับองค์ความรู้ใหม่ได้อย่างถูกต้อง และใช้เทคนิคการประยุกต์ (Apply) โดยกำหนดคำถามให้พูดเรียนอยู่ในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อประเมินแนวทางการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ และทักษะการปฏิเสธในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง

ซึ่งเทคนิคคำถาม R-C-A สามารถนำไปสอดแทรกในกระบวนการเรียนรู้ได้หลายรูปแบบ เนื่องจากข้อคำถามมีความยืดหยุ่นตามเนื้อหาการเรียนรู้ และเป็นเทคนิคที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาทักษะชีวิตได้เป็นอย่างดี ซึ่งคำถาม R-C-A ที่ได้นำมาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัวเอง (Reflect) ตอบคำถามเรื่องราวในชีวิตประจำวันของตนเองที่มีความสอดคล้องกับความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอนที่ได้ศึกษาไปแล้ว (Connect) และแนวทางการนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง (Apply) สอดคล้องกับงานวิจัยของทิพย์หทัย คำขำ (2556) และ มณีนรัตน์ รัตนเพชร (2562) ที่ศึกษาการใช้เทคนิคคำถาม R-C-A เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน สูงกว่า ก่อนเรียน ในระดับดี ผลการพัฒนาทักษะชีวิตด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นอยู่ในระดับ มาก ด้านการคิดวิเคราะห์และด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่นอยู่ในระดับ ดีมาก จะเห็นได้ว่าเทคนิคคำถาม R-C-A เป็นเทคนิคที่สามารถประเมินเพื่อตรวจสอบ

ความรู้ความเข้าใจผู้เรียนได้ในทุกขั้นตอน และเป็นเทคนิคที่ช่วยพัฒนาและสร้างเสริมทักษะชีวิตให้ผู้เรียน ให้เกิดการเห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น มีแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากการมีเพศสัมพันธ์ จึงกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A เป็นวิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนเพื่อไม่นำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และเมื่อผู้เรียนต้องเผชิญหน้ากับสถานการณ์เสี่ยงในชีวิตจริงก็จะสามารถนำองค์ความรู้ที่ตนมีมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างราบรื่น

2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ในห้องเรียนออนไลน์มีผลการวัดความรู้ การปฏิบัติ และเจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังเรียน สูงกว่า นักเรียนห้องเรียนออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่กล่าวว่านักเรียนห้องเรียนออนไลน์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A มีผลการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หลังเรียน สูงกว่า นักเรียนห้องเรียนออนไลน์ ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ที่มีเงื่อนไขของการจัดการเรียนรู้ 2 รูปแบบ คือ การสอนออนไลน์ และการสอนออนไลน์จำเป็นต้องสอนในรูปแบบเดียวกัน กิจกรรมเดียวกัน ใบงานเดียวกัน และการประเมินผลเดียวกัน และเนื่องด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่ผู้วิจัยออกแบบ เน้นกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน เน้นการมีส่วนร่วมและการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน หรือ นักเรียนกับอาจารย์ผู้สอน โดยห้องเรียนออนไลน์จะช่วยส่งเสริมให้กิจกรรมดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่วนห้องเรียนออนไลน์มีข้อจำกัดในการทำกิจกรรมกลุ่ม และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน นักเรียนออนไลน์จึงไม่สามารถแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ หรือความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่เนื่องจากนักเรียนออนไลน์สามารถแสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่างๆ ได้ทีละแค่ 1 คน เท่านั้น ประกอบกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เป็นทักษะชีวิตประเภทหนึ่ง ซึ่งการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตให้มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนต้องเป็นผู้ปฏิบัติ จึงจะได้เรียนรู้อย่างมีความหมายและสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองจากการใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ด้วยข้อจำกัดดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนห้องเรียนออนไลน์ไม่ได้รับการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของศรัณยา สงวนวงศ์ (2564) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของการเรียนออนไลน์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยได้ทำการเปรียบเทียบประสิทธิภาพระหว่าง

การเรียนรู้ในรูปแบบปกติ (On-site) และการเรียนรู้แบบออนไลน์ (On-Demand, On-Air, และ On-Air) โดยพิจารณารายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านประสิทธิภาพของการเรียน ด้านประสิทธิภาพของผู้เรียน และด้านอุปกรณ์การสอน จากการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพโดยรวมของการเรียนในรูปแบบปกติ (On-site) อยู่ในระดับ ดี และประสิทธิภาพโดยรวมของการเรียนรูปแบบออนไลน์ (On-Demand, On-Air, และ On-Air) อยู่ในระดับ ปานกลาง และนอกเหนือจากข้อจำกัดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยได้พบข้อจำกัดอีกหลายประการสำหรับห้องเรียนออนไลน์เมื่อเปรียบเทียบกับห้องเรียนออนไซต์ ดังนี้

1) ความเหนื่อยล้าในการเรียน เนื่องจากตารางเรียนออนไลน์วิชาสุขศึกษาจะอยู่ในคาบที่ 2 ในช่วงเช้าของวันจันทร์ การที่นักเรียนจ้องหน้าจอเป็นเวลานานทำให้ตาอ่อนล้า ตาแห้ง รวมถึงไม่มีเวลาพักสายตา จึงส่งผลให้ผู้เรียนไม่อยู่ในสภาวะเหมาะสมต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับบทความของแคทริน ฮุลลิก (Kathryn Hulick, 2020) ที่กล่าวว่า การที่เด็กในช่วงอายุต่ำกว่า 12 ปี ใช้เวลาในการอยู่หน้าจอเป็นเวลานานกว่า 1 ชั่วโมง มีแนวโน้มที่จะมีปัญหาสุขภาพทางด้านร่างกายและจิตใจ เช่น ปัญหาทางด้านสายตา การคิดประเมิณผล การอ่าน และการใช้ภาษา ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ อัยชา มาลิก (Ayesha Malik, 2021) กล่าวถึงความเมื่อยล้าของดวงตา (Asthenopia) ที่สังเกตได้จากการรู้สึกเคืองตา มองเห็นไม่ชัด ปวดศีรษะ หรือภาวะสายตาสั้นอันเกิดมาจากการจ้องหน้าจอเป็นเวลานาน จึงส่งผลให้ผู้เรียนไม่มีสมาธิในการเรียนรู้ รวมถึงสอดคล้องกับหนึ่งในคำแนะนำของ แพทย์หญิงพิชยา พูลสวัสดิ์ (2564) ที่ได้กล่าวไว้ในบทความว่า การพักสายตาเป็นระยะ 20/20/20 (พักสายตาจากหน้าจอตลอดทุก 20 นาที มองสิ่งของไกล 20 ฟุต นาน 20 วินาที) สามารถช่วยลดปัญหาสุขภาพและภาวะเครียดของนักเรียนได้

2) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเน้นการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนทั้งจากการตอบคำถาม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในห้องเรียน และกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งการเรียนในรูปแบบออนไลน์ไม่สามารถทำกิจกรรมดังกล่าวได้อย่างครอบคลุม ซึ่งแตกต่างจากการจัดกิจกรรมภายในห้องเรียน ที่ช่วยส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ในหลายรูปแบบ ทั้งระหว่างผู้สอนกับนักเรียน หรือระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง ซึ่งการเรียนในรูปแบบปกติ (On-Site) ยังเชื่อต่อการจัดกิจกรรมได้หลายรูปแบบ เช่น การจับกลุ่มระดมความคิด การแสดงความคิดเห็น หรือการนำเสนอหน้าชั้น โดยจะสามารถให้ผลสะท้อนกลับ (Feedback) จากการโต้ตอบ การสนทนา หรือการอภิปรายได้ทันที และสืบเนื่องจากการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ทำให้ผู้เรียนเกิดความผ่อนคลาย สนุกสนาน เพลิดเพลินกับการร่วมกิจกรรมในห้อง จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจใน

บทเรียนดียิ่งขึ้น โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิปัตย์ บุญเหมาะ (2565) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนในชั้นเรียนแบบปกติและการเรียนออนไลน์ในช่วงการแพร่ระบาดของโรค Covid-19 จากการตอบแบบสอบถามออนไลน์พบว่านักศึกษามีความประสงค์ในการเรียนรูปแบบผสมผสานในอัตราส่วนการเรียนในชั้นเรียนร้อยละ 70 และแบบออนไลน์ร้อยละ 30 โดยข้อเด่นของการเรียนแบบออนไลน์คือ ลดความเสี่ยงในการติดเชื้อ Covid-19 ส่วนข้อด้อยแยกออกเป็น 3 ประเด็นหลักคือ 1.การมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างนักศึกษากับผู้สอน และระหว่างนักศึกษาด้วยกัน 2.บรรยากาศที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ 3.ความสะดวก ไม่มีความกังวลเกี่ยวกับอุปกรณ์การเชื่อมต่อ รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐนากร รักษาติ and สุขชาติ เกษมณี (2564) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์และการจัดการเรียนรู้แบบออนไซต์ ในรายวิชาภาษาไทย ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าการจัดการเรียนรู้แบบออนไซต์ (On-site) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Online) เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนเป็นการจัดการเรียนรู้แบบเคลื่อนไหว ทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และเกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียน และเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนระหว่างครูกับนักเรียนในชั้นเรียนมากขึ้น และนักเรียนมีเจตคติที่ดีมาต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และส่งผลให้นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบออนไซต์ (On-site) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Online)

3) สภาพแวดล้อมในการเรียน เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ ไม่เอื้อต่อการเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการเรียนลดลง เช่น การที่ไม่ได้เห็นหน้ากันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนระหว่างการดำเนินการสอน จึงทำให้ไม่สามารถควบคุมการจดจ่อกับการเรียนของผู้เรียนได้ รวมถึงการมีเสียงรบกวนรอบข้าง ซึ่งผู้สอนไม่สามารถทราบได้เลยเนื่องจากผู้เรียนจำเป็นต้องปิดเสียงระหว่างการจัดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา จะเปิดเสียงได้เฉพาะในช่วงตอบคำถามเท่านั้น โดยสอดคล้องกับการศึกษาของ เอลฮัม ฮุสเซน (Elham Hussein, 2020) ที่ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ประเทศสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ ต่อการเรียนรู้ออนไลน์ในช่วงสถานการณ์โรคระบาด COVID-19 พบว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมภายนอกเป็นปัญหาหลักที่ส่งผลต่อสมาธิในการเรียนของผู้เรียน แม้จะยังกล่าวได้ว่าหัวใจหลักของการเรียนออนไลน์คือความสะดวกในการเรียนรู้ ที่สามารถเรียนที่ไหนหรือเมื่อไหร่ก็ได้ (Anywhere-Anytime) ไม่สามารถใช้ได้กับช่วงสถานการณ์ฉุกเฉินในครั้งนี้ เพราะการเรียนออนไลน์ในช่วงสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นการเรียนที่บ้าน (Anywhere-At home) ซึ่งความพร้อมทางสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่บ้านแต่ละคนก็มีความแตกต่างกันจึงยากต่อการควบคุม และได้สอดคล้องกับ

บทความของ แมดดี มาร์ติน (Maddie Martin, 2023) ที่ได้กล่าวถึงข้อดีและข้อเสียของการเรียนออนไลน์ หนึ่งในข้อเสียของการเรียนออนไลน์คือสภาพแวดล้อมรอบตัวของผู้เรียนที่ส่งผลต่อสมาธิในการเรียน เช่น เสียงรอบข้างที่มารบกวนขณะเรียน เสียงการทำงานบ้านของสมาชิกภายในบ้าน หรือการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อกิจกรรมอื่นๆ เช่น เล่นเกม หรือฟังเพลง เป็นต้น โดยที่ผู้สอนไม่สามารถควบคุมปัจจัยดังกล่าวได้เลย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ควรมีครูผู้สอนในรายวิชาอื่นๆ เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ภายในชั้นเรียนด้วย เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานนั้นเป็นการเรียนรู้แบบสหวิทยาการ หากมีครูผู้สอนวิชาอื่นเข้าร่วมด้วย จะส่งผลให้นักเรียนเกิด ความเชื่อมโยงความรู้ระหว่างวิชาได้ชัดเจนขึ้น
2. จากการเปรียบเทียบผลการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ระหว่างรูปแบบการเรียนปกติและรูปแบบการเรียนออนไลน์ พบว่านักเรียนที่เรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ส่วนใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือในการตอบคำถาม อาจเป็นผลมาจากการที่นักเรียนเปิดโปรแกรมไว้ แต่ไม่ได้จดจ่ออยู่กับการเรียน จึงทำให้ผลการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของต่ำกว่ากลุ่มที่ได้รับการเรียนการสอนในรูปแบบปกติ
3. ควรมีการศึกษาค้นคว้าความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ของนักเรียนด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. นอกจากการนำเทคนิคคำถาม R-C-A มาสอดแทรกในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานแล้ว สามารถใช้การจัดการเรียนรู้หรือเทคนิคอื่นๆ เพิ่มเติมได้ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ (5E) หรือการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เป็นต้น
2. ควรมีการนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนทักษะชีวิตในเนื้อหาอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ภัยพิบัติจากธรรมชาติ โรคติดต่อ หรือสารเสพติด เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551a). แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต บูรณาการการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551b). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). โรงเรียนหยุด ความรู้ไม่หยุด. สืบค้นจาก <https://www.moe.go.th>
- กัลย์สุตา สุปินตา. (2555, กรกฎาคม-ธันวาคม). การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เรื่อง My Family โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจรมนัสธรรม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2. วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ, 2(3), 1-12. สืบค้นจาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JGNRU/article/view/24486>
- ชนาธิป พรกุล. (2554). การสอน กระบวนการคิดและการนำไปใช้ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัชชนัย ตียะไธธาตา, & พรพนี บุญชรหัตถกิจ. (2556). ผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ศรีนครินทร์เวชสาร, 28(2), 146-154.
- ณัฐธนากร รักชาติ, & สุขชาติ เกษมณี. (2564). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์กับการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, 16(2), 81-90.
- ณัฐวุฒิ สิงห์โตทอง. (2557). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้วยคำถาม RCA เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเพศศึกษา กับวัยรุ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. สืบค้นจาก <http://www.edu.nu.ac.th/2005/news/2558/Proceeding6-2.pdf>
- ตะวัน ไชยวรรณ, & กุลธิดา นุกุลธรรม. (2564). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน : การเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมความรู้ของผู้เรียนในโลกแห่งความจริง. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, 15(2), 251-263.

- ทัศนธร จัษฎสวัสดิ์. (2564). การวิจัยเชิงปฏิบัติการในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เรื่องจลนศาสตร์เคมี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ทิพย์หทัย คำขำ. (2556). ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มและคำถาม R-C-A เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในวิชา คอมพิวเตอร์ และพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (ปริญญานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ทีศนา แหมมณี. (2559). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภารัตน์ แร่นาค. (2562, กรกฎาคม-กันยายน). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างความรู้ ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 21(3), 102-112. สืบค้นจาก https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edujournal_nu/article/view/90985/143525
- นเรศ ทองอินทร์. (2561, มกราคม-เมษายน). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีตอบสนองของผู้อ่าน ร่วมกับการใช้เทคนิคคำถามแบบ R-C-A. สืบค้นจาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/118567>
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2559). ทฤษฎีและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ (*Theories and Development of Instructional Model*) (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- พงศธร มหาวิตร. (2562). การประยุกต์ใช้แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับการเรียนแบบเชิงรุกในรายวิชาการประถมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 42(2), 73-90. สืบค้นจาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDKKUJ/article/view/195627>
- เพชรรัตน์ จงนิมิตรสถาพร. (2556). เทคนิคคำถาม R-C-A กับการพัฒนาทักษะชีวิต. วารสารศึกษาศาสตร์, 36(2).
- เพชรรัตน์ จงนิมิตรสถาพร, & นภาพร วรเนตรสุตาทิพย์. (2556). เทคนิคคำถาม R-C-A กับการพัฒนาทักษะชีวิต. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 36(2), 2.
- แพทย์หญิงพิชยา พูลสวัสดิ์. (2564). การดูแลเด็กในช่วงเรียน online. สืบค้นจาก <https://www.gj.mahidol.ac.th/main/paediatric-knowledge/online-learning/>

- ภัทรา นิคมานนท์. (2538). การประเมินผลการเรียน. กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.
- มณีรัตน์ รัตนเพชร. (2562). การพัฒนาทักษะชีวิตในรายวิชาสุขศึกษา พ22101 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยกระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) ร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- มานิช หล่อตระกูล. (2555). ตำราพฤติกรรมศาสตร์ทางการแพทย์. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล.
- รมณภัทร กตตน์วงศ์. (2557). ผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางจาก (โกลประเสริฐอุทิศ) สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- รวินันท์ สัจจาศิลป์. (2562, พฤษภาคม-สิงหาคม). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานผ่านการสร้างสื่อจำลองที่มีต่อความสามารถด้านมิติสัมพันธ์สำหรับเด็กปฐมวัย. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์, 14(2), 111-124. สืบค้นจาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/JSSRA/article/view/186510/156692>
- ละมัย แก้วสวรรค์. (2558). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- วาสนา ประवालพฤษ. (2544). คู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเรื่อง "หลักการและเทคนิคการประเมินทางการศึกษา". กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.
- วิไลวรรณ งามสุนทรเลิศ. (2558, กันยายน-ธันวาคม). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง ปรากฏการณ์โฟโตอิเล็กทริก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม, 14(3), 136-143. สืบค้นจาก <https://ph01.tci-thaijo.org/index.php/JIE/article/view/122376/93153>
- ศรัณยา สงวนวงศ์. (2564). ประสิทธิภาพของการเรียนออนไลน์ในยุคโควิด 19 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร.
- ศิวานิตย์ ทองคำ. (2563, มกราคม-มิถุนายน). พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในพื้นที่อุตสาหกรรม จังหวัดชลบุรี. วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา, 15(1), 85-98.

- สัมฤทธิ์ สันเต. (2547). การพัฒนาเครื่องมือประเมินทักษะชีวิตจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สำหรับนักเรียนวัยเด็กตอนกลาง. (ปริญญาณิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น). สืบค้นจาก <https://dric.nrct.go.th/index.php?/Search/SearchDetail/156563>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). รายงานการอบรมหลักสูตร Science Education for Science and Mathematically Gifted Learner The Normal Lyceum of Helsinki. สืบค้นจาก <https://www.obec.go.th/wp-content/uploads/2019/06/Finland%E0%B8%AA%E0%B8%A7%E0%B8%81.pdf>
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอินเทอร์เน็ต. (2565). *Thailand Internet User Behavior 2022* รายงานพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2565. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน. (2558). พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: กองธรรมศาสตร์และการเมือง.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2565). สรุปผลที่สำคัญ สำนวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน. กรุงเทพมหานคร: กองสถิติเศรษฐกิจ สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สำนักงานอนามัยเจริญพันธ์. (2565). สถิติการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์. สืบค้นจาก http://rh.anamai.moph.go.th/ewt_dl_link.php?nid=263
- สุมาลี ชัยเจริญ. (2554). เทคโนโลยีการศึกษา : หลักการ ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 2). ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังน่านวิทยา.
- อชิปัตย์ บุญเหมาะ. (2565). ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนในชั้นเรียนปกติและการเรียนออนไลน์แบบกะทันหัน ในช่วงการแพร่ระบาดของ COVID-19 (ปริญญาณิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรุงเทพมหานคร.
- อนุชา โสมาบุตร. (2556). ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist Theory). สืบค้นจาก <https://teacherweekly.wordpress.com/2013/09/25/constructivist-theory/>
- อรพรรณ บุตรกตัญญู. (2561, เมษายน-มิถุนายน). การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อการสร้างมุมมองแบบองค์รวมและการเข้าถึงโลกแห่งความเป็นจริงของผู้เรียน. วารสารครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 46(2), 348-365. สืบค้นจาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDUCU/article/view/131909/99030>
- อัญชลี ภูมิจันทิก. (2554). ประสิทธิผลโปรแกรมสุขศึกษาในการประยุกต์ใช้การสร้างเสริมทักษะชีวิตกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรในนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแห่งหนึ่ง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. (ปริญญาณิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต). (มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น). สืบค้นจาก [https:// ph02.tci-thaijo.org/index.php/gskku/article/view/22942](https://ph02.tci-thaijo.org/index.php/gskku/article/view/22942)

อุไรวรรณ ทองพฤกษ์. (2558, มกราคม-มิถุนายน). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนวัดบวกรวมเหนือ จังหวัด เชียงใหม่. พิษณุเวชสาร, 11(1), 78-85. สืบค้นจาก <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/pikanasan/article/view/98136/76432>

Anderson, & Krathwohl. (2001). *A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives*. New York: Longman.

Ayesha Malik. (2021). How Too Much Screen Time Affects Kids' Eyes: Tips to Prevent Eye Strain. Retrieved from <https://www.chop.edu/news/health-tip/how-too-much-screen-time-affects-kids-eyes>

Elham Hussein. (2020, November). Exploring undergraduate students' attitudes towards emergency online learning during COVID-19: A case from the UAE. *Children and Youth Services Review*, 119, 1-7.

Esref Akkas. (2021, May). The effect of phenomenon-based learning approach on students' metacognitive awareness. *Academic Journals Engage your knowledge*, 16(5), 181-188. Retrieved from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1296934.pdf>

Kathryn Hulick. (2020). Healthy screen time is one challenge of distance learning. Retrieved from <https://www.snexplores.org/article/healthy-screen-time-is-one-challenge-of-distance-learning>

Kompa, J. S. (2017). Remembering Prof. Howard Barrows: Notes on Problem-Based Learning and the School of the Future. Retrieved from <https://joanakompa.com/2017/02/28/remembering-prof-howard-barrows-a-small-note-on-the-school-of-the-future-and-the-future-of-learning/>

Krogh Suzanne, L. (1994). *Education Yough Children Infancy to Grade Three*. New York: McGraw-Hill.

Maddie Martin. (2023). The Advantages and Disadvantages of Learning in Online Classes

- in 2023. Retrieved from <https://www.thinkific.com/blog/advantages-and-disadvantages-online-classes/>
- Silander, P. (2015). How to create the school of the future : Revolution thinking and design from Finland. Retrieved from <https://www.classter.com/wp-content/uploads/2016/09/How-to-create-the-school-of-the-future.pdf>
- Symeonidis, V., & Schwarz, J. F. (2016, July). Phenomenon-Based Teaching and Learning through the Pedagogical Lenses of Phenomenology: The Recent Curriculum Reform in Finland. *Forum OŚwiatowe*, 28(2), 31-47. Retrieved From <https://forumoswiatowe.pl/index.php/czasopismo/article/view/458/293>
- Valanne, E., Dhaheri, R., Kylmalahti, R., & Rangell, H. (2017, June). Phenomenon Based Learning Implemented in Abu Dhabi School Model. *International Journal of Humanities and Social Sciences*, 9(3), 1-17. Retrieved from <https://ijhss.net/index.php/ijhss/article/view/263/106>
- Wakil, K., Rahman, R., Hasan, D., Mahmood, P., & Jalal, T. (2019, April). Phenomenon-Based Learning for Teaching ICT Subject through other Subjects in Primary Schools *Journal of Computer and Education Research*, 7(13), 206-212. Retrieved from <http://static.dergipark.org.tr/article-download/5744/290e/2c3b/5cb824c239c05.pdf>
- Zhukov, T. (2015). Phenomenon-Based Learning: What is PBL? Retrieved from <https://www.noodle.com/articles/phenomenon-based-learning-what-is-pbl>

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

หนังสือรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยที่ทำในมนุษย์

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ชื่อ-สกุล ผศ.เรณูรัชต์ ประสิทธิเกตุ
ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ
สถานที่ทำงาน -
2. ชื่อ-สกุล อาจารย์ ดร.เพียว พงษ์ศักดิ์ชาติ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนพรัตน์วชิระ
สถานที่ทำงาน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนพรัตน์วชิระ
3. ชื่อ-สกุล ผศ.ดร.ลินดา เยห์
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะวิทยาการเรีนรู้และ
ศึกษาศาสตร์
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4. ชื่อ-สกุล อาจารย์ ดร.อนันต์ มลารัตน์
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาสุขศึกษา
สถานที่ทำงาน คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ชื่อ-สกุล อาจารย์ ดร.สิงหา จันทน์ขาว
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาสุขศึกษา
สถานที่ทำงาน คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

ที่ อว 8718/1384

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

29 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรณูรัชต์ ประสิทธิเกตุ

เนื่องด้วย นางสาวณัฐวดี พลอยดี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ผลของการจัดการเรียนรู้สุศึกษา โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” โดยมี อาจารย์ ดร. ธัญมา หลายพัฒน์ และอาจารย์ ดร. อนงค์ หาญสกุล เป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ 1) แบบทดสอบ และ 2) แผนการจัดการ เรียนรู้ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวณัฐวดี พลอยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 924 4591

ที่ อว 8718/1384

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

29 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ
เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนพรัตน์วชิระ

เนื่องด้วย นางสาวณัฐวดี พลอยดี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ผลของการจัดการเรียนรู้สุศึกษา โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” โดยมี อาจารย์ ดร. ธัญมา หลายพัฒน์ และอาจารย์ ดร. อนงค์ หาญสกุล เป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร. พเยาว์ พงษ์ศักดิ์ชาติ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ 1) แบบทดสอบ และ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และ จะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวณัฐวดี พลอยดี และ ขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 924 4591

ที่ อว 8718/1384

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

29 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ
เรียน คณบดีคณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวณัฐวดี พลอยดี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “ผลของการจัดการเรียนรู้สุขศึกษา โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” โดยมี อาจารย์ ดร. ธัญมา หลายพัฒน์ และอาจารย์ ดร. อนงค์ หาญสกุล เป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.ลินดา เยห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ 1) แบบทดสอบ และ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงาน ในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวณัฐวดี พลอยดี และ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 094 924 4591

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644

ที่ อว 8718.1/1385

วันที่ 29 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะพลศึกษา

เนื่องด้วย นางสาวณัฐวดี พลอยดี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาสุศึกษาและพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “ผลของการจัดการเรียนรู้สุศึกษา โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” โดยมี อาจารย์ ดร. ธิญา หลายพัฒน์ และอาจารย์ ดร. อนงค์ หาญสกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.อนันต์ มลารัตน์ และอาจารย์ ดร.สิงหา จันทน์ขาว เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ 1) แบบทดสอบ และ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป และสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 094 924 4591

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวณัฐวดี พลอยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

หนังสือรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยที่ทำในมนุษย์

MF-04-version-2.0
วันที่ 18 ม.ค. 61

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย
เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและยินยอม

หมายเลขข้อเสนอการวิจัย SWUEC-G- 325/2563

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอการวิจัยตามรายการแสดงด้านล่าง ได้รับการพิจารณาจาก
คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแล้ว คณะกรรมการ
มีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและ
ข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

ชื่อโครงการวิจัยเรื่อง: ผลของการจัดการเรียนรู้สู่ศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A ที่
มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.

ชื่อผู้วิจัยหลัก: นางสาว ณัฐวิทย์ พลอยดี

สังกัด: คณะพลศึกษา

เอกสารที่รับรอง:

1. แบบเสนอโครงการวิจัย
2. โครงการวิจัย
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย
4. หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

เอกสารที่พิจารณาพบทวน

1. แบบเสนอโครงการวิจัย	ฉบับที่ 2 วันที่ เดือน/ปี 6 พฤศจิกายน 2563
2. โครงร่างการวิจัย	ฉบับที่ 2 วันที่ เดือน/ปี 6 พฤศจิกายน 2563
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ 2 วันที่ เดือน/ปี 6 พฤศจิกายน 2563
4. หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ 2 วันที่ เดือน/ปี 6 พฤศจิกายน 2563

(ลงชื่อ) _____
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันตแพทย์หญิงณัฏฐา เอี่ยมจิตรกุล)

กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

(ลงชื่อ) _____
(แพทย์หญิงสุวิพร ภักธสุพรรณ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/E/G-325/2563

วันที่ให้การรับรอง : 06/11/2563

วันหมดอายุใบรับรอง : 06/11/2564

ภาคผนวก ข

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิคคำถาม R-C-A
แบบวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

หน่วยการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

เวลา 6 คาบ

สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน	ตัวชี้วัด
มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าของตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในกา ดำรงชีวิต	พ 2.1 ป.6/1 อธิบายความสำคัญของการสร้าง และรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่น พ 2.1 ป.6/2 วิเคราะห์พฤติกรรมเสี่ยงที่อาจ นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ การติดเชื้อเอดส์ และ การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

แผน	สาระการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	หลักฐาน/ร่องรอยการ เรียนรู้ (ภาระงาน/ชิ้นงาน)	การประเมิน	เวลา (คาบ)
1	สัมพันธภาพที่อบอุ่น	พ 1.1 ป.4/1	ใบงานกลุ่มที่ 1 “เลือกปฏิบัติ”	การตรวจ ใบงาน	1
2	การทำงานร่วมกับผู้อื่น	พ 1.1 ป.4/1	ใบงานกลุ่มที่ 2 “เราทีมเดียวกัน”	การตรวจ ใบงาน	1
3	พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	พ 1.1 ป.4/2	ใบงานเดี่ยวที่ 1 “พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ”	การตรวจ ใบงาน	1
4	ผลกระทบที่เกิดจาก พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	พ 1.1 ป.4/2	ใบงานเดี่ยวที่ 2 “ผลกระทบจากพฤติกรรม เสี่ยงทางเพศ”	การตรวจ ใบงาน	1
5	ปฏิเสธเพศสัมพันธ์	พ 1.1 ป.4/2	ใบงานเดี่ยวที่ 2 “แค่ ไม่ ก็จบ” ใบงานกลุ่มที่ 3 “การแสดงบทบาทสมมติ”	การตรวจ ใบงาน การ ประเมินผล จากการแสดง	2

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

รายวิชา สุขศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง

ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สัมพันธภาพที่อบอุ่น เวลา 1 คาบ / ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ พ 2.1

ตัวชี้วัด ป.6/2

1. ผลการเรียนรู้ (Learning Outcome)

นักเรียนมีความเข้าใจถึงความสำคัญของสัมพันธภาพในลักษณะต่าง ๆ เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น มีความตระหนักถึงการสร้างและการรักษาสัมพันธภาพกับบุคคลรอบข้าง

2. ความคิดรวบยอดหลัก (Main Concept)

สัมพันธภาพ คือ การมีความผูกพัน ความเกี่ยวข้อง และมีความความสัมพันธ์กัน เช่น สัมพันธภาพภายในครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน หรือสัมพันธภาพกับผู้อื่น และการมีสัมพันธภาพที่ดีนั้นทำให้เราได้รู้จักตนเองมากขึ้น ทำให้รู้สึกว่าชีวิตมีค่า และส่งผลให้มีสุขภาพจิตที่ดี

3. หัวข้อสาระการเรียนรู้ (Sub Concept / Topic)

1. สัมพันธภาพภายในครอบครัว
2. สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน
3. สัมพันธภาพกับผู้อื่น

4. สมรรถนะ

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objective)

6.1 ด้านความรู้ (Knowledge)

นักเรียนอธิบายการสร้างและการรักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบุคคลรอบข้างได้

6.2 ด้านทักษะ (Skill)

นักเรียนสามารถสื่อสารเพื่ออธิบายพฤติกรรมการสร้างและการรักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบุคคลรอบข้างในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้

6.3 ด้านคุณลักษณะ (Characteristic)

นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมกลุ่มและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์สถานการณ์ที่กำหนด

7. การออกแบบกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนรู้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon Based Learning)

7.1. การวางแผนการจัดการเรียนการสอน (Planning)

7.1.1 เลือกปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม โดยนำข่าวที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ภาพในครอบครัว โดยเป็นข่าวเมื่อเดือนมีนาคม ปี พ.ศ. 2563 โดยมีรายละเอียดดังนี้

“พบเหตุคนป็นขึ้นไบนป้ายบอกทาง บริเวณสี่แยกท่าช้าง หมู่ 6 ต.ทับผึ้ง อ.ศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย ป็นป้ายบอกทางซึ่งอยู่สูงจากพื้นดินประมาณ 20 เมตร ขึ้นไปนั่งร้องไห้เสียใจอยู่ด้านบน

ต่อมาพ.ต.อ.ชูศักดิ์ วัฒนโยธิน ผกก.สภ.ศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย ได้เดินทางมาถึงจุดเกิดเหตุพร้อมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และมีชาวบ้านที่ทราบข่าวกว่า 100 คนได้มายืนดูเจ้าหน้าที่ตำรวจที่กำลังพยายามพูดคุยและถามถึงสาเหตุที่ป็นขึ้นไบนป้ายบอกทางแต่ก็ไม่ได้รับคำตอบ พบเพียงจดหมายที่เขียนด้วยลายมืออยู่ในตะกร้ารถจักรยานยนต์ ทราบว่าชายที่ก่อเหตุ คือ นายสมศักดิ์ กัลปนาท อายุ 49 ปี ซึ่งเป็นพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย

โดยในจดหมายได้เขียนระบายความในใจสาเหตุที่คิดฆ่าตัวตายว่า ลูกชายทั้งสองคือนายเปา และนายปิอบ ได้มีเรื่องทะเลาะกันขั้นรุนแรง พี่น้องไม่รักกันทำให้ตนเสียใจ อยากให้พี่น้องรักกันเหมือนเดิม ด้วยความเครียดและน้อยใจจึงคิดฆ่าตัวตาย โดยในจดหมายได้เขียนชื่อเมียและญาติพร้อมเบอร์โทรศัพท์ไว้

ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ใช้เวลาพูดคุยเกลี้ยกล่อมแต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จและเห็นว่านายสมศักดิ์ หน้าตาซีดเซียวจะเป็นลมเนื่องจากอากาศร้อนและขึ้นอยู่ด้านบนเกือบ 2

ชั่วโมงแล้ว จึงได้ประสานไปยังญาติและไปรับตัวลูกชายทั้งสองที่บ้านพัก มาเกลี้ยกล่อมและสัญญาต่อหน้าพ่อ ว่าจะไม่ทะเลาะและจะรักกัน จากนั้นนายสมศักดิ์ จึงได้โยนมีดทิ้งพร้อมทั้งยอมป็นลงมาอย่างปลอดภัย”

ที่มา https://www.youtube.com/watch?v=TYA_KOaC5_U&feature=youtu.be

7.1.2 ใช้เทคนิคคำถาม R-C-A ในการเลือกสถานการณ์ ดังนี้

R (Reflect) การสะท้อนกลับ : เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมโดยมีความเกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ระหว่างพี่น้อง และการเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่

C (Connect) การเชื่อมโยง : สถานการณ์ดังกล่าวสามารถเชื่อมโยงกับประสบการณ์ การสร้างสัมพันธภาพและการแก้ปัญหาในอดีตของนักเรียนที่เคยเผชิญได้

A (Apply) การประยุกต์ใช้ : นักเรียนมีแนวทางในการปฏิบัติและแก้ปัญหาที่เหมาะสมในการรักษาสัมพันธภาพ

7.1.3 นำปรากฏการณ์ดังกล่าวไปปรึกษาอาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษาท่านอื่น อาจารย์วิชาสังคมศึกษา และอาจารย์ประจำชั้นเพื่อความเหมาะสมในการนำมาจัดการเรียนรู้

7.2. การจัดการเรียนรู้ (Execution)

7.2.1 ชี้นำสู่บทเรียน

- 1) นักเรียนแบ่งกลุ่มตามที่นั่ง ออกเป็น 5 กลุ่ม
- 2) ครูเล่าถึงปรากฏการณ์ที่ได้เตรียมไว้ และใช้เทคนิคคำถาม R-C-A เพื่อนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียน ดังนี้

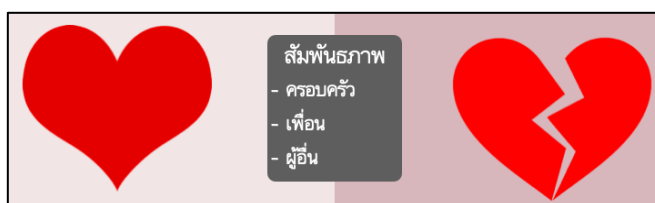
R-Reflect (การสะท้อนกลับ) : จากปรากฏการณ์ดังกล่าว นักเรียนเห็นความสัมพันธ์แบบใดบ้าง และรู้สึกอย่างไร

C-Connect (เชื่อมโยง) : นักเรียนเคยมีปัญหากับบุคคลในครอบครัวในลักษณะเดียวกันหรือไม่ และใช้แนวทางใดในการยุติปัญหานั้น

A-Apply (การประยุกต์) : อะไรเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้คนในครอบครัวอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

7.2.2 ขั้นดำเนินการกิจกรรม

1) ครูเขียนคำว่า “สัมพันธภาพ” และวาดรูปหัวใจสองดวงด้านข้างบนกระดาน เพื่อให้ นักเรียนเขียนข้อความไว้ในรูปหัวใจ ดังนี้

2) นักเรียนทำแบบสำรวจการปฏิบัติตนที่มีต่อสมาชิกในครอบครัว ดังนี้

แบบสำรวจการปฏิบัติตนของนักเรียนที่มีต่อ สมาชิกในครอบครัว โดยเขียน ☒ ลงในช่องตามความเป็นจริง			
การปฏิบัติตน	ทำเป็นประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
1. แสดงความห่วงใย ดูแล เอาใจใส่สมาชิก ในครอบครัว			
2. ทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัว			
3. ช่วยเหลืองานในครอบครัว			
4. แกล้งสมาชิก ในครอบครัวจนร้องไห้หรือประสบอุบัติเหตุ			
5. เคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่			
6. พูดจาตำหนิ ตีเถียน สมาชิกในครอบครัว			

3) นักเรียนและครูร่วมกันยกตัวอย่างและพูดคุยถึงการปฏิบัติตนที่มีต่อสมาชิกในครอบครัวของตน พร้อมศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้

4) ใช้เทคนิคคำถาม R-C-A ในการดำเนินการกิจกรรม ดังนี้

R-Reflect (การสะท้อนกลับ) : หากนักเรียนเป็นผู้ได้รับการปฏิบัติดังกล่าว นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร

C-Connect (เชื่อมโยง) : จากประสบการณ์ในอดีตของนักเรียน นักเรียนคิดว่า สัมพันธภาพที่ดีภายในครอบครัวเริ่มต้นจากสิ่งใด” และ “สิ่งใดบ้างที่บั่นทอนสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว”

A-Apply (การประยุกต์) : หากเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นกับนักเรียนอีกครั้ง นักเรียนจะมีแนวทางในการปฏิบัติอย่างไรเพื่อรักษาสัมพันธภาพนี้ไว้

5) นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปเขียน “สิ่งที่ช่วยสร้างสัมพันธภาพที่ดี” ลงในรูปหัวใจเต็มดวง (ด้านซ้าย) และเขียน “สิ่งที่เป็นบั่นทอนสัมพันธภาพที่ดี” ลงในรูปหัวใจแตกสลาย (ด้านขวา)

6) นักเรียนทำแบบสำรวจการปฏิบัติตนที่มีต่อเพื่อนและผู้อื่น ดังนี้

แบบสำรวจการปฏิบัติตนของนักเรียนที่มีต่อ เพื่อนร่วมชั้นเรียน โดยเขียน ✓ ลงในช่องตามความเป็นจริง			
การปฏิบัติตน	ทำเป็นประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
1. ช่วยสอนเพื่อนทำการบ้าน			
2. มีความจริงใจ ให้ความช่วยเหลือเพื่อนอย่างเต็มที่			
3. มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักแบ่งปัน			
4. ชวนเพื่อนทำในสิ่งที่ควรห้าม			
5. ตำหนิ เมื่อเพื่อนทำสิ่งที่ไม่ถูกใจเรา			
6. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			

แบบสำรวจการปฏิบัติตนของนักเรียนที่มีต่อ ผู้อื่น โดยเขียน ✓ ลงในช่องตามความเป็นจริง			
การปฏิบัติตน	ทำเป็นประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
1. มีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น มองโลกในแง่ดี			
2. ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ			
3. มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักแบ่งปัน			
4. ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างจากผู้อื่น			
5. ให้เกียรติผู้อื่น			

7) นักเรียนและครูร่วมกันยกตัวอย่างและพูดคุยถึงการปฏิบัติตนที่มีต่อเพื่อนและผู้อื่น พร้อมศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้

8) ใช้เทคนิคคำถาม R-C-A ในการดำเนินกิจกรรมเช่นเดิม (ข้อ 4)

9) นักเรียนร่วมกันทำใบงานกลุ่มที่ 1 **เลือกปฏิบัติ** โดยปฏิบัติดังนี้

- ครูผู้สอนได้เตรียมสถานการณ์เกี่ยวกับการสร้างและการรักษาสัมพันธภาพมาจำนวน 15 สถานการณ์
- จับฉลากขึ้นมากลุ่มละ 3 สถานการณ์ และให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันระดมความคิด และเขียนแนวทางการปฏิบัติต่อสถานการณ์ดังกล่าวลงในใบงานกลุ่ม

10) นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกสถานการณ์และแนวทางการปฏิบัติที่ดีที่สุดมานำเสนอหน้าชั้นเรียน กลุ่มละ 1 สถานการณ์

7.2.3 ขั้นสรุป

1) นักเรียนและครูร่วมกันสรุปถึงความสำคัญของสัมพันธภาพในรูปแบบต่าง ๆ การสร้างและการรักษาสัมพันธภาพนั้นโดยการใช้เทคนิคคำถาม R-C-A ดังนี้

R-Reflect (การสะท้อนกลับ) : หากนักเรียนเป็นผู้ได้รับการปฏิบัติดังกล่าว นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร

C-Connect (เชื่อมโยง) : จากสิ่งที่เรียนไปในวันนี้ นักเรียนคิดว่าการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลรอบข้างนั้นมีประโยชน์ต่อตนเองอย่างไร

A-Apply (การประยุกต์) : ยกตัวอย่างสถานการณ์ พร้อมให้นักเรียนบอกแนวทางในการปฏิบัติเพื่อสร้าง/รักษาสัมพันธภาพที่ดีในสถานการณ์นั้นๆ เช่น

สัมพันธภาพในครอบครัว

- หากเห็นพี่น้องทะเลาะกันควรปฏิบัติอย่างไร
- น้องชายกำลังดูการ์ตูน ขณะที่เราทำการบ้านอยู่ เราควรปฏิบัติอย่างไร

สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน

- ควรปฏิบัติอย่างไร ต่อเพื่อนนักเรียนแลกเปลี่ยนชาวต่างชาติเข้ามาเรียนที่ห้องเรา

- หากเห็นเพื่อนโดนแกล้งควรปฏิบัติอย่างไร

สัมพันธภาพกับผู้อื่น

- อาจารย์นั้นถือเอกสารเป็นจำนวนมากเดินเข้าโรงเรียน นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร

- หากเห็นผู้อื่นต้องการความช่วยเหลือ ควรปฏิบัติอย่างไร

2) ครูให้นักเรียนกลับไปคิดเป็นการบ้านถึงสิ่งที่ตนถนัดและสิ่งที่ตนไม่ถนัดมาอย่างละ 1 ข้อ เพื่อโยงเข้าสู่บทเรียนในสัปดาห์ถัดไป

7.3. การประเมินผล (Evaluation)

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	แหล่งข้อมูล	เกณฑ์
<u>ด้านความรู้ (Knowledge)</u> นักเรียนอธิบายการสร้างและการรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลรอบข้างได้	การทำใบงานกิจกรรมกลุ่ม	ใบงานกิจกรรมกลุ่มที่ 1	ผลงานกลุ่ม	นักเรียนตอบถูกร้อยละ 80 ขึ้นไป
<u>ด้านทักษะ (Skill)</u> นักเรียนสามารถสื่อสารเพื่ออธิบายพฤติกรรมการสร้างและการรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลรอบข้างในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้	การนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอ	ผลงานกลุ่ม	นักเรียนตอบถูกร้อยละ 80 ขึ้นไป
<u>ด้านคุณลักษณะ (Characteristic)</u> นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมกลุ่มและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์สถานการณ์ที่กำหนด	การสังเกต	แบบประเมินการทำงานกลุ่ม	นักเรียน	สมาชิกในกลุ่มให้ความร่วมมือในระดับดี

แบบประเมินการนำเสนอผลงานกลุ่ม (เพื่อวัดด้านความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skill))

กลุ่มที่	สมาชิก (เลขที่)	ระดับการประเมิน					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
1							
2							
3							
4							
5							

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 5 หมายถึง นักเรียนสามารถอธิบายการสร้างและรักษาสัมพันธ์ภาพในสถานการณ์ที่กำหนดได้อย่างถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์

ระดับ 4 หมายถึง นักเรียนสามารถอธิบายการสร้างและรักษาสัมพันธ์ภาพในสถานการณ์ที่กำหนดได้อย่างถูกต้องร้อยละ 80

ระดับ 3 หมายถึง นักเรียนสามารถอธิบายการสร้างและรักษาสัมพันธ์ภาพในสถานการณ์ที่กำหนดได้อย่างถูกต้องร้อยละ 50

ระดับ 2 หมายถึง นักเรียนสามารถอธิบายการสร้างและรักษาสัมพันธ์ภาพในสถานการณ์ที่กำหนดได้อย่างถูกต้องร้อยละ 20

ระดับ 1 หมายถึง นักเรียนไม่สามารถตอบได้เลย

แบบประเมินการทำงานกลุ่ม (เพื่อวัดด้านคุณลักษณะ (Characteristic))

กลุ่มที่	สมาชิก (เลขที่)	ระดับการประเมิน				หมายเหตุ
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
1						
2						
3						
4						
5						

เกณฑ์การประเมิน

- ดีมาก** หมายถึง นักเรียนมีความกระตือรือร้น และให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์สถานการณ์ที่กำหนดอย่างเต็มที่และมีความถูกต้องครบถ้วน
- ดี** หมายถึง นักเรียนมีความกระตือรือร้น และให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์สถานการณ์ที่กำหนดอย่างเต็มที่
- พอใช้** หมายถึง นักเรียนมีความกระตือรือร้น และให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์สถานการณ์ที่กำหนดในบางครั้ง
- ปรับปรุง** หมายถึง นักเรียนไม่มีความกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มและทำกิจกรรมอื่นหรือชวนเพื่อนในกลุ่มคุย

8. สื่อการเรียนรู้ / แหล่งการเรียนรู้

- เอกสารประกอบการเรียนรู้ หน่วยที่ 2 ชีวิตและครอบครัววิชาสุขศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- พาวเวอร์พอยต์เรื่อง สัมพันธภาพที่อบอุ่น
- วิดีโอข่าว

9. การบันทึกหลังการสอน

1. ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

.....

.....

2. ปัญหา / อุปสรรค

.....

3. ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(อาจารย์ณัฐวดี พลอยดี)

...../...../.....

หน่วยที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

ใบงานกลุ่มที่ 1 เลือกปฏิบัติ

คะแนนที่ได้

กลุ่มที่.....สมาชิก (เลขที่).....ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/.....

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนนำสถานการณ์ที่จับฉลากได้ ตัดลงในกรอบสี่เหลี่ยมที่กำหนด
2. ให้นักเรียนในกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็น และหาแนวทางในการปฏิบัติเพื่อสร้างและรักษา

สัมพันธภาพในสถานการณ์ที่ได้รับ

สถานการณ์ที่ 1

สัมพันธภาพ.....

ตัดสถานการณ์ที่ได้รับในช่องนี้

สัมพันธภาพดังกล่าว มีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

แนวทางในการปฏิบัติเพื่อสร้างและรักษาสัมพันธภาพจากสถานการณ์ดังกล่าวนี้อย่างไร (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

.....

.....

.....

สถานการณ์ที่ 2

สัมพันธภาพ.....

ติดสถานการณ์ที่ได้รับในช่องนี้

สัมพันธภาพดังกล่าว มีความสำคัญอย่างไร

.....

แนวทางในการปฏิบัติเพื่อสร้างและรักษาสัมพันธภาพจากสถานการณ์ดังกล่าวนี้อย่างไร (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

.....

สถานการณ์ที่ 3

สัมพันธภาพ.....

ติดสถานการณ์ที่ได้รับในช่องนี้

สัมพันธภาพดังกล่าว มีความสำคัญอย่างไร

.....

แนวทางในการปฏิบัติเพื่อสร้างและรักษาสัมพันธภาพจากสถานการณ์ดังกล่าวนี้อย่างไร (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

.....

.....

.....

สถานการณ์ที่ใช้ในการจับฉลากมีดังนี้

สัมพันธภาพภายในครอบครัว

ชมพู่และสีฟ้าเป็นพี่น้องกัน ชมพู่เป็นเด็กเรียนเก่ง ชอบช่วยเหลือผู้อื่น และชอบช่วยสีฟ้าทำการบ้านคณิตศาสตร์จนได้คะแนนเต็มมาโดยตลอด แต่สีฟ้ากลับสอบตกปลายภาควิชาคณิตศาสตร์

มาयाเห็นคุณพ่อเลิกงานจนกลับบ้านดึกเกือบทุกวัน และคุณแม่ก็ยุ่งกับการเลี้ยงน้องอายุ 3 เดือน จนไม่มีเวลาทำงานบ้าน เช่น ล้างจาน กอกน้ำ ถูบ้าน จึงทำให้บ้านไม่เป็น

บิกกับบอสเป็นพี่น้องกัน แต่ทะเลาะกันบ่อยมาก เพราะบิกชอบแย่งของเล่นและแกล้งบอสตลอดเวลา

วันนี้คุณพ่อคุณแม่ต้องไปทำงานแต่เช้า ไม่มีคนอยู่บ้าน น้องสาวของแอลลีไม่สบาย ไข้ขึ้นสูง ตัวร้อนมาก

โมคโกหของเงินแม่ไปซื้ออุปกรณ์การเรียน แต่นำเงินไปซื้อของในเกมออนไลน์แจกเพื่อนที่โรงเรียน

สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน

ไอลาเห็นเด็กนักเรียนคนอื่น ๆ ปฏิเสธเด็กผู้ชายคนหนึ่ง ไม่ยอมทำงานร่วมกับเขา เพราะคิดว่าเขามีกิริยาท่าทางเป็นผู้หญิงมากเกินไป

กอล์ฟประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์ไม่สามารถเดินได้เป็นเวลา 3 เดือน จึงต้องใช้วีลแชร์ช่วยในการเคลื่อนย้ายไปเรียนตามสถานที่ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

Stephen เป็นนักเรียนแลกเปลี่ยนจากประเทศอังกฤษ เข้ามาเรียนในห้องของนักเรียนเป็นเวลา 2 สัปดาห์ และเพื่อน ๆ ชอบเรียกเขาว่า Elephant ซึ่งเขาไม่พอใจเป็นอย่างมาก

ใหม่ได้ยืนเพื่อนนักเรียนในห้องคนอื่น ๆ รังแกเพื่อนผู้หญิงอีกคนหนึ่ง เพราะลักษณะท่าทาง รูปร่างหน้าตาของเธอ

ดาดำสังเกตเห็นว่าเพื่อนในห้องคนหนึ่งมักจะถูกคนอื่น ๆ ไล่ผลักและเรียกว่า ไอ้ขี้แพ้ ระหว่างเข้าแถวรอเข้าห้องเรียนในแต่ละวัน

สัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น ๆ

ดูมตามเดินเข้าโรงเรียนพร้อมกับน้องสาว เห็นครูเจเลียซึ่งเป็นครูสอนวิชาภาษาไทยที่ดูมาก เดินถือของพะรุงพะรัง ทำกระเป๋าสตางค์ตกหน้าห้องน้ำ

สิงห์นั่งรถไฟไปเรียนพิเศษที่สยามทุกวันเสาร์ เห็นคนต้องเดินเข้ามาในขบวนที่ตนนั่งอยู่

โอมเห็นผู้สูงอายุที่ใช้ไม่เท่าในการช่วยพยุงตัวเวลาเดิน กำลังรอสัญญาณไฟที่จะเดินข้ามถนน

เพื่อนข้างบ้านมาขอยืมจักรยานของนักเรียน เพื่อออกไปซื้อข้าวและยาให้แม่ของเขา ที่นอนป่วยอยู่ในบ้าน

น้องเด็กเล็กเดินร้องไห้อยู่ที่หน้าเสาธง เนื่องจากหาเพื่อนไม่เจอ

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

รายวิชา สุขศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ชีวิตและครอบครัว

ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การทำงานร่วมกับผู้อื่น เวลา 1 คาบ / ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ พ 2.1

ตัวชี้วัด ป.6/2

1. ผลการเรียนรู้ (Learning Outcome)

นักเรียนมีแนวทางในการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้สำเร็จ รวมทั้งตระหนักถึงความแตกต่างหรือความถนัดของแต่ละบุคคลในการทำงานกลุ่ม และสามารถแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นภายในกลุ่มได้โดยที่ยังคงรักษาสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเพื่อนไว้ด้วย

2. ความคิดรวบยอดหลัก (Main Concept)

การทำงานร่วมกับผู้อื่นนั้นสมาชิกในกลุ่มต้องร่วมมือร่วมใจกันทำงานให้สำเร็จ ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้การทำงานกลุ่มประสบความสำเร็จมีดังนี้

1. ความสามารถส่วนบุคคล
2. การยอมรับความคิดเห็นและความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. บทบาทหน้าที่ของสมาชิกภายในกลุ่ม
4. ความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

3. หัวข้อสาระการเรียนรู้ (Sub Concept / Topic)

1. การทำงานร่วมกันกับสมาชิกในกลุ่มให้ประสบความสำเร็จ
2. การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

4. สมรรถนะ

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objective)

6.1 ด้านความรู้ (Knowledge)

นักเรียนอธิบายปัจจัยสำคัญในการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้สำเร็จได้

6.2 ด้านทักษะ (Skill)

1. นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นภายในกลุ่มให้สำเร็จได้
2. นักเรียนแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในกลุ่มได้โดยที่ยังคงรักษาสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเพื่อนไว้อยู่

6.3 ด้านคุณลักษณะ (Characteristic)

นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมกลุ่ม มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

7. การออกแบบกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนรู้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon Based Learning)

7.1 การวางแผนการจัดการเรียนการสอน (Planning)

7.1.1 เลือกปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมโดยนำเรื่องราวเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีของประเทศแคนาดา มาเป็นจุดเริ่มต้นในการเรียนรู้ในครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

“ประเทศแคนาดาเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับการยกย่องทางด้านการบริหารจัดการประเทศ จะเห็นได้จากการคัดสรรผู้ที่จะมาทำหน้าที่รัฐมนตรีในกระทรวงต่างๆ โดยมีหลักการคือ มีความรู้ ความสามารถ หรือสถานะที่เหมาะสม และเข้าใจการทำงานในกระทรวงนั้น ๆ อย่างแท้จริง ยกตัวอย่างเช่น

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นหมอ
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เป็นนักบินอวกาศ
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นทหารผ่านศึกชาวซิกข์
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเยาวชน อายุต่ำกว่า 45
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและอาหาร เป็นอดีตเกษตรกร

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงความปลอดภัยสาธารณะและการเตรียมความพร้อมฉุกเฉิน เป็นอดีต ผู้นำลูกเสือ
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงนวัตกรรม วิทยาศาสตร์และการพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นนักวิเคราะห์ทางการเงิน
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นอดีตรองการสูงสุดและเป็นผู้นำกลุ่มปฐมนิเทศแคนาดา (กลุ่มชนชั้นพื้นเมืองแคนาดา)
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกีฬาและคนพิการ เป็นคนพิการ
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงประมง มหาสมุทร และชายฝั่งแคนาดา เป็นชาวเอสกีโม
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เป็นนักภูมิศาสตร์ทางการแพทย์จบปริญญาเอก

ปริญญเอก

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงตรวจคนเข้าเมือง สัญชาติและผู้ลี้ภัย เป็นอดีตผู้ลี้ภัยเป็นต้น

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าแต่ละคนมีความถนัดที่แตกต่างกันออกไป แต่ก็สามารถทำงานร่วมกันให้ประสบความสำเร็จได้ดังเช่น ประเทศแคนาดาที่มีคณะรัฐมนตรีที่มีความรู้ความสามารถในสิ่งที่ตนถนัด ร่วมกันผลักดันประเทศไปในทิศทางที่ดี”

ที่มา https://en.wikipedia.org/wiki/29th_Canadian_Ministry

7.1.2 ใช้เทคนิคคำถาม R-C-A ในการเลือกสถานการณ์ ดังนี้

R (Reflect) การสะท้อนกลับ : เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม โดยมีความเกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนด้านการยอมรับความแตกต่างและความสามัคคีในการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้สำเร็จ

C (Connect) การเชื่อมโยง : สถานการณ์ดังกล่าวสามารถเชื่อมโยงกับประสบการณ์ในการแบ่งหน้าที่ทำงานกลุ่มในอดีตของนักเรียนที่ผ่านมา

A (Apply) การประยุกต์ใช้ : นักเรียนมีแนวทางในการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้สำเร็จ และแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นภายในกลุ่มโดยที่ยังรักษาสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเพื่อนไว้ได้

7.1.3 นำปรากฏการณ์ดังกล่าวไปปรึกษาอาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษาท่านอื่น อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา และอาจารย์ประจำชั้นเพื่อความเหมาะสมในการนำมาจัดการเรียนรู้

7.2 การจัดการเรียนรู้ (Execution)

7.2.1 ชี้นำสู่บทเรียน

ครูเล่าถึงปรากฏการณ์ที่ได้เตรียมไว้ และใช้เทคนิคคำถาม R-C-A เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ดังนี้

R-Reflect (การสะท้อนกลับ) : นักเรียนมีความคิดเห็นและรู้สึกอย่างไร ในการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีของประเทศแคนาดา

C-Connect (เชื่อมโยง) : สิ่งสำคัญในการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีเพื่อบริหารประเทศให้ประสบความสำเร็จคืออะไร

A-Apply (การประยุกต์) : ความถนัดของนักเรียนเหมาะสมกับตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงใด

7.2.2 ขั้นตอนกิจกรรม

1) ครูเขียนแบ่งกระดานออกเป็น 2 ฝั่งและเขียนหัวข้อ “สิ่งที่ฉันถนัด”และ“สิ่งที่ฉันไม่ถนัด”

2) ครูแจกกระดาษโพสอิทให้นักเรียนคนละ 2 แผ่น โดยที่แผ่นแรกให้เขียนสิ่งที่ตนเองถนัด และแผ่นที่สองเขียนสิ่งที่ตนเองไม่ถนัด จากนั้นให้นำมาติดหน้าชั้นเรียนในหัวข้อดังกล่าว (ภายในเวลา 3 นาที)

3) นักเรียนและครูร่วมกันพูดคุยถึงสิ่งที่เราถนัดและสิ่งที่เราไม่ถนัด รวมถึงการยอมรับความถนัดเฉพาะด้านและความแตกต่างของแต่ละบุคคล สู่คุณสมบัติต่างๆ ในการทำงานเป็นทีม พร้อมศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้

4) นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับใบงานกิจกรรมกลุ่มที่ 2 เรื่อง เราทีมเดียวกัน

5) นักเรียนร่วมกันระดมความคิดในการทำกิจกรรมกลุ่มที่ 2 เรื่อง เราทีมเดียวกัน โดยการให้โรงเรียนเปรียบเสมือนประเทศ คณะกรรมการนักเรียนคือเหล่ารัฐมนตรีกระทรวงต่างๆ และให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มเป็นกลุ่มผู้สมัครคณะกรรมการนักเรียน โดยที่แต่ละคนจะมีตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกันออกไป ตามหัวข้อดังนี้

1. ชื่อพรรค.....

2. มีสมาชิกทั้งหมด.....คน ประกอบไปด้วย

1) ด.ญ.....

ตำแหน่ง

ประสบการณ์.....

นโยบาย.....

6) ใช้เทคนิคคำถาม R-C-A ในการดำเนินกิจกรรมดังนี้

R-Reflect (การสะท้อนกลับ) : ตำแหน่งของตนเองมีความสำคัญอย่างไรกับ

โรงเรียน

C-Connect (เชื่อมโยง) : นักเรียนมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่

ในตำแหน่งของตนหรือไม่

A-Apply (การประยุกต์) : ความสามารถหรือความถนัดของตนเองนั้น

สามารถทำประโยชน์อะไรได้บ้างให้กับโรงเรียน (นโยบาย)

7) สุ่มนักเรียนบางกลุ่มออกมาแถลงนโยบายหน้าชั้นเรียน

7.2.3 ขั้นสรุป

1) นักเรียนและครูร่วมกันสรุปถึงความสำคัญในการทำงานเป็นทีม โดยการใช้เทคนิคคำถาม R-C-A ดังนี้

R-Reflect (การสะท้อนกลับ) : สิ่งสำคัญที่สุดในการทำงานเป็นทีมให้สำเร็จคืออะไร

C-Connect (เชื่อมโยง) : ปัญหาที่นักเรียนพบจากการทำงานกลุ่มในครั้งนี้คืออะไร และแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร

A-Apply (การประยุกต์) : หากนักเรียนได้รับมอบหมายให้จับกลุ่มทำงานอีก นักเรียนมีแนวทางในการทำงานกลุ่มอย่างไรให้สำเร็จ

2) ครูแจกแบบบันทึกการดูวิดีโอบ้านให้นักเรียน และชี้แจงรายละเอียดการทำโดยคลิปวิดีโอ เรื่อง ภัยจากโซเชียลมีเดีย มีเนื้อหาที่เชื่อมโยงสู่การเรียนรู้ในสัปดาห์หน้า

7.3 การประเมินผล (Evaluation)

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	แหล่งข้อมูล	เกณฑ์
<u>ด้านความรู้ (Knowledge)</u> นักเรียนอธิบายปัจจัยสำคัญ ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้ สำเร็จได้	การสังเกต	แบบ ประเมินการ ตอบคำถาม รายกลุ่ม	นักเรียน	นักเรียนตอบถูก ร้อยละ 80 ขึ้นไป
<u>ด้านทักษะ (Skill)</u> 1) นักเรียนสามารถทำงาน ร่วมกับผู้อื่นภายในกลุ่มให้ สำเร็จได้	การทำ กิจกรรมกลุ่ม	แบบ ประเมิน ใบงานกลุ่ม	ผลงานกลุ่ม	ผลงานกลุ่มอยู่ใน ระดับดี
2) นักเรียนแก้ไขปัญหาที่ เกิดขึ้นภายในกลุ่มได้โดยที่ ยังคงรักษาสัมพันธภาพที่ดี ระหว่างเพื่อนไว้อยู่				
<u>ด้านคุณลักษณะ</u> (Characteristic) นักเรียนมีความกระตือรือร้น ในการทำกิจกรรมกลุ่ม มี ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และยอมรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น	การสังเกต	แบบสังเกต การทำงาน กลุ่ม	นักเรียน	สมาชิกในกลุ่ม ให้ความร่วมมือ ในระดับ ผ่าน

แบบประเมินการตอบคำถามรายกลุ่ม (เพื่อวัดด้านความรู้ (Knowledge))

แบบประเมินการตอบคำถามกลุ่ม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/.....

กลุ่มที่	ชื่อกลุ่ม	สมาชิก (เลขที่)	ระดับการประเมิน					หมายเหตุ
			5	4	3	2	1	
1								
2								
3								
4								

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 5 หมายถึง นักเรียนสามารถนักเรียนสามารถอธิบายปัจจัยสำคัญในการทำงาน
ร่วมกับผู้อื่นให้สำเร็จได้อย่างถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์

ระดับ 4 หมายถึง นักเรียนสามารถอธิบายปัจจัยสำคัญในการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้สำเร็จได้
ถูกต้องร้อยละ 80

ระดับ 3 หมายถึง นักเรียนสามารถอธิบายปัจจัยสำคัญในการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้สำเร็จได้
ถูกต้องร้อยละ 50

ระดับ 2 หมายถึง นักเรียนสามารถอธิบายปัจจัยสำคัญในการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้สำเร็จได้
ถูกต้องร้อยละ 20

ระดับ 1 หมายถึง นักเรียนไม่อธิบายได้เลย

แบบประเมินใบงานกลุ่ม (เพื่อวัดด้านทักษะ (Skill))

แบบประเมินใบงานกลุ่ม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/.....

กลุ่มที่	สมาชิก (เลขที่)	รายการประเมิน					รวม
		การมีส่วนร่วม (2)	ความ รับผิดชอบ (2)	ความคิด สร้างสรรค์ (2)	งานเสร็จ ตามเวลา (2)	การ นำเสนอ (2)	
1							
2							
3							
4							
5							

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ	9 - 10	หมายถึง	ดีมาก
ระดับ	7 - 8	หมายถึง	ดี
ระดับ	5 - 6	หมายถึง	พอใช้
ระดับ	0 - 4	หมายถึง	ควรปรับปรุง

แบบสังเกตการทำงานกลุ่ม (เพื่อวัดด้านทักษะ (Skill) และคุณลักษณะ (Characteristic))

แบบประเมินการทำงานกลุ่มที่..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/.....

กลุ่มที่	สมาชิก (เลขที่)	รายการ						สรุปการประเมิน	
		ความร่วมมือในการทำกิจกรรม		ความรับผิดชอบต่อหน้าที่		การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
		ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1									
2									
3									
4									
5									

เกณฑ์การประเมิน

ผ่านตั้งแต่ 2 รายการขึ้นไป หมายถึง ผ่าน
ผ่าน 1 รายการ หมายถึง ไม่ผ่าน

8. สื่อการเรียนรู้ / แหล่งการเรียนรู้

- เอกสารประกอบการเรียนรู้ หน่วยที่ 2 ชีวิตและครอบครัววิชาสุขศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- พาวเวอร์พอยต์เรื่อง เราทีมเดียวกัน
- วีดีโอ เรื่อง ภัยจากโซเชียลมีเดีย

9. การบันทึกหลังการสอน

1. ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

.....
.....
.....

2. ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้สอน

(อาจารย์ณัฐวดี พลอยดี)

...../...../.....

หน่วยที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

ใบงานกลุ่มที่ 2 เราทีมเดียวกัน

คะแนนที่ได้

กลุ่มที่.....สมาชิก (เลขที่).....ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนร่วมกันระดมความคิดโดยการให้โรงเรียนเปรียบเสมือนประเทศ คณะกรรมการนักเรียน
คือเหล่ารัฐมนตรีกระทรวงต่าง ๆ และให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มเป็นกลุ่มผู้สมัครคณะกรรมการ
นักเรียน โดยแต่ละคนจะมีตำแหน่งแตกต่างกันออกไปตามความถนัด ในหัวข้อที่กำหนด

ชื่อพรรค

.....

มีสมาชิกทั้งหมด.....คน ประกอบไปด้วย

ชื่อ - สกุล

ตำแหน่ง

ประสบการณ์.....

.....

นโยบาย.....

ชื่อ - สกุล

ตำแหน่ง

ประสบการณ์.....

.....

นโยบาย.....

ชื่อ - สกุล

ตำแหน่ง

ประสบการณ์.....

.....

นโยบาย.....

ชื่อ - สกุล

ตำแหน่ง

ประสบการณ์.....

.....

นโยบาย.....

ชื่อ - สกุล

ตำแหน่ง

ประสบการณ์.....

.....

นโยบาย.....

ชื่อ - สกุล

ตำแหน่ง

ประสบการณ์.....

.....

นโยบาย.....

หน่วยที่ 2 ชีวิตและครอบครัว แบบบันทึกการดูคลิปวิดีโอที่บ้าน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนดูวิดีโอที่กำหนดในแต่ละสัปดาห์พร้อมตอบคำถาม โดยนักเรียนสามารถค้นหาวิดีโอได้จาก YouTube และให้ผู้ปกครองลงชื่อหลังจากตอบคำถามครบทั้ง 3 ข้อ

1. วิดีโอเรื่อง ภัยร้ายจากสื่อโซเชียลมีเดีย

คะแนนรวม

คำถาม

- 1) นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับการคุยกับคนแปลกหน้าในโลกออนไลน์ (2 คะแนน)

.....
.....

- 2) การทำความรู้จักกับผู้อื่นในโลกออนไลน์เป็นเรื่องที่เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด (2 คะแนน)

.....
.....

- 3) นักเรียนมีแนวทางในการใช้โซเชียลมีเดียอย่างไรให้ปลอดภัย (2 คะแนน)

.....

วันที่เข้าดู ลงชื่อผู้ปกครอง

2. วิดีโอเรื่อง การตั้งครกไม่พร้อมในวัยเรียน

คะแนนรวม

คำถาม

- 1) การตั้งครกในวัยเรียนเป็นเรื่องปกติสำหรับนักเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด (2 คะแนน)

.....
.....

2) สาเหตุที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นคืออะไร และส่งผลกระทบอย่างไร (4 คะแนน)

.....

.....

.....

3) นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร เพื่อหลีกเลี่ยงการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร (2 คะแนน)

.....

วันที่เข้าดู ลงชื่อผู้ปกครอง

3. วิดีโอเรื่อง รู้ให้ซึ้งเพื่อตรึงเอดส์

คะแนนรวม

คำถาม

1) นักเรียนรู้สึกอย่างไร หากมีเพื่อนในห้องเรียนเป็นเด็กผลกระทบจากเอดส์ (2 คะแนน)

.....

.....

2) อาการของโรคเอดส์มีอะไรบ้าง (2 คะแนน)

.....

.....

3) นักเรียนสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการหยุดยั้งการติดเชื้อเอดส์ได้อย่างไร (2 คะแนน)

.....

วันที่เข้าดู ลงชื่อผู้ปกครอง

คะแนนรวม

4. วิดีโอเรื่อง การแสดงออกทางเพศที่เหมาะสม

คำถาม

- 1) นักเรียนคิดว่าตนเองแสดงออกทางเพศได้อย่างเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใดจึงคิดเช่นนั้น (2 คะแนน)

.....

.....

- 2) ยกตัวอย่างพฤติกรรมที่มีเจตนาล่วงเกินมา 2 พฤติกรรม (2 คะแนน)

.....

.....

- 3) หากมีเพื่อนต่างเพศมาขอจับมือ นักเรียนจะมีแนวทางในการปฏิเสธอย่างไร (2 คะแนน)

.....

วันที่เข้าดู ลงชื่อผู้ปกครอง

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

รายวิชา สุขศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ชีวิตและครอบครัว

ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เวลา 1 คาบ / ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ พ 2.1

ตัวชี้วัด ป.6/2

1. ผลการเรียนรู้ (Learning Outcome)

นักเรียนเข้าใจความหมายของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ สามารถวิเคราะห์ลักษณะของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศทั้งเจตนาและไม่เจตนา จนอาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์แบบไม่คาดคิดได้ รวมถึงมีความตระหนักในการไว้วางใจผู้อื่นและการปฏิบัติตนต่อเพศตรงข้ามอย่างเหมาะสม

2. ความคิดรวบยอดหลัก (Main Concept)

วัยรุ่นนั้น เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมนเพศ จะเห็นได้จากการเริ่มมีความสนใจในเพศตรงข้าม มีการพูดคุยทำความรู้จักหรือการอยู่ในที่ลับตาตามลำพัง ประกอบกับความสะดวกรวดเร็วในการเข้าถึงสื่อออนไลน์ และขาดวิจารณญาณในการใช้จึงเป็นผลให้ใช้สื่อออนไลน์ไปในทางที่ผิด โดยบางครั้งอาจนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์แบบไม่คาดคิดได้

3. หัวข้อสาระการเรียนรู้ (Sub Concept / Topic)

ปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

- 1) ปัจจัยภายใน
- 2) ปัจจัยภายนอก

4. สมรรถนะ

1. ความสามารถในการคิด
2. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objective)

6.1 ด้านความรู้ (Knowledge)

1. นักเรียนอธิบายความหมายของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ปัจจัยภายในและภายนอกที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ อันนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่คาดคิดได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่คาดคิดได้

6.2 ด้านทักษะ (Skill)

นักเรียนสามารถสื่อสารเพื่ออธิบายลักษณะพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่เป็นผลมาจากปัจจัยภายนอกและภายใน ให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้อง

6.3 ด้านคุณลักษณะ (Characteristic)

นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นถึงพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นและในชีวิตประจำวันของนักเรียน

7. การออกแบบกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนรู้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon Based Learning)

7.1 การวางแผนการจัดการเรียนการสอน (Planning)

7.1.1 เลือกปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์พยาบาลวิชาชีพและคุณแม่วัยใส ณ โรงพยาบาลบ้านนา จังหวัดนครนายก มาเป็นปรากฏการณ์เริ่มต้นในการเรียนรู้ดังนี้

“ครูผู้สอนได้มีโอกาสลงพื้นที่ไปสัมภาษณ์คุณแม่วัยใส (คุณแม่ที่ตั้งครรภ์อายุต่ำกว่า 20 ปี) โดยที่อายุของคุณแม่วัยใสที่ได้ให้สัมภาษณ์นั้นมีอายุตั้งแต่ 12-18 ปี จำนวน 10 คน ครูได้ทำการสัมภาษณ์ในหัวข้อต่าง ๆ และหัวข้อที่เราจะมาพูดถึงกันในวันนี้มี 2 หัวข้อ คือ “การเจอกันของคนสองคน” และ “การตัดสินใจระหว่างคนสองคน” โดยมีรายละเอียดดังนี้

- “การเจอกันของคนสองคน” จากการสัมภาษณ์คุณแม่วัยใสส่วนใหญ่เจอกับแฟนตนเองผ่านสื่อออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ก อินสตาแกรม หรือ เว็บไซต์หาเพื่อนต่างๆ ซึ่งเป็นมีทั้ง

อาศัยอยู่ในจังหวัดเดียวกันและต่างจังหวัด โดยส่วนใหญ่ใช้เวลาประมาณ 1 สัปดาห์ ถึง 1 เดือน ในการพูดคุยก่อนที่จะตกลงคบหากัน และนัดเจอตามลำพังตามสถานที่ต่างๆ เพื่อสานความสัมพันธ์ เช่น สวนสาธารณะ ร้านอาหาร ห้างสรรพสินค้า หรือน้ำตก เป็นต้น

- “การตัดสินใจของคนสองคน” จากการสัมภาษณ์ทางด้านการตัดสินใจนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ใช้เวลาพูดคุยเพื่อศึกษานิสัยใจคอฝ่ายตรงข้ามไม่เกิน 1 เดือน ซึ่งในบางคนแค่ 1 สัปดาห์ เนื่องจากเกิดความไวเนื้อเชื้อใจ โดยที่ไม่คิดว่าเป็นเรื่องที่ผิด และได้มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 เดือนหลังจากตกลงคบหากัน

ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวได้สอดคล้องกับสถิติของกรมอนามัยทางด้านอายุเริ่มตั้งครรภ์ของคุณแม่วัยใสมีแนวโน้มน้อยลง (ปัจจุบันอายุน้อยที่สุดของคุณแม่วัยใสคือ 11 ปี) และสื่อออนไลน์ก็เป็นสาเหตุสำคัญในการเป็นสื่อกลางให้เกิดปรากฏการณ์ดังกล่าว”

7.1.2 ใช้เทคนิคคำถาม R-C-A ในการเลือกปรากฏการณ์ดังนี้

R (Reflect) การสะท้อนกลับ : เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงภายในสังคมกับบุคคลที่อยู่ในวัยเดียวกันหรือใกล้เคียงกับผู้เรียน

C (Connect) การเชื่อมโยง : สถานการณ์ดังกล่าวสามารถเชื่อมโยงกับประสบการณ์ในการหาเพื่อนใหม่ หรือการพูดคุยกับคนแปลกหน้าของนักเรียนได้

A (Apply) การประยุกต์ใช้ : นักเรียนสามารถนำตัวเองออกห่างจากปัจจัยหรือสาเหตุสิ่งทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้

7.1.3 นำปรากฏการณ์ดังกล่าวไปปรึกษาอาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษาท่านอื่น อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา และอาจารย์ประจำชั้น เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมในการนำมาจัดการเรียนรู้

7.2 การจัดการเรียนรู้ (Execution)

7.2.1 ชี้นำสู่บทเรียน

1) ครูเล่าถึงปรากฏการณ์ที่ได้เตรียมไว้ และใช้เทคนิคคำถาม R-C-A เพื่อนำเข้าสู่บทเรียนดังนี้

R-Reflect (การสะท้อนกลับ) : นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใด ครูถึงมาเล่าปรากฏการณ์นี้ให้นักเรียนฟัง และรู้สึกอย่างไรกับปรากฏการณ์ดังกล่าว

C-Connect (เชื่อมโยง) : นักเรียนมีประสบการณ์หรือพบเจอข่าวทำนองเดียวกับปรากฏการณ์ที่ครูเล่าให้ฟังหรือไม่

A-Apply (การประยุกต์) : สามารถหลีกเลี่ยงพฤติกรรมดังกล่าวได้อย่างไร

2) ครูเขียนแผนผังความคิดหัวข้อ “ปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ” ไว้กลางกระดานหน้าห้อง พร้อมแยกย่อยออกมาอีก 2 หัวข้อใหญ่คือ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก ดังนี้

7.2.2 ขั้นตอนกิจกรรม

1) นักเรียนและครูร่วมกับพูดคุยถึงคลิปวิดีโอ เรื่อง ภัยจากสื่อโซเชียลมีเดีย ที่ให้นักเรียนไปดูเป็นการบ้านเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว จากนั้นร่วมกันวิเคราะห์ความหมายของคำว่า “พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ” ในรูปแบบของนักเรียน

2) ครูอธิบายความหมายของปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศพร้อมๆ กับการให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในเอกสารประกอบการเรียนรู้

3) นักเรียนและครูร่วมกันยกตัวอย่างข่าวหรือพฤติกรรมอื่นๆ ในชีวิตประจำวันของนักเรียน (พร้อมภาพประกอบ) และร่วมกันวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นว่าปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกของพฤติกรรมนั้นคืออะไร จากการใช้เทคนิคคำถาม R-C-A ดังนี้

R-Reflect (การสะท้อนกลับ) : นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมดังกล่าวมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

C-Connect (เชื่อมโยง) : นักเรียนเคยทำพฤติกรรมดังกล่าวหรือไม่ ทั้งเจตนาที่ดีหรือไม่เจตนาที่ดี

A-Apply (การประยุกต์) : หากเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นกับนักเรียนในอนาคต นักเรียนจะมีแนวทางการปฏิบัติอย่างไร

4) นักเรียนทำใบงานเดี่ยวที่ 1 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

7.2.3 ขั้นสรุป

1) นักเรียนและครูร่วมกันสรุปถึงความหมายของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ รวมถึงปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยการเฉลยใบงาน

(บางส่วน) และร่วมกับการยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในโรงเรียน ควบคู่กับการใช้เทคนิคคำถาม R-C-A ดังนี้

R-Reflect (การสะท้อนกลับ) : พฤติกรรมดังกล่าวเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

C-Connect (เชื่อมโยง) : พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสามารถส่งผลกระทบต่อตัวนักเรียนอย่างไรได้บ้าง

A-Apply (การประยุกต์) : นักเรียนมีแนวทางในการปฏิบัติตนอย่างไร เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

2) ครูให้นักเรียนดูคลิปวิดีโอเรื่อง การตั้งครกไม่พร้อมในวัยเรียน และแจกแบบบันทึกการดูวิดีโอให้นักเรียนกลับไปทำเป็นการบ้าน

7.3 การประเมินผล (Evaluation)

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	แหล่งข้อมูล	เกณฑ์
<u>ด้านความรู้ (Knowledge)</u> 1. นักเรียนอธิบายความหมายของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ปัจจัยภายในและภายนอกที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ อันนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่คาดคิดได้อย่างถูกต้อง 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่คาดคิดได้	การทำ ใบงาน	แบบประเมิน ใบงาน	นักเรียน	นักเรียนตอบ ถูกต้องละ 80 ขึ้นไป
<u>ด้านทักษะ (Skill)</u> นักเรียนสามารถสื่อสารเพื่ออธิบายลักษณะพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่เป็นผลมาจากปัจจัยภายนอกและภายใน ให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้อง	การสังเกต	แบบสังเกต การตอบ คำถาม	นักเรียน	นักเรียนตอบ ถูกต้องละ 80 ขึ้นไป

ด้านคุณลักษณะ (Characteristic)				
นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็นถึงพฤติกรรมเสี่ยงทาง เพศจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นและ ในชีวิตประจำวันของนักเรียน	การสังเกต	แบบสังเกต การให้ความ ร่วมมือ	นักเรียน	นักเรียนให้ ความร่วมมือ ในระดับดี

แบบประเมินใบงาน (เพื่อวัดด้านความรู้ (Knowledge))

แบบประเมินการทำใบงาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/.....

ที่	ชื่อ - สกุล	ระดับการประเมิน				หมายเหตุ
		4	3	2	1	
1						
2						
3						
4						

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 4 หมายถึง นักเรียนสามารถอธิบายปัจจัยภายในและภายนอก ที่ก่อให้เกิดเกิด
พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

ระดับ 3 หมายถึง นักเรียนสามารถอธิบายปัจจัยภายในและภายนอก ที่ก่อให้เกิดเกิด
พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้อย่างถูกต้องร้อยละ 80 ขึ้นไป

ระดับ 2 หมายถึง นักเรียนสามารถอธิบายปัจจัยภายในและภายนอก ที่ก่อให้เกิดเกิด
พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้อย่างถูกต้องร้อยละ 50 ขึ้นไป

ระดับ 1 หมายถึง นักเรียนสามารถอธิบายปัจจัยภายในและภายนอก ที่ก่อให้เกิดเกิด
พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้อย่างถูกต้องน้อยกว่าร้อยละ 40

แบบสังเกตการตอบคำถาม (เพื่อวัดด้านทักษะ (Skill))

แบบประเมินการตอบคำถาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/.....

ที่	ชื่อ - สกุล	ระดับการประเมิน				หมายเหตุ
		4	3	2	1	
1						
2						
3						
4						

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 4 หมายถึง นักเรียนสามารถสื่อสารเพื่ออธิบายลักษณะพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องครบถ้วนมากกว่าร้อยละ 80

ระดับ 3 หมายถึง นักเรียนสามารถสื่อสารเพื่ออธิบายลักษณะพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องมากกว่าร้อยละ 50

ระดับ 2 หมายถึง นักเรียนสามารถสื่อสารเพื่ออธิบายลักษณะพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องมากกว่าร้อยละ 30

ระดับ 1 หมายถึง นักเรียนไม่สามารถตอบคำถามได้เลย

แบบประเมินการให้ความร่วมมือ (เพื่อวัดด้านคุณลักษณะ (Characteristic))

แบบประเมินการให้ความร่วมมือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/.....

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ระดับการประเมิน				หมายเหตุ
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	

เกณฑ์การประเมิน

ดีมาก	หมายถึง	นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ หรือสามารถตอบคำถามได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์
ดี	หมายถึง	นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอหรือสามารถตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม
พอใช้	หมายถึง	นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นบางครั้ง หรือสามารถตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม
ปรับปรุง	หมายถึง	นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการในการแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามเลย

8. สื่อการเรียนรู้ / แหล่งการเรียนรู้

- เอกสารประกอบการเรียนรู้ หน่วยที่ 2 ชีวิตและครอบครัววิชาสุขศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- พาวเวอร์พอยต์เรื่อง ปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ
- ใบงานเดี่ยวที่ 1 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ
- วิดีโอ การตั้งครรกไม่พร้อมในวัยเรียน

9. การบันทึกหลังการสอน

1. ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

.....

.....

.....

2. ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

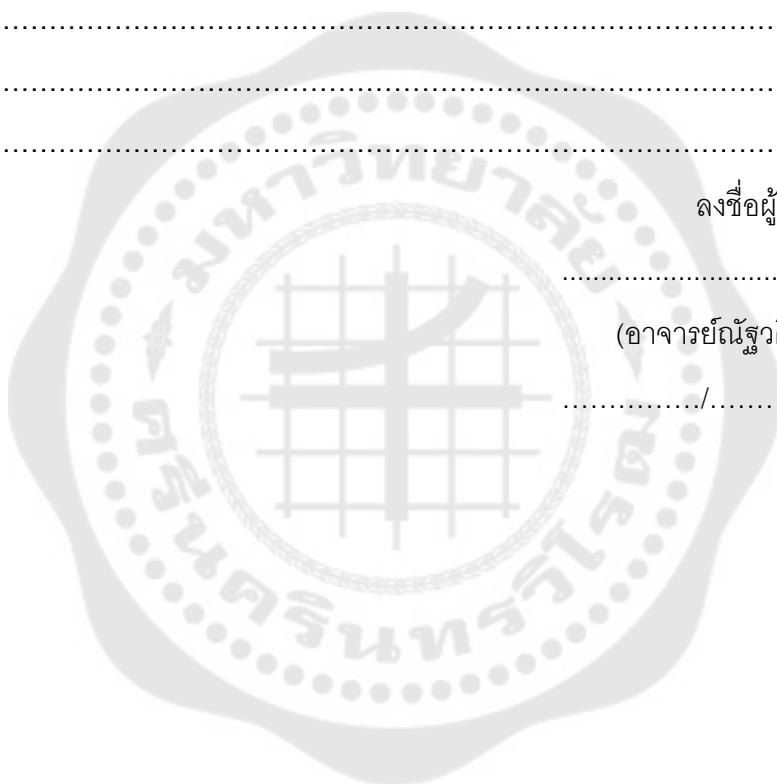
.....

.....

ลงชื่อผู้สอน

(อาจารย์ณัฐวดี พลอยดี)

...../...../.....

หน่วยที่ 2 ชีวิตและครอบครัว
ใบงานที่ 1 พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ชื่อ - สกุล.....เลขที่.....

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ เพื่อเลือกข้อความที่เป็นพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศหรือไม่
- ให้นักเรียนระบุถึงปัจจัยภายในและภายนอก ลงใน ☐ ข้อที่เป็นพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ที่	การแสดงออก	พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ		ปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	
		เป็น	ไม่เป็น	ปัจจัยภายใน	ปัจจัยภายนอก
1	ก้อยและวินชอบอ่านหนังสือที่ห้องสมุดตามลำพัง				
2	กอล์ฟแอบชอบทรายมานาน จึงชอบเล่นและสัมผัสตัวทรายอยู่เสมอ				
3	น้ำหวานนัดเจอกับชายหนุ่มที่เจอกันในเกมออนไลน์				
4	เจเจชวนเพื่อน ๆ ไปสถานบันเทิงเวลากลางคืน				
5	ริวทำการบ้านหลังเลิกเรียนกับเพื่อน ๆ ทุกเย็น				
6	พอลลีใส่กางเกงขาสั้นไปทุก ๆ ที่ เพราะไม่ร้อนและสะดวกสบาย				
7	แม็กดูคลิปไปในห้องน้ำ				
8	ผิงผิงไปลอยกระทงกับเจไดตามลำพัง				
9	ริต้า กลับบ้านกับชายคนหนึ่งที่บอกว่า เป็นเพื่อนของพ่อเธอ				
10	จูเนียร์ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันเกิดตนเอง พร้อมชวนเพื่อน ๆ ให้ลองดื่มด้วย				

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

รายวิชา สุขศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ชีวิตและครอบครัว

ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ผลกระทบจากพฤติกรรมเสี่ยง

เวลา 1 คาบ / ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ พ 2.1

ตัวชี้วัด ป.6/2

1. ผลการเรียนรู้ (Learning Outcome)

นักเรียนมีความรู้และตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เช่น การถูกล่วงละเมิดทางเพศ การเพศสัมพันธ์แบบไม่คาดคิดที่ส่งผลให้ติดเชื้อเอดส์ หรือการตั้งครรภ์ในวัยเรียน โดยผลกระทบดังกล่าวนี้เกิดขึ้นต่อตัวผู้ประสบปัญหาเอง บุคคลรอบข้างตลอดจนสังคมและประเทศชาติ

2. ความคิดรวบยอดหลัก (Main Concept)

พฤติกรรมเสี่ยงเป็นพฤติกรรมที่นำมาหรือเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความเสียหาย นำไปสู่การถูกล่วงละเมิดทางเพศ การติดเชื้อเอดส์หรือการตั้งครรภ์ในวัยเรียน โดยการตั้งครรภ์ในขณะที่ยังเรียนหนังสืออยู่นั้นเป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์และส่งผลกระทบต่างๆ เช่น คนในครอบครัวเกิดความอับอาย การเสียโอกาสทางการศึกษา หรือการเกิดสภาวะเครียดจนอาจนำไปสู่การแก้ปัญหาด้วยวิธีที่รุนแรง เป็นต้น

3. หัวข้อสาระการเรียนรู้ (Sub Concept / Topic)

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

1. การถูกล่วงละเมิดทางเพศ
2. การตั้งครรภ์ในวัยเรียน / การติดเชื้อเอดส์
 - ผลกระทบต่อตนเอง
 - ผลกระทบต่อครอบครัว
 - ผลกระทบต่อสังคม

4. สมรรถนะ

1. ความสามารถในการคิด
2. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objective)

6.1 ด้านความรู้ (Knowledge)

นักเรียนสามารถอธิบายผลกระทบที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ครบทุกมิติ

6.2 ด้านทักษะ (Skill)

นักเรียนสามารถสื่อสารเพื่ออธิบายผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการล่วงละเมิดทางเพศ การตั้งครมในวัยเรียนและการติดเชื้อเอดส์ให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้อง

6.3 ด้านคุณลักษณะ (Characteristic)

1. นักเรียนมีความตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการล่วงละเมิดทางเพศ การตั้งครมในวัยเรียนและการติดเชื้อเอดส์
2. นักเรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการล่วงละเมิดทางเพศ การตั้งครมในวันเรียนและการติดเชื้อเอดส์

7. การออกแบบกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนรู้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon Based Learning)

7.1 การวางแผนการจัดการเรียนการสอน (Planning)

7.1.1 เลือกปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์พยาบาลวิชาชีพและคุณแม่วัยใส ณ โรงพยาบาลบ้านนา จังหวัดนครนายก มาเป็นปรากฏการณ์เริ่มต้นในการเรียนรู้สถิติดังนี้

“ครูผู้สอนได้มีโอกาสลงพื้นที่ไปสัมภาษณ์คุณแม่วัยใส (คุณแม่ที่ตั้งครรภ์อายุน้อยกว่า 20 ปี) โดยที่อายุของคุณแม่วัยใสที่ได้ให้สัมภาษณ์นั้นมีอายุตั้งแต่ 12-18 ปี จำนวน 10 คน ครูได้ทำการสัมภาษณ์ในหัวข้อต่าง ๆ และหัวข้อที่เราจะมาพูดถึงกันในวันนี้คือ **ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่คาดคิดจนก่อให้เกิดการตั้งครมในวัยเรียน** โดยมีรายละเอียดดังนี้

จากการสัมภาษณ์คุณแม่วัยใสทุกคนพบว่าส่วนใหญ่รู้สึกเสียใจกับการกระทำของตนเองจนก่อให้เกิดการตั้งครมในวัยเรียน และได้ส่งผลกระทบต่างๆ ดังนี้

1. ตนเองและครอบครัวอับอาย และถูกเหยียดหยามว่าไม่มีอนาคต
2. ออกจากโรงเรียนกลางคัน เนื่องจากเกิดความอับอายต่อเพื่อนในโรงเรียนหรือมีอาการแพ้ท้องอย่างรุนแรงจึงต้องพักรักษาตัวอยู่ที่บ้าน
3. เกิดความเครียด วิตกกังวลจนอยากฆ่าตัวตาย
4. ลูกที่เกิดมาเป็นภาระของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง
5. ลูกที่เกิดมามีความผิดปกติทางด้านร่างกาย
6. ฝ่ายชายปฏิเสธความรับผิดชอบ

แต่ก็เป็นที่น่าแปลกใจที่คุณแม่วัยใสทุกคนนั้นไม่มีความประสงค์ที่จะทำแท้งเนื่องจากให้เหตุผลว่ากลัวการทำบาป โดยปรากฏการณ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าคุณแม่วัยใสเหล่านี้มีความตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเองเป็นอย่างมาก ซึ่งโดยในความเป็นจริงแล้วการตั้งครมในวันเรียนนั้นยังส่งผลกระทบต่อครอบครัวและสังคมอีกด้วย”

7.1.2 ใช้เทคนิคคำถาม R-C-A ในการเลือกปรากฏการณ์ดังนี้

R (Reflect) การสะท้อนกลับ : เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงภายในสังคมกับบุคคลที่อยู่ในวัยเดียวกันหรือใกล้เคียงกับผู้เรียน

C (Connect) การเชื่อมโยง : ปรากฏการณ์ดังกล่าวสามารถเชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่นักเรียนเคยพบเจอจากหน้าข่าวในสังคม เรื่องของการมีบุตรในวัยเรียนและผลกระทบที่เกิดขึ้น

A (Apply) การประยุกต์ใช้ : นักเรียนมีความตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพฤติกรรมมีเพศสัมพันธ์แบบไม่คาดคิด และส่งผลให้เกิดการตั้งครมในวัยเรียน

7.1.3 นำปรากฏการณ์ดังกล่าวไปปรึกษาอาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษาท่านอื่น อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา และอาจารย์ประจำชั้น เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมในการนำมาจัดการเรียนรู้

7.2 การจัดการเรียนรู้ (Execution)

7.2.1 ชี้นำสู่บทเรียน

1) ครูเล่าถึงปรากฏการณ์ที่ได้เตรียมไว้ และได้พูดถึงคลิปวิดีโอเรื่อง การตั้งครวรรค์ ไม่พร้อมในวัยเรียน ที่ให้นักเรียนไปดูเป็นการบ้าน จากนั้นใช้เทคนิคคำถาม R-C-A เพื่อนำเข้าสู่ บทเรียนดังนี้

R-Reflect (การสะท้อนกลับ) : นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับผลกระทบที่เกิดขึ้น จากการมีบุตรในวัยเรียนของคุณแม่วัยใส

C-Connect (เชื่อมโยง) : มีบุคคลรอบข้างหรือเคยได้อ่านข่าวเกี่ยวกับ ผลกระทบจากการมีบุตรในวัยเรียนหรือไม่

A-Apply (การประยุกต์) : นักเรียนได้ประโยชน์อะไรจากการฟังเรื่องราว เหล่านี้

2) นักเรียนและครูร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงผลกระทบอื่นๆ ที่เกิดขึ้นจาก พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

7.2.2 ขั้นตอนกิจกรรม

1) นักเรียนและครูร่วมกันพูดคุยถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์แบบไม่ คัดคิดที่นอกเหนือจากการตั้งครวรรค์ในวัยเรียน

2) ครูได้นำข่าวเกี่ยวกับการถูกล่วงละเมิดทางเพศขอเด็กวัยเดียวกันกับนักเรียน มาร่วมพูดคุยและวิเคราะห์สาเหตุของการถูกล่วงละเมิดดังกล่าว

3) นักเรียนศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในเอกสาร ประกอบการเรียนรู้

4) ใช้เทคนิคคำถาม R ในการดำเนินกิจกรรมดังนี้

R-Reflect (การสะท้อนกลับ) : รู้สึกอย่างไรหากตนเองหรือบุคคลรอบข้างเกิด ตั้งครวรรค์ในวัยเรียน ติดเชื้อเอดส์ หรือถูกล่วงละเมิดทางเพศ

5) ครูเขียน 3 หัวข้อใหญ่บนกระดาน คือ ผลกระทบต่อตนเอง ผลกระทบต่อ ครอบครัว และผลกระทบต่อสังคม

6) นักเรียนร่วมกันระดมสมองแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มจากการ ใช้เทคนิคคำถาม C ในการดำเนินกิจกรรม

C-Connect (เชื่อมโยง) : ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตั้งครวรรค์ใน วัยเรียน การติดเชื้อเอดส์และการถูกล่วงละเมิดทางเพศมีอะไรบ้าง เมื่อแบ่งออกเป็น 3 มิติ คือ ผลกระทบต่อตนเอง ผลกระทบต่อ ครอบครัว และผลกระทบต่อสังคม

7) แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คน ออกมาเขียนผลกระทบในมิติต่างๆ บน กระดานหน้าชั้นเรียน โดยที่คำตอบห้ามซ้ำกัน

8) นักเรียนทำ Mind Mapping ลงในใบงานที่ 2 เรื่อง ผลกระทบจากพฤติกรรม เสี่ยงทางเพศ

9) นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นหลังจากทำใบกิจกรรม ด้วยการใช้เทคนิค คำถาม A ในการดำเนินกิจกรรมดังนี้

A-Apply (การประยุกต์) : หากเพื่อนนักเรียนมาขอคำปรึกษาเกี่ยวกับการไป เกี่ยวกับเพศตรงข้ามตามลำพัง นักเรียนจะให้คำปรึกษาอย่างไร

7.2.3 ขั้นสรุป

1) นักเรียนและครูร่วมกันสรุปถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการมีพฤติกรรมเสี่ยงทาง เพศ โดยผ่านการเล่นเกมทายคำศัพท์ (Hangman) และใช้เทคนิคคำถาม R-C-A ในการให้ คะแนน ดังนี้

แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม (ตามกลุ่มเดิม) เพื่อเล่นเกม ทายคำศัพท์ (Hangman) โดยคำศัพท์ทั้งหมดนั้น จะเป็นคำศัพท์เกี่ยวกับผลกระทบจากพฤติกรรมเสี่ยงทาง เพศ เช่น ผลกระทบจากการตั้งครรภ์ในวัยเรียน การติดเชื้อเอดส์ หรือการถูกล่วงละเมิดทางเพศ เป็นต้น โดยที่ครูจะเป็นผู้กำหนดคำศัพท์ให้หน้าชั้นเรียน และให้นักเรียนภายในกลุ่มช่วยกัน ระดมความคิดว่าผลกระทบดังกล่าวที่เห็นบนกระดานนั้นคืออะไร และตอบคำถามจากการใช้ เทคนิคคำถาม R-C-A คือ

R-Reflect (การสะท้อนกลับ) : รู้สึกอย่างไร หากนักเรียนได้รับผลกระทบ ดังกล่าว

C-Connect (เชื่อมโยง) : ผลกระทบดังกล่าวมีผลต่อตนเอง ครอบครัว หรือ สังคมอย่างไร

A-Apply (การประยุกต์) : นักเรียนจะสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการช่วย แก้ปัญหาจากผลกระทบดังกล่าวได้หรือไม่ อย่างไร

ข้อตกลงในการเล่น

1. ต้องยกมือเพื่อตอบเท่านั้นถึงจะได้คะแนน
2. แต่ละคำตอบจะมีคะแนนที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับความยากง่าย ของประโยค

3. ห้ามเปิดใบงานหรือเอกสารประกอบการเรียนรู้โดยเด็ดขาด
4. คะแนนจะถูกหักทีละ 1 คะแนนจากการช่วยเหลือของครูผู้สอนในแต่ละครั้ง
5. กลุ่มที่มีคะแนนมากที่สุดจะเป็นฝ่ายชนะ

ตัวอย่าง

- 2) ครูและนักเรียนร่วมกันพูดคุยถึงแนวทางในการป้องกันหรือยับยั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์แบบไม่คาดคิดเพื่อเชื่อมโยงสู่เนื้อหาการเรียนรู้ในสัปดาห์ถัดไป
- 3) ครูมอบหมายให้นักเรียนดูคลิปวิดีโอเรื่อง รู้ให้ซึ้งเพื่อตริงเอดส์ และแจกแบบบันทึกการดูวิดีโอให้นักเรียนกลับไปทำเป็นการบ้าน

7.3 การประเมินผล (Evaluation)

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	แหล่งข้อมูล	เกณฑ์
<u>ด้านความรู้ (Knowledge)</u> นักเรียนสามารถอธิบายผลกระทบที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ครบทุกมิติ	การทำใบงาน	แบบประเมินใบงาน	นักเรียน	นักเรียนตอบถูกร้อยละ 80 ขึ้นไป
<u>ด้านทักษะ (Skill)</u> นักเรียนสามารถสื่อสารเพื่ออธิบายผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการล่วงละเมิดทางเพศ การตั้งครวณในวัยเรียนและ	การสังเกต	แบบประเมินการตอบคำถาม	นักเรียน	นักเรียนตอบถูกร้อยละ 80 ขึ้นไป

การติดเชื้อเอดส์ให้ผู้อื่น เข้าใจได้อย่างถูกต้อง				
<u>ด้านคุณลักษณะ</u> <u>(Characteristic)</u> 1. นักเรียนมีความตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการล่วงละเมิดทางเพศ การตั้งครรภ์ในวัยเรียนและการติดเชื้อเอดส์ 2. นักเรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการล่วงละเมิดทางเพศ การตั้งครรภ์ในวัยเรียนและการติดเชื้อเอดส์	การสังเกต	แบบประเมิน การให้ความร่วมมือ	นักเรียน	นักเรียนให้ความร่วมมือในระดับดี

แบบประเมินใบงาน (เพื่อวัดด้านความรู้ (Knowledge))

แบบประเมินการทำใบงาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/.....

ที่	ชื่อ - สกุล	ระดับการประเมิน				หมายเหตุ
		4	3	2	1	
1						
2						
3						

เกณฑ์การประเมิน

- ระดับ 4 หมายถึง นักเรียนสามารถอธิบายผลกระทบที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ครอบคลุมทุกมิติอย่างครบถ้วนถูกต้อง
- ระดับ 3 หมายถึง นักเรียนสามารถอธิบายผลกระทบที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

- ได้ครอบคลุมทุกมิติไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
- ระดับ 2 หมายถึง นักเรียนสามารถอธิบายผลกระทบที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้อย่างถูกต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50
- ระดับ 1 หมายถึง นักเรียนสามารถอธิบายผลกระทบที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ถูกต้องน้อยกว่าร้อยละ 40

แบบประเมินการตอบคำถาม (เพื่อวัดด้านทักษะ (Skill))

แบบประเมินการตอบคำถาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/.....

ที่	ชื่อ - สกุล	ระดับการประเมิน				หมายเหตุ
		4	3	2	1	
1						
2						
3						

เกณฑ์การประเมิน

- ระดับ 4 หมายถึง นักเรียนสามารถสื่อสารเพื่ออธิบายผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการล่วงละเมิดทางเพศ การตั้งครรภ์ในวัยเรียนและการติดเชื้อเอชไอวีให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้องครบถ้วนมากกว่าร้อยละ 80
- ระดับ 3 หมายถึง นักเรียนสามารถสื่อสารเพื่ออธิบายผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการล่วงละเมิดทางเพศ การตั้งครรภ์ในวัยเรียนและการติดเชื้อเอชไอวีให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้องมากกว่าร้อยละ 50
- ระดับ 2 หมายถึง นักเรียนสามารถสื่อสารเพื่ออธิบายผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการล่วงละเมิดทางเพศ การตั้งครรภ์ในวัยเรียนและการติดเชื้อเอชไอวีให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้องมากกว่าร้อยละ 30
- ระดับ 1 หมายถึง นักเรียนไม่สามารถตอบคำถามได้เลย

แบบประเมินการให้ความร่วมมือ (เพื่อวัดด้านคุณลักษณะ (Characteristic))

แบบประเมินการให้ความร่วมมือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/.....

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ระดับการประเมิน				หมายเหตุ
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
1						
2						
3						
4						

เกณฑ์การประเมิน

- ดีมาก หมายถึง นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ หรือสามารถตอบคำถามได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์
- ดี หมายถึง นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอหรือสามารถตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม
- พอใช้ หมายถึง นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นบางครั้ง หรือสามารถตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม
- ปรับปรุง หมายถึง นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการในการแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามเลย

8. สื่อการเรียนรู้ / แหล่งการเรียนรู้

- เอกสารประกอบการเรียนรู้ หน่วยที่ 2 ชีวิตและครอบครัววิชาสุขศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- พาวเวอร์พอยต์เรื่อง ผลกระทบจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ
- วิดีโอ รู้ให้ซึ่งเพื่อตรงเอดส์

9. การบันทึกหลังการสอน

- ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

.....

.....

.....

2. ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

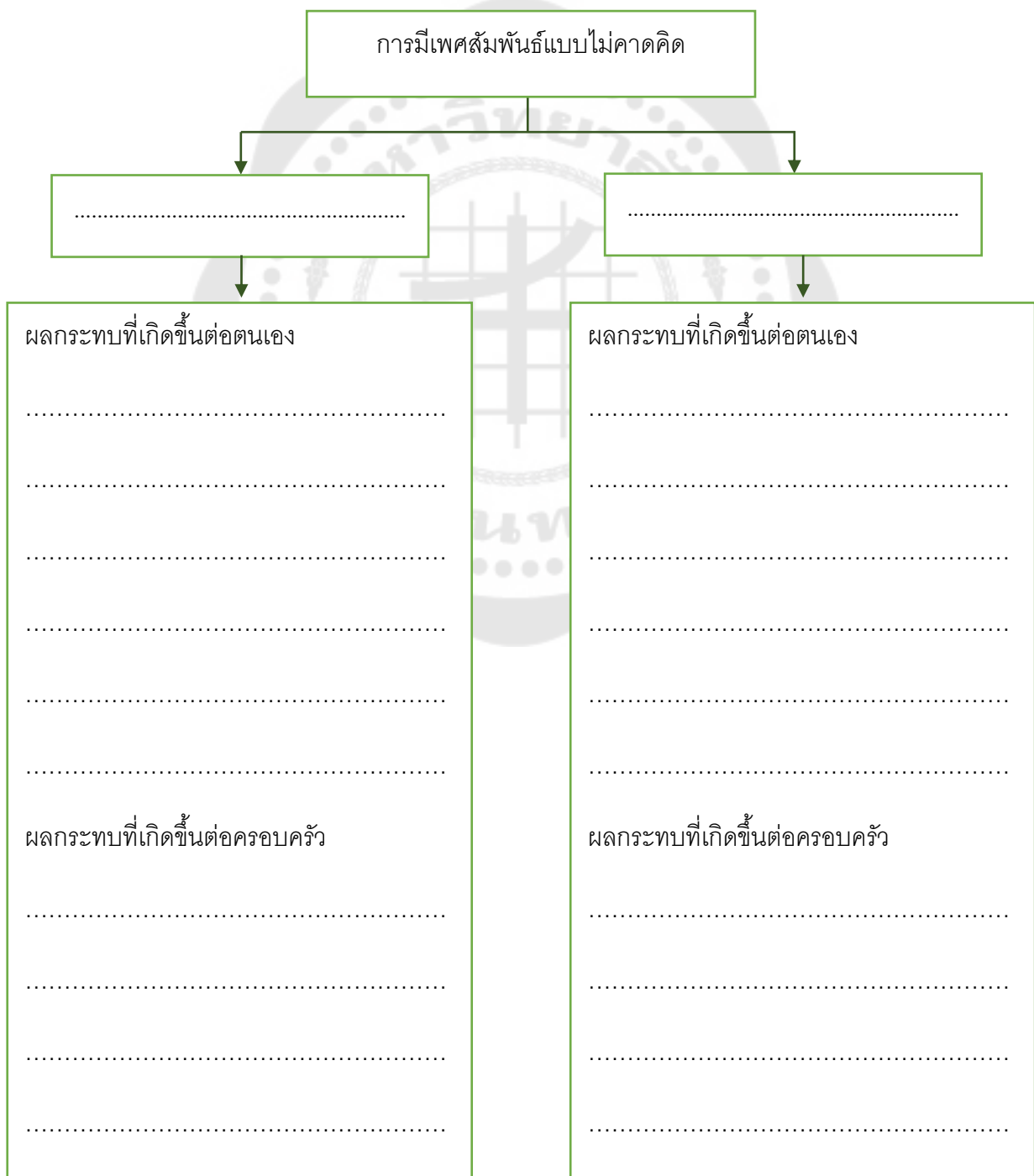
.....

ลงชื่อผู้สอน

(อาจารย์ณัฐวดี พลอยดี)

...../...../.....

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

รายวิชา สุขศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ชีวิตและครอบครัว

ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การปฏิเสธเพศสัมพันธ์

เวลา 2 คาบ / ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ พ 2.1

ตัวชี้วัด ป.6/2

1. ผลการเรียนรู้ (Learning Outcome)

นักเรียนมีความตระหนักถึงความสำคัญในการยับยั้งพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และมีวิธีปฏิบัติตน มีทักษะการปฏิเสธเพื่อป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้อง

2. ความคิดรวบยอดหลัก (Main Concept)

การขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องเพศ ประกอบกับสิ่งเร้าจากสื่อลามกอนาจารต่างๆ ก่อให้เกิดปัญหาทางเพศในสังคมปัจจุบัน เช่น การตั้งครรภ์ในวัยเรียน การทอดทิ้งเด็กแรกเกิด หรือการติดเชื้อเอดส์ ดังนั้นการเรียนรู้วิธีหลีกเลี่ยงหรือการปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศจึงมีความสำคัญ และเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวที่อาจเกิดขึ้นได้หากขาดความระมัดระวังและความยับยั้งชั่งใจ

3. หัวข้อสาระการเรียนรู้ (Sub Concept / Topic)

การยับยั้งพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

1. ปลูกฝังค่านิยมทางเพศที่ถูกต้อง
2. การหลีกเลี่ยงสถานที่เสี่ยง
3. เทคนิคการปฏิเสธและการต่อรอง

4. สมรรถนะ

1. ความสามารถในการคิด
2. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objective)

6.1 ด้านความรู้ (Knowledge)

นักเรียนอธิบายแนวทางการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้อง

6.2 ด้านทักษะ (Skill)

นักเรียนสามารถสื่อสารเพื่ออธิบายแนวคิดในการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้อง

6.3 ด้านคุณลักษณะ (Characteristic)

1. นักเรียนมีความตระหนักถึงความสำคัญในการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์
2. นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในชั้นเรียน

7. การออกแบบกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนรู้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon Based Learning)

7.1 การวางแผนการจัดการเรียนการสอน (Planning)

7.1.1 เลือกปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์พยาบาลวิชาชีพและคุณแม่วัยใส ณ โรงพยาบาลบ้านนา จังหวัดนครนายก ซึ่งเป็นเรื่องที่เคยเล่าให้นักเรียนในคาบที่ 3 ของหน่วยที่ 2 ในหัวข้อ “การเจอกันของคนสองคน” และ “การตัดสินใจระหว่างคนสองคน” โดยเพิ่มเติมปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการไว้ใจคนอื่นคนแปลกหน้าซึ่งผู้เคราะห์ร้ายนั้นอยู่ในวัยใกล้เคียงกับนักเรียน มีรายละเอียดเพิ่มเติมดังนี้

- เด็กหญิงอายุ 13 ปี โดนคนข้างบ้านลวงข่มขืนโดยการออกอุบายว่าจะให้เงินและสิ่งของที่ตนอยากได้
- เด็กหญิงอายุ 12 ถูกล่อลวงละเมิดทางเพศจนตั้งท้องได้ 8 เดือน โดยกล่าวว่ามีคนเข้ามาข่มขืนเธอในช่วงเวลากลางคืน และได้ข่มขู่ไม่ให้แจ้งตำรวจ

- เด็กหญิงอายุ 14 ปี ถูกลวงเข้าโรงแรมม่านรูด และล่วงละเมิดทางเพศหลังจากคุยกับชายแปลกหน้าในแอปพลิเคชันเพียงสองวัน
- จากสถิติตั้งแต่ปี 2553 – 2563 ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ) ระบุว่าตัวเลขเด็กที่ถูกลวงละเมิดทางเพศ เป็นเด็กผู้ชายมากกว่าเด็กผู้หญิง โดยที่สาเหตุหลักมาจากความไว้วางใจคนแปลกหน้า

7.1.2 ใช้เทคนิคคำถาม R-C-A ในการเลือกปรากฏการณ์ดังนี้

R (Reflect) การสะท้อนกลับ : เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงภายในสังคมกับบุคคลที่อยู่ในวัยเดียวกันหรือใกล้เคียงกับผู้เรียน

C (Connect) การเชื่อมโยง : สถานการณ์ดังกล่าวสามารถเชื่อมโยงกับประสบการณ์ในการพบเจอคนแปลกหน้า และการตัดสินใจไว้วางใจคนแปลกหน้าของนักเรียนได้

A (Apply) การประยุกต์ใช้ : นักเรียนมีแนวทางการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนได้

7.1.3 นำปรากฏการณ์ดังกล่าวไปปรึกษาอาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษาท่านอื่น อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา และอาจารย์ประจำชั้น เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมในการนำมาจัดการเรียนรู้

7.2 การจัดการเรียนรู้ (Execution)

ชั่วโมงที่ 1

7.2.1 ชี้นำสู่บทเรียน

1) ครูได้สอบถามนักเรียนถึงปรากฏการณ์เล่าไปในคาบที่ 3 ของหน่วยที่ 2 ในหัวข้อ “การเจอกันของคนสองคน” และ “การตัดสินใจระหว่างคนสองคน” ว่านักเรียนยังจำได้อยู่หรือไม่และเล่าเพิ่มเติมถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมจากข่าวที่เตรียมมา

2) ใช้เทคนิคคำถาม R-C-A เพื่อนำเข้าสู่บทเรียนดังนี้

R-Reflect (การสะท้อนกลับ) : นักเรียนคิดว่าผลกระทบที่ร้ายแรงที่สุดของพฤติกรรมดังกล่าวคืออะไร และรู้สึกอย่างไรต่อผลกระทบดังกล่าว

C-Connect (เชื่อมโยง) : นักเรียนเคยพบเห็น หรือได้ยินข่าวทำนองเดียวกับปรากฏการณ์ที่ครูเล่าให้ฟังหรือไม่

A-Apply (การประยุกต์) : นักเรียนคิดว่าอะไรคือแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

3) นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงแนวทางในการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยง โดยที่ห้ามเปิดเอกสารประกอบการเรียนรู้

7.2.2 ขั้นตอนกิจกรรม

- 1) นักเรียนร่วมกันดูคลิปวิดีโอเรื่อง “การแสดงออกทางเพศที่เหมาะสม”
- 2) นักเรียนและครูร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิดีโอ และร่วมตอบคำถามว่า มีแนวทางใดที่ช่วยหลีกเลี่ยงและปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้อีกบ้าง
- 3) นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง เทคนิคการปฏิเสธและการต่อรอง

4) นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ถึงแนวทางการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศจากสถานการณ์ที่ครูยกตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

- เพื่อนต่างเพศชวนไปเที่ยวตามลำพัง
- รุ่นพี่ที่โรงเรียนชวนไปฉลองวันเกิดที่บ้าน
- เพื่อนที่รู้จักกันในเกมออนไลน์ นัดเจอกันเพื่อทำความรู้จัก

ใช้เทคนิคคำถาม R-C-A ในการดำเนินกิจกรรมดังนี้

R-Reflect (การสะท้อนกลับ) : นักเรียนคิดว่าเพราะสาเหตุใดบุคคลดังกล่าวถึงชวนนักเรียนไปในสถานที่ต่างๆ

C-Connect (เชื่อมโยง) : นักเรียนเคยมีประสบการณ์คล้ายคลึงลักษณะนี้หรือไม่ในอดีต และแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าวอย่างไร

A-Apply (การประยุกต์) : หากสถานการณ์ดังกล่าวได้เกิดขึ้นกับนักเรียนในอนาคต นักเรียนจะมีแนวทางในการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธ หรือขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นอย่างไร

5) นักเรียนทำใบงานเดี่ยวที่ 3 “แค่ ไม่ ก็จบ”

7.2.3 ขั้นสรุป

1) นักเรียนและครูร่วมกันสรุปถึงแนวทางในการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ทั้งจากการวางตัวให้เหมาะสม หลีกเลี่ยงสถานที่เสี่ยง และการปฏิเสธและต่อรองจากการใช้เทคนิคคำถาม R-C-A โดยยกตัวอย่างสถานการณ์จากใบงาน เช่น เมื่อมีรุ่นพี่ชวนไปฉลองวันเกิดที่บ้าน

R-Reflect (การสะท้อนกลับ) : นักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่อมีรุ่นพี่มาชวนไปงานวันเกิด

C-Connect (เชื่อมโยง) : นักเรียนมีแนวทางในการหลีกเลี่ยงหรือต่อรองอย่างไร

A-Apply (การประยุกต์) : ยกตัวอย่างคำพูดที่ใช้ตอบกลับรุ่นพี่

2) ครูอธิบายและมอบหมายให้แต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานกลุ่มที่ 3 ปฏิเสธอย่างไร เป็นการบ้าน โดยเป็นการแสดงบทบาทสมมติในสัปดาห์หน้าซึ่งเป็นสัปดาห์สุดท้ายของหน่วยที่ 2 ชีวิตและครอบครัว โดยให้นักเรียนจับกลุ่ม กลุ่มละ 6-7 คน ร่วมกันระดมสมองวางแผนในการแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธ หรือการขอความช่วยเหลือจากสถานการณ์ที่กำหนดในใบงานกลุ่ม

3) ครูมอบหมายให้นักเรียนดูคลิปวิดีโอเรื่อง การแสดงออกทางเพศที่เหมาะสม และแจกแบบบันทึกการดูวิดีโอให้นักเรียนกลับไปทำเป็นการบ้าน

ชั่วโมงที่ 2

7.2.1 ขั้นนำสู่บทเรียน

1) ครูอธิบายบททวนเกณฑ์คะแนนที่ใช้ในการแสดงบทบาทสมมติ มีดังนี้

- เนื้อหาครบถ้วน	20	คะแนน
1. การแสดงพฤติกรรมเสี่ยงในสถานการณ์ที่กำหนด	5	คะแนน
2. ผลกระทบที่เกิดขึ้น	5	คะแนน
3. แนวทางการยับยั้ง ปฏิเสธและต่อรอง	10	คะแนน
- ความพร้อมและความสามัคคีในการแสดง	5	คะแนน
(การแต่งกาย, อุปกรณ์ต่างๆ)		
- เวลาในการนำเสนอ ไม่เกิน 5 นาที	5	คะแนน
รวม	30	คะแนน

2) ครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนของการนักเรียนกลุ่มที่รับชมการแสดง โดยหลังจากการแสดงทุกกลุ่มสิ้นสุดลง นักเรียนสามารถทำคะแนนพิเศษได้จากการตอบคำถามด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A (ยกเว้นกลุ่มที่แสดงไม่สามารถตอบคำถามของกลุ่มตัวเองได้) ดังนี้

R-Reflect (การสะท้อนกลับ) : นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร กับสถานการณ์ดังกล่าว (2 คะแนน)

C-Connect (เชื่อมโยง) : นักเรียนเคยพบเจอหรือมีประสบการณ์ที่คล้ายคลึงกับสถานการณ์ดังกล่าวหรือไม่ และคิดว่าแนวทางในการยับยั้ง ปฏิเสธหรือต่อรองที่เพื่อนนำเสนอมานั้นเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร (3 คะแนน)

A-Apply (การประยุกต์) : จากสถานการณ์ดังกล่าวมีแนวทางในการยับยั้ง ปฏิเสธหรือต่อรองได้อีกบ้างที่เหมาะสม (2 คะแนน)

3) ครูเขียนคำถามทั้ง 3 ข้อ บนกระดาน

7.2.2 ขั้นตอนกิจกรรม

- 1) นักเรียนแต่ละกลุ่มเริ่มทำการแสดง โดยใช้ระยะเวลากลุ่มละไม่เกิน 5 นาที
- 2) นักเรียนและครูร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์ที่แต่ละกลุ่มได้นำเสนอ พร้อมตอบคำถามบนกระดาน หลังเสร็จสิ้นการแสดงของทุกกลุ่ม
- 3) ครูประกาศคะแนนรวมของการแสดงบทบาทสมมติและการตอบคำถาม พร้อมกล่าวความยินดีกับกลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุด

7.2.3 ขั้นสรุป

- 1) นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ
- 2)

7.3 การประเมินผล (Evaluation)

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	แหล่งข้อมูล	เกณฑ์
<u>ด้านความรู้ (Knowledge)</u> นักเรียนอธิบายแนวทางการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้อง	การทำ ใบงาน	แบบประเมิน ใบงานเดียว	นักเรียน	นักเรียนตอบ ถูกร้อยละ 80 ขึ้นไป
<u>ด้านทักษะ (Skill)</u> นักเรียนสามารถสื่อสารเพื่ออธิบายแนวคิดในการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้อง	การสังเกต	แบบประเมิน การตอบคำถาม	นักเรียน	นักเรียนตอบ ถูกร้อยละ 80 ขึ้นไป
	การแสดง บทบาท	แบบประเมินการ แสดงบทบาท	นักเรียน	นักเรียนได้รับ คะแนนอยู่ใน

ด้านคุณลักษณะ (Characteristic)	สมมติ	สมมติ		ระดับดี
1. นักเรียนมีความตระหนักถึงความสำคัญในการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ 2. นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในชั้นเรียน	การสังเกต	แบบประเมินการให้ความร่วมมือ	นักเรียน	นักเรียนให้ความร่วมมือในระดับดี

แบบประเมินการทำงาน (เพื่อวัดด้านความรู้ (Knowledge))

แบบประเมินการทำงาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/.....

ที่	ชื่อ - สกุล	คะแนนที่ได้	ระดับการประเมิน			หมายเหตุ
			ดี	พอใช้	แก้ไข	
1						
2						
3						
4						

เกณฑ์การประเมิน

- ดี หมายถึง นักเรียนอธิบายแนวทางการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้องมากกว่าร้อยละ 80
- พอใช้ หมายถึง นักเรียนอธิบายแนวทางการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้องร้อยละ 60 ขึ้นไป
- แก้ไข หมายถึง นักเรียนอธิบายแนวทางการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้องต่ำกว่าร้อยละ 60

แบบประเมินการตอบคำถาม (เพื่อวัดด้านทักษะ (Skill))

แบบประเมินการตอบคำถาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/.....

ที่	ชื่อ - สกุล	ระดับการประเมิน					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
1							
2							
3							
4							

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 5 หมายถึง นักเรียนสามารถสื่อสารเพื่ออธิบายแนวคิดในการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์

ระดับ 4 หมายถึง นักเรียนสามารถสื่อสารเพื่ออธิบายแนวคิดในการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้องร้อยละ 80

ระดับ 3 หมายถึง นักเรียนสามารถสื่อสารเพื่ออธิบายแนวคิดในการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้องร้อยละ 50

ระดับ 2 หมายถึง นักเรียนสามารถสื่อสารเพื่ออธิบายแนวคิดในการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้องร้อยละ 20

ระดับ 1 หมายถึง นักเรียนไม่สามารถตอบได้เลย

**แบบประเมินการแสดงบทบาทสมมติ (เพื่อวัดด้านทักษะ (Skill) และคุณลักษณะ
(Characteristic))**

แบบประเมินการแสดงบทบาทสมมติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/.....

กลุ่มที่	เลขที่	ระดับการประเมิน			หมายเหตุ
		ดีมาก	ดี	พอใช้	
1					
2					
3					
4					

เกณฑ์การประเมิน

- ดีมาก** หมายถึง นักเรียนสามารถนำเสนอผลกระทบ แนวทางการหลีกเลี่ยงและการ
ปฏิเสธจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ได้ครบถ้วนอย่างเหมาะสมจากการ
แสดงบทบาทสมมติ
- ดี** หมายถึง นักเรียนสามารถนำเสนอผลกระทบ แนวทางการหลีกเลี่ยงและการ
ปฏิเสธจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ได้อย่างเหมาะสม แต่ยังขาดเนื้อหา
บางส่วน
- พอใช้** หมายถึง นักเรียนนำเสนอผลกระทบ แนวทางการหลีกเลี่ยงและการปฏิเสธจาก
พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ไม่ครบถ้วน แต่ทุกคนภายในกลุ่มให้ความสำคัญ
ร่วมมือในการแสดงบทบาทสมมติอย่างเต็มที่

แบบประเมินการให้ความร่วมมือ (เพื่อวัดด้านคุณลักษณะ (Characteristic))

แบบประเมินการให้ความร่วมมือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/.....

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ระดับการประเมิน				หมายเหตุ
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
1						
2						
3						
4						

เกณฑ์การประเมิน

ดีมาก	หมายถึง	นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ หรือสามารถตอบคำถามได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์
ดี	หมายถึง	นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอหรือสามารถตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม
พอใช้	หมายถึง	นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นบางครั้ง หรือสามารถตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม
ปรับปรุง	หมายถึง	นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการในการแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามเลย

8 สื่อการเรียนรู้ / แหล่งการเรียนรู้

- เอกสารประกอบการเรียนรู้ หน่วยที่ 2 ชีวิตและครอบครัววิชาสุขศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- พาวเวอร์พอยต์เรื่อง การปฏิเสธเพศสัมพันธ์
- วิดีโอเรื่อง การแสดงออกทางเพศที่เหมาะสม
- ใบงานเดี่ยวที่ 3 “แค่ ไม่ ก็จบ”
- ใบงานกลุ่มที่ 3 การแสดงบทบาทสมมติ

9 การบันทึกหลังการสอน

1. ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

.....

.....

.....

.....

2. ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้สอน

.....

(อาจารย์ณัฐวดี พลอยดี)

...../...../.....

หน่วยที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

ใบงานที่ 3 แคะ “ไม่” ก็จบ

คะแนนที่ได้

ชื่อ – สกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

ให้นักเรียนยกตัวอย่างแนวทางในการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์
มาอย่างน้อย 4 ข้อ (ข้อละ 1 คะแนน)

1.
2.
3.
4.

ให้นักเรียนยกตัวอย่างคำพูดที่แสดงออกถึงการปฏิเสธที่เหมาะสมในสถานการณ์เสี่ยงที่นำไปสู่การมี
เพศสัมพันธ์ในวันเรียน (ข้อละ 1 คะแนน)

1. เพื่อนชวนไปเที่ยวฉลองหลังสอบเสร็จ

.....

.....

2. รุ่นพี่ชวนไปน้ำตก หรือไปดูหนังตอนกลางคืน

.....

.....

3. เพื่อนชวนหนีเรียน

.....

.....

4. เพื่อนในโลกออนไลน์ชวนไปดูหนังที่สวนสาธารณะ

.....

.....

5. แฟนขอหอมแก้ม

.....

.....

หน่วยที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

ใบกิจกรรมกลุ่มที่ 3 การแสดงบทบาทสมมติ

กลุ่มที่.....สมาชิก (เลขที่).....ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนร่วมกันออกแบบการแสดงบทบาทสมมติ เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ จากตัวละครเอกและสถานการณ์ที่กำหนดให้โดยในเนื้อหาของการแสดงบทบาทสมมตินั้นประกอบไปด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

- พฤติกรรมเสี่ยงจากสถานการณ์
- ปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยง
- ผลกระทบที่เกิดขึ้น
- แนวทางในการยับยั้ง ปฏิเสธและต่อรอง

ตัวละครเอก : ไอลา

บุคลิกของตัวละครเอก

เป็นเด็กผู้หญิงที่มีความมุ่งมั่น มีความมั่นใจในตนเองสูง ชอบความท้าทาย มีความอยากรู้อยากลองกับสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ

สถานการณ์ : การเที่ยวสถานบันเทิง

เกณฑ์การให้คะแนน

- เนื้อหาครบถ้วน	20	คะแนน
1. การแสดงพฤติกรรมเสี่ยงในสถานการณ์ที่กำหนด	5	คะแนน
2. ผลกระทบที่เกิดขึ้น	5	คะแนน
3. แนวทางการยับยั้ง ปฏิเสธและต่อรอง	10	คะแนน
- ความพร้อมและความสามัคคีในการแสดง (การแต่งกาย, อุปกรณ์ต่างๆ)	5	คะแนน
- เวลาในการนำเสนอ ไม่เกิน 5 นาที	5	คะแนน
รวม	30	คะแนน

หน่วยที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

ใบกิจกรรมกลุ่มที่ 3 การแสดงบทบาทสมมติ

กลุ่มที่.....สมาชิก (เลขที่).....ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนร่วมกันออกแบบการแสดงบทบาทสมมติ เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ จากตัวละครเอกและสถานการณ์ที่กำหนดให้โดยในเนื้อหาของการแสดงบทบาทสมมตินั้นประกอบไปด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

- พฤติกรรมเสี่ยงจากสถานการณ์
- ปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยง
- ผลกระทบที่เกิดขึ้น
- แนวทางในการยับยั้ง ปฏิเสธและต่อรอง

ตัวละครเอก : ออย

บุคลิกของตัวละครเอก

เป็นเด็กผู้หญิงที่เชื่องง่าย มักโดนเพื่อนหลอกเป็นประจำ โดยทุกวันออยจะกลับบ้านเองโดยใช้บริการมอเตอร์ไซด์รับจ้างหน้าโรงเรียน เนื่องจากแม่เลิกงานดึก

สถานการณ์ : การไว้ใจคนแปลกหน้า

เกณฑ์การให้คะแนน

- เนื้อหาครบถ้วน	20	คะแนน
1. การแสดงพฤติกรรมเสี่ยงในสถานการณ์ที่กำหนด	5	คะแนน
2. ผลกระทบที่เกิดขึ้น	5	คะแนน
3. แนวทางการยับยั้ง ปฏิเสธและต่อรอง	10	คะแนน
- ความพร้อมและความสามัคคีในการแสดง (การแต่งกาย, อุปกรณ์ต่างๆ)	5	คะแนน
- เวลาในการนำเสนอ ไม่เกิน 5 นาที	5	คะแนน
รวม	30	คะแนน

หน่วยที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

ใบกิจกรรมกลุ่มที่ 3 การแสดงบทบาทสมมติ

กลุ่มที่.....สมาชิก (เลขที่).....ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนร่วมกันออกแบบการแสดงบทบาทสมมติ เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ จากตัวละครเอกและสถานการณ์ที่กำหนดให้โดยในเนื้อหาของการแสดงบทบาทสมมตินั้นประกอบไปด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

- พฤติกรรมเสี่ยงจากสถานการณ์
- ปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยง
- ผลกระทบที่เกิดขึ้น
- แนวทางในการยับยั้ง ปฏิเสธและต่อรอง

ตัวละครเอก : ไนล์

บุคลิกของตัวละครเอก

เป็นเด็กที่มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ชอบเก็บตัวอยู่ในห้องคนเดียว เล่นเกมออนไลน์ หาเพื่อนออนไลน์ และมีความคิดที่ว่าเพื่อนในออนไลน์เป็นเพื่อนที่แท้จริง

สถานการณ์ : การนัดเจอคนแปลกหน้า

เกณฑ์การให้คะแนน

- เนื้อหาครบถ้วน	20	คะแนน
1. การแสดงพฤติกรรมเสี่ยงในสถานการณ์ที่กำหนด	5	คะแนน
2. ผลกระทบที่เกิดขึ้น	5	คะแนน
3. แนวทางการยับยั้ง ปฏิเสธและต่อรอง	10	คะแนน
- ความพร้อมและความสามัคคีในการแสดง (การแต่งกาย, อุปกรณ์ต่างๆ)	5	คะแนน
- เวลาในการนำเสนอ ไม่เกิน 5 นาที	5	คะแนน
รวม	30	คะแนน

หน่วยที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

ใบกิจกรรมกลุ่มที่ 3 การแสดงบทบาทสมมติ

กลุ่มที่.....สมาชิก (เลขที่).....ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนร่วมกันออกแบบการแสดงบทบาทสมมติ เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ จากตัวละครเอกและสถานการณ์ที่กำหนดให้โดยในเนื้อหาของการแสดงบทบาทสมมตินั้นประกอบไปด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

- พฤติกรรมเสี่ยงจากสถานการณ์
- ปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยง
- ผลกระทบที่เกิดขึ้น
- แนวทางในการยับยั้ง ปฏิเสธและต่อรอง

ตัวละครเอก : ใหม่

บุคลิกของตัวละครเอก

เป็นเด็กเรียนดี จิตใจดี มีน้ำใจ เป็นที่รักของเพื่อน ๆ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ชอบชวนเพื่อนอ่านหนังสือ หรือติวข้อสอบช่วงพักกลางวันเป็นประจำ

สถานการณ์ : รุ่นพี่ชวนไปอ่านหนังสือที่บ้าน

เกณฑ์การให้คะแนน

- เนื้อหาครบถ้วน	20	คะแนน
1. การแสดงพฤติกรรมเสี่ยงในสถานการณ์ที่กำหนด	5	คะแนน
2. ผลกระทบที่เกิดขึ้น	5	คะแนน
3. แนวทางการยับยั้ง ปฏิเสธและต่อรอง	10	คะแนน
- ความพร้อมและความสามัคคีในการแสดง (การแต่งกาย, อุปกรณ์ต่างๆ)	5	คะแนน
- เวลาในการนำเสนอ ไม่เกิน 5 นาที	5	คะแนน
รวม	30	คะแนน

หน่วยที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

ใบกิจกรรมกลุ่มที่ 3 การแสดงบทบาทสมมติ

กลุ่มที่.....สมาชิก (เลขที่).....ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนร่วมกันออกแบบการแสดงบทบาทสมมติ เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ จากตัวละครเอกและสถานการณ์ที่กำหนดให้โดยในเนื้อหาของการแสดงบทบาทสมมตินั้นประกอบไปด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

- พฤติกรรมเสี่ยงจากสถานการณ์
- ปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยง
- ผลกระทบที่เกิดขึ้น
- แนวทางในการยับยั้ง ปฏิเสธและต่อรอง

ตัวละครเอก : ชาร่า

บุคลิกของตัวละครเอก

เป็นเด็กมัธยมที่กำลังเข้ามาตั้งแต่เกิด โดยอาศัยอยู่กับยายสองคน ชาร่าอยากเป็นที่รักของคนอื่น จึงเลือกที่จะเข้าเว็บไซต์หาคู่ และหวังว่าจะพบรักแท้ในโลกออนไลน์

สถานการณ์ : การหลงรักคนในโซเชียล

เกณฑ์การให้คะแนน

- เนื้อหาครบถ้วน	20	คะแนน
1. การแสดงพฤติกรรมเสี่ยงในสถานการณ์ที่กำหนด	5	คะแนน
2. ผลกระทบที่เกิดขึ้น	5	คะแนน
3. แนวทางการยับยั้ง ปฏิเสธและต่อรอง	10	คะแนน
- ความพร้อมและความสามัคคีในการแสดง (การแต่งกาย, อุปกรณ์ต่างๆ)	5	คะแนน
- เวลาในการนำเสนอ ไม่เกิน 5 นาที	5	คะแนน
รวม	30	คะแนน

สำหรับอาจารย์ผู้สอน

รายการ	คะแนน	รายละเอียดเพิ่มเติม
เนื้อหาครบถ้วน		
1. การแสดงพฤติกรรมเสี่ยงในสถานการณ์ที่กำหนด (5 คะแนน)		
2. ผลกระทบที่เกิดขึ้น (5 คะแนน)		
3. แนวทางการยับยั้ง ปฏิเสธและต่อรอง (10 คะแนน)		
ความพร้อมและความสามัคคีในการแสดง (5 คะแนน)		
เวลาในการนำเสนอ ไม่เกิน 5 นาที (5 คะแนน)		
รวม		

แบบทดสอบวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง

ส่วนที่ 1 แบบวัดความรู้ความเข้าใจ และทักษะการปฏิบัติ

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 20 ข้อ ใช้เวลาในการสอบ 30 นาที
2. แบบทดสอบฉบับนี้ เป็นแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่

ถูกต้องที่สุด เพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในช่องที่ตรงกับ ก ข ค ง ใน

กระดาษคำตอบ

1. การกระทำข้อใดที่แสดงให้เห็นว่าเพศหญิงมีคุณค่า

ก. การรักษานวลสงวนตัว

ข. การแต่งการที่ทันสมัย

ค. มีความถือตัว

ง. รูปร่างดี

2. ข้อใดเป็นการล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น

ก. กายแบ่งของเล่นให้เพื่อน

ข. บอลชอบเล่นซ่อนหากับเพื่อน

ค. มารวินทำท่าล้อเลียนเพื่อน

ง. พลอยเล่าเรื่องตลกให้เพื่อนฟัง

3. สาเหตุใดที่ทำให้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่คาดคิด

ก. ขาดความยับยั้งชั่งใจ

ข. มีความมั่นใจสูง

ค. มองโลกในแง่ดี

ง. มีความรู้น้อย

4. ข้อใดเป็นการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์

- ก. เล่นอินเทอร์เน็ตเรื่องเพศ
- ข. แต่งกายล่อแหลมแบบนักแสดงที่ชอบ
- ค. ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับอันตรายทางเพศ**
- ง. ทดลองใช้สินค้าเกี่ยวกับเรื่องเพศ

5. ปัญหาของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรข้อใดร้ายแรงที่สุด

- ก. แต่งงานตั้งแต่ยังเด็ก
- ข. การทำแท้ง
- ค. เรียนไม่จบ
- ง. การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์**

6. ข้อใดคือแหล่งขอความช่วยเหลือเมื่อประสบปัญหาทางเพศ

- ก. มูลนิธิคุ้มครองเด็ก
- ข. มูลนิธิปวีณา หงสกุล
- ค. มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
- ง. ถูกทุกข้อ**

7. เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนในกลุ่มควรปฏิบัติอย่างไร

- ก. ไม่คุยกับเพื่อนในกลุ่มอีกเลย
- ข. ปรับความเข้าใจกันอย่างมีเหตุผล**
- ค. ปาข้าวของของเพื่อนออกจากห้อง
- ง. ไม่มาโรงเรียน เพราะไม่อยากเจอเพื่อน

8. ข้อใดเป็นวิธีการหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดอารมณ์ทางเพศ

- ก. ไม่คบเพื่อนต่างเพศ
- ข. แต่งกายล่อแหลมเลียนแบบดารา นักร้อง
- ค. ไม่อยู่กับเพื่อนต่างเพศตามลำพังในที่ลับตาคน**
- ง. ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์กับกลุ่มเพื่อน

9. ข้อใดเป็นวิธีการคบเพื่อนต่างเพศที่เหมาะสม

- ก. หลีกเลี่ยงการจับมือถือแขนกับเพศตรงข้าม
- ข. ไปเที่ยวต่างจังหวัดตามลำพัง
- ค. ชวนไปค้างคืนที่บ้าน
- ง. ชวนกันอ่านการ์ตูนไป

10. กิจกรรมในข้อใดไม่ใช่วิธีที่เหมาะสมในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อเพื่อน

- ก. ช่วยทำการบ้านให้
- ข. แบ่งขนมให้กิน
- ค. ช่วยถือของ
- ง. ยืมพกทนาย

11. หากนักเรียนโดนเพื่อนล้อเลียนเกี่ยวกับปมด้อยของตนเอง นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร จึงจะเหมาะสมที่สุด

- ก. ร้องไห้ และวิ่งไปฟ้องครู เพราะไม่ชอบในสิ่งที่เพื่อนพูด
- ข. ทำเฉย เพราะทุกคนมีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกัน
- ค. ล้อเลียนปมด้อยของเพื่อนกลับคืน เพราะจะได้หายกัน
- ง. ต่อยเพื่อนคนที่ล้อปมด้อยเรา เพื่อเพื่อนจะได้หยุดพูด

12. “พิมมีได้รู้จักกับบอมจากการเล่นเกมออนไลน์ และมีการพูดคุยกันอย่างสนิทสนมเป็นระยะเวลา 8 เดือน โดยที่ไม่เคยเห็นหน้ากันมาก่อน บอมได้ชวน พิมมีไปเที่ยวทะเลกันสองต่อสอง” จากสถานการณ์ดังกล่าวพิมมีควรปฏิบัติอย่างไร

- ก. ตอบตกลง เพราะบอมเป็นคนดี
- ข. ตอบตกลง เพราะอยากเจอหน้าบอม
- ค. ปฏิเสธ เพราะอาจถูกล่อลวงไปทำมิดีมิร้ายได้
- ง. ปฏิเสธ เพราะแม่ไม่ให้ออกนอกบ้าน

13. “โดนัทและแพนเค้กนั่งรอแม่อยู่ที่สวนสาธารณะแห่งหนึ่ง มีเด็กผู้ชายกลุ่มหนึ่งเดินเข้ามา ทักทายพวกเขาเพื่อทำความรู้จักและขอเป็นเพื่อน พร้อมยื่นแก้วน้ำมาให้คนละแก้วและบอกว่า เลี้ยงน้ำเพื่อเป็นน้ำใจให้กับเพื่อนใหม่” จากสถานการณ์ดังกล่าว โดนัทและแพนเค้กควรปฏิบัติอย่างไร

- ก. ไม่รับน้ำพร้อมลูกเดินหนี
- ข. ตะโกนขอความช่วยเหลือจากคนรอบข้าง
- ค. รับน้ำและดื่ม ตามมารยาท
- ง. รับน้ำตามมารยาท แต่ไม่ดื่ม

14. หากมีเพื่อนต่างเพศมาขอมีเพศสัมพันธ์เพราะรักเรามาก นักเรียนควรตอบปฏิเสธด้วยเหตุผลใดจึงจะเหมาะสมที่สุด

- ก. “ถ้ามีคนรู้ อาจถูกนินทาได้”
- ข. “เพื่อนจะหาว่าเราใจแตกที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร”
- ค. “ไม่ดีกว่า เรากลัวท้อง”
- ง. “ถ้ารักเราจริงก็ต้องรอจนกว่าจะแต่งงานกัน”

15. เพื่อนในกลุ่มของนักเรียนสอบตกวิชาสุขศึกษา นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร

- ก. ต่อกับเพื่อนว่าไม่ยอมอ่านหนังสือ
- ข. ให้กำลังใจเพื่อนและช่วยเพื่อนทบทวนบทเรียนอีกครั้ง
- ค. ให้เพื่อนลอกข้อสอบในการสอบครั้งถัดไป
- ง. ชวนเพื่อนเล่นเกมออนไลน์เพื่อคลายเครียด

16. “นายขอยืมยางลบจอยในคาบคณิตศาสตร์ทุกครั้ง แต่ไม่เคยนำมาคืนจอยเลย” จอยควรพูดอย่างไรกับนาย ให้นายคืนยางลบให้และยังคงรักษาสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน

- ก. “ถ้านายใช้เสร็จแล้วเอามาคืนเราหน่อยนะ”
- ข. “ไม่ให้ยืมแล้วนะ เพราะนายไม่เอามาคืน”
- ค. “ไปซื้อยางลบมาใช้เองสิ”
- ง. “ไปยืมคนอื่นบ้าง ของเราจะหมดแล้ว”

ตอบคำถามข้อ 17 – 18 จากสถานการณ์ต่อไปนี้

กะทิรู้จักกับกรจากที่เรียนพิเศษ และได้ตัดสินใจไปชมภาพยนตร์กันตามลำพัง และได้ไปนั่งรับประทานอาหารฟาสต์ฟู้ดต่อหลังจากชมภาพยนตร์เสร็จ ระหว่างนั้นกรได้ผสมยานอนหลับลงในแก้วน้ำของกะทิ หลังจากนั้นกะทีก็นอนหลับและหลับไป กรจึงได้พากะทิเข้าโรงแรมและข่มขืน ก่อนหลบหนีไป

17. ข้อใดเป็นสาเหตุหลักของเหตุการณ์ดังกล่าว

ก. กะทิเป็นคนไวใจคนง่าย

ข. กรไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้

ค. กะทิไม่เชื่อฟังคำเตือนของพ่อแม่

ง. กรแอบหลงรักกะทิ

18. จากสถานการณ์ดังกล่าวนักเรียนคิดว่ากะทิควรปฏิบัติกับกรอย่างไร เพื่อไม่นำไปสู่การล่วงละเมิดและยังคงรักษาความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนไว้ได้

ก. ไม่ไปดูหนังกับกร โดยให้เหตุผลว่าไม่อยากถูกล่วงละเมิดทางเพศ

ข. ไม่ไปดูหนังกับกร โดยให้เหตุผลว่าต้องรีบกลับไปกินข้าวกับครอบครัว

ค. ไม่ไปดูหนังกับกร โดยให้เหตุผลว่ากะทิไม่ชอบกร

ง. ไม่ไปดูหนังกับกร โดยให้เหตุผลว่ากะทิอยากดูเรื่องอื่น

ตอบคำถามข้อ 19 – 20 จากสถานการณ์ต่อไปนี้

นกน้อยได้ตกลงปลงใจมีเพศสัมพันธ์กับแฟนหนุ่มจนตั้งท้อง แต่แฟนหนุ่มกลับไม่รับผิดชอบ ต่อมานกน้อยจึงตัดสินใจลาออกจากโรงเรียน และมีความคิดที่จะฆ่าตัวตาย

19. นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดนกน้อยจึงตกลงปลงใจมีเพศสัมพันธ์กับแฟนหนุ่ม

ก. เพราะเป็นเรื่องปกติของสมัยนี้ที่คนรักกันจะมีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้ง

ข. เพราะขาดการคิดไตร่ตรองถึงผลกระทบที่ตามมา

ค. เพราะคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์เป็นการแสดงออกถึงความรักอย่างแท้จริง

ง. เพราะกลัวว่าแฟนจะไม่รัก หากตนเองไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์ด้วย

20. หากนักเรียนเป็นนกน้อยและตกอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้น นักเรียนจะมีแนวทางในการปฏิบัติอย่างไร

- ก. ให้พ่อและแม่ตนเองเลี้ยงลูกที่เกิด และหาแฟนใหม่
- ข. ทำแท้ง เพื่อไม่ให้เด็กที่เกิดมาเป็นปัญหาของสังคม
- ค. ตั้งใจเลี้ยงลูกที่เกิดและกลับไปเรียนเมื่อมีโอกาส เพื่อพัฒนาตัวเอง
- ง. เอาลูกไปทิ้งหน้าบ้านคนมีฐานะ เพื่อลูกจะได้สบายในอนาคต

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศก่อนเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 9 ห้อง

ห้อง	N	ความรู้ความเข้าใจ		ทักษะการปฏิบัติ		เจตคติ	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ห้อง 1	25	8.50	1.19	6.70	1.29	41.40	2.64
ห้อง 2	25	8.93	0.90	6.56	1.07	41.67	3.59
ห้อง 3	25	8.10	1.19	6.90	1.03	41.33	2.84
ห้อง 4	25	8.33	1.42	6.47	1.31	39.93	4.27
ห้อง 5	25	8.63	0.88	7.13	1.25	43.00	3.62
ห้อง 6	25	8.36	1.35	6.83	1.24	42.40	3.89
ห้อง 7	25	8.37	1.24	7.43	1.33	42.00	3.58
ห้อง 8	25	8.20	1.10	6.53	1.48	41.07	2.10
ห้องออนไลน์	25	8.40	1.13	6.53	1.28	40.03	4.03

จากตาราง 14 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ความเข้าใจของทั้ง 9 ห้อง ไม่แตกต่างกัน โดยทั้ง 8 ห้อง มีความรู้ความเข้าใจที่ใกล้เคียงกัน ดังนี้ ความรู้ความเข้าใจ ห้อง 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.50 ห้อง 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.93 ห้อง 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.10 ห้อง 4 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.33 ห้อง 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.63 ห้อง 6 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.36 ห้อง 7 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.37 และห้อง 8 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.20 ส่วนห้องออนไลน์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.40 จากคะแนนเต็ม 10 ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการปฏิบัติและเจตคติพบว่า ห้อง 4 มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของทักษะการปฏิบัติเท่ากับ 6.47 ตากคะแนนเต็ม 10 และค่าเฉลี่ยของเจตคติเท่ากับ 39.93 จากคะแนนเต็ม 50 จึงสามารถสรุปได้ว่าห้อง 4 เป็นห้องที่มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่ำที่สุด จึงมีความเหมาะสมในการเลือกเป็นกลุ่มทดลอง

ตาราง 15 แสดงผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับเทคนิค
คำถาม R-C-A จำนวน 5 แผน โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

ที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแต่ละ					ค่าเฉลี่ย	สรุปความ เหมาะสม
		แผนการจัดการเรียนรู้						
		แผน	แผน	แผน	แผน	แผน		
		1	2	3	4	5		
จุดประสงค์การเรียนรู้								
1	มีความเหมาะสมกับระดับชั้นและ วัยของผู้เรียน	1	1	1	1	1	1	เหมาะสม
2	มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและ สามารถสอนให้บรรลุจุดประสงค์ได้	0.8	0.6	0.6	0.6	1	0.72	เหมาะสม
รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน								
ขั้นที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนรู้ (Planning)								
1	ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	1	1	1	1	1	1	เหมาะสม
	ช่วยให้ผู้เรียนเห็นถึงภาพรวมของ							
2	ปรากฏการณ์ที่ใช้ในการจัดการ เรียนรู้	0.8	1	1	1	1	0.96	เหมาะสม
3	ปรากฏการณ์มีความเหมาะสมกับ ช่วงวัยของผู้เรียน	0.6	0.6	1	1	1	0.82	เหมาะสม
ขั้นที่ 2 การจัดการเรียนรู้ (Execution)								
นำเข้าสู่บทเรียน								
1	ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	1	1	1	1	1	1	เหมาะสม
	ช่วยให้ผู้เรียนเห็นถึงภาพรวมของ							
2	พฤติกรรมหรือการปฏิบัติที่ สอดคล้องกับเนื้อหา	0.8	0.8	1	1	1	0.92	เหมาะสม
3	มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการ เรียนรู้	1	0.8	1	1	1	0.96	เหมาะสม

ตาราง 15 (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแต่ละ					ค่าเฉลี่ย	สรุปความ เหมาะสม
		แผนการจัดการเรียนรู้						
		แผน	แผน	แผน	แผน	แผน		
		1	2	3	4	5		
ดำเนินการจัดการเรียนรู้								
1	ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมหรือการปฏิบัติ	1	1	1	0.8	0.8	0.92	เหมาะสม
2	กิจกรรมมีความสอดคล้องกับสาระสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	0.8	1	1	1	0.8	0.92	เหมาะสม
3	มีกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากกิจกรรม	1	1	1	1	1	1	เหมาะสม
สรุป								
1	ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในพฤติกรรมหรือการปฏิบัติ	1	0.8	1	1	1	0.96	เหมาะสม
2	เนื้อหาเหมาะสมกับชั้นการจัดการเรียนรู้	1	1	1	1	1	1	เหมาะสม
3	มีความเหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน	1	1	1	1	1	1	เหมาะสม
ขั้นที่ 3 การประเมินผล (Evaluation)								
1	สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถวัดผลได้ตรงตาม	1	1	1	1	1	1	เหมาะสม
2	จุดประสงค์ที่วางไว้ ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ	0.8	0.6	0.6	0.6	0.6	0.64	เหมาะสม

ตาราง 16 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ส่วนที่ 1 แบบทดสอบ
ความรู้และการปฏิบัติ

ข้อ	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ผลสรุป
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	1	1	1	0	4	0.8	นำไปใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
3	1	-1	1	1	1	3	0.6	นำไปใช้ได้
4	1	1	1	1	0	4	0.8	นำไปใช้ได้
5	1	-1	1	1	1	3	0.6	นำไปใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
7	1	-1	1	1	1	3	0.6	นำไปใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
9	1	-1	1	1	1	3	0.6	นำไปใช้ได้
10	1	-1	1	1	1	3	0.6	นำไปใช้ได้
11	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
12	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
15	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
16	1	1	1	1	0	4	0.8	นำไปใช้ได้
17	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
18	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
19	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
20	-1	1	-1	1	1	1	0.2	ไม่สามารถนำไปใช้ได้
21	1	1	1	0	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
22	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
23	1	1	1	0	1	4	0.8	นำไปใช้ได้

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ผลสรุป
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
24	1	-1	1	0	1	2	0.4	ไม่สามารถนำไปใช้ได้
25	1	0	1	0	1	3	0.6	นำไปใช้ได้
26	1	0	1	0	1	3	0.6	นำไปใช้ได้
27	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
28	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
29	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
30	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
31	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
32	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
33	1	0	1	1	0	3	0.6	นำไปใช้ได้
34	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
35	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
36	1	1	1	-1	1	3	0.6	นำไปใช้ได้
37	1	-1	1	1	1	3	0.6	นำไปใช้ได้
38	1	1	1	0	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
39	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
40	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้

ตาราง 17 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ส่วนที่ 2
แบบสอบถามเจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ข้อ	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ผลสรุป
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
2	1	-1	1	1	0	2	0.4	ไม่สามารถนำไปใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
5	1	1	1	0	0	3	0.6	นำไปใช้ได้
6	1	0	1	1	1	4	0.8	นำไปใช้ได้
7	1	0	1	0	1	3	0.6	นำไปใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
9	1	1	1	0	0	3	0.6	นำไปใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
11	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
12	1	-1	1	1	1	3	0.6	นำไปใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
14	1	0	0	1	1	3	0.6	นำไปใช้ได้
15	1	-1	1	1	1	3	0.6	นำไปใช้ได้
16	1	-1	1	1	0	2	0.4	ไม่สามารถนำไปใช้ได้
17	1	1	1	-1	1	3	0.6	นำไปใช้ได้
18	1	1	1	1	1	5	1	นำไปใช้ได้
19	1	0	1	1	0	3	0.6	นำไปใช้ได้
20	1	-1	1	1	0	2	0.4	ไม่สามารถนำไปใช้ได้

ตาราง 18 แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ส่วนที่ 1 แบบทดสอบความรู้และการปฏิบัติ

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	แปลผลความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลผลอำนาจจำแนก	ผลสรุป
1	0.60	ยากปานกลาง	0.5	ดี	นำไปใช้ได้
2	0.40	ง่ายปานกลาง	0.2	ดี	นำไปใช้ได้
3	0.75	ค่อนข้างง่าย	0.4	ดี	นำไปใช้ได้
4	0.65	ค่อนข้างง่าย	0.4	ดี	นำไปใช้ได้
5	0.65	ค่อนข้างง่าย	0.5	ดี	นำไปใช้ได้
6	0.70	ค่อนข้างง่าย	0.4	ดี	นำไปใช้ได้
7	0.65	ค่อนข้างง่าย	0.4	ดี	นำไปใช้ได้
8	0.75	ค่อนข้างง่าย	0.3	ดี	นำไปใช้ได้
9	0.60	ค่อนข้างง่าย	0.4	ดี	นำไปใช้ได้
10	0.35	ค่อนข้างยาก	0.5	ดี	นำไปใช้ได้
11	0.50	ยากปานกลาง	0.6	ดีมาก	นำไปใช้ได้
12	0.60	ค่อนข้างง่าย	0.2	ดี	นำไปใช้ได้
13	0.70	ค่อนข้างง่าย	0.4	ดี	นำไปใช้ได้
14	0.65	ค่อนข้างง่าย	0.3	ดี	นำไปใช้ได้
15	0.75	ค่อนข้างง่าย	0.2	ดี	นำไปใช้ได้
16	0.35	ค่อนข้างยาก	0.4	ดี	นำไปใช้ได้
17	0.65	ค่อนข้างง่าย	0.5	ดี	นำไปใช้ได้
18	0.40	ยากปานกลาง	0.6	ดีมาก	นำไปใช้ได้
19	0.55	ยากปานกลาง	0.8	ดีมาก	นำไปใช้ได้
20	0.30	ค่อนข้างยาก	0.6	ดีมาก	นำไปใช้ได้

n = 20

ค่าความเชื่อมั่น (KR-20) = 0.787

ประวัติผู้เขียน

